

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica šte. 6.

SLOVENEK

Hozana!

Veličastno dramatičen je svetopisemski dogodek cvetne nedelje, posebno če ga primerjamo z onim na veliki petek. Ista množica Jeruzalemčanov, ki je Mesiji priredila slovesen sprejem kot svojemu ljudskemu kralju, oboževanemu voditelju in velikemu čudodelniku, je nekaj dni pozneje nahujšana od gosposke in podkupljena od oblastnikov burno zahtevala zaaj sramotno smrt na križu. Res klasičen primer za psihologijo ljudskih množic, ki se bržčas ne v prvem ne v drugem primeru ni zavedala zgodovinske vloge, ki ji je od višje volje bila namenjena v največji drami svetovne zgodovine, ampak se je prepustila kot vedno svojim masnim nagonom, s katerimi dviga svoje milijence enkrat do nebes in jih venča z lovom in palmo, in jih jutri osramočene in opljuvane tepta v blato ter pribija na križ. Množici je v enem in drugem primeru komaj šlo za kaj drugega kakor za predstavo, za igro, ki naj bi godila njenim čutom in razpoloženju, ne da bi se pri tem mnogo brigala, ali je njeno zadržanje pravično ali krivično. Podobna je nepreračunljiv valovom morja, ki dvigajo svoj plen visoko pod nebo in ga naslednji hip pokopljejo v brezdanje globine...

Takšna je bila ljudska množica od nekdanjih dni, ko so premeteni oblastniki njene instinkte umeli krotiti z veseljami in zabavami ne da bi se zavedala, da jih sama plačuje — pa do današnjih dni, ko jo je tako zvana demokracija ustoličila kot najvišje božanstvo, nad čigar suvereno voljo ni več nobenega zakonika. Notranja vrednost človeške mase se od dni prve cvetne nedelje in prvga velikega petka do danes niti najmanj ni spremenila, spremenil se je le način laskanja njenim nagonom. Kakor tedaj ni vladala masa, tudi danes ne vlada, ker bi to čisto naravno dovedlo v popoln kaos in anarhijo. Toda množica hoče imeti videz, kakor da le ona vlada, kakor da so oblastniki le izvršitelji njene »suverene« volje. To prevaro je znala posebno spretno vprizoriti demokracija; toda v vseh časih so se našli spretni oblastniki, ki so se vsled strahopetnosti ali zvižčnosti znali skriti za »voljo naroda«, zlasti tedaj, ko so hoteli biti posebno krivični in so odgovornost za svoja dela hoteli napprtiti volji množice. Danes, v dobi napredka in civilizacije morajo seveda biti metode, ki naj v masah ustvarijo fikcijo absolutne suverenosti mnogo bolj rafinirane. Ze demokracija je iznašla slovar, kakor: v imenu suverena naroda, vse za ljudstvo in nič brez ljudstva. Toda tudi diktature, ki nastajajo v povojnem času, hočejo brez izjeme vse biti »ljudske«, pa naj bodo komunistične ali fašistične. V laskanju množici gredo novodobne diktature še neprimerno dalje kakor je šla demokracija: nobena noče veljati za protiljudsko, saj je ravno masa, kolektiv bil introniziran na najvišji prestol kot narodno ali kot razredno božanstvo. Stalin, ki se skrivajo za voljo ljudstva, ozir. razreda, vsi mu dopovedujejo, da so le vršilci volje kolektiva. Samo da je ta »suvereni kolektiv« v diktaturah precej pogosteje kot v drugih oblikah vladavine pozvan da svojim oblastnikom priredi hozana sprevede in da njihove nasprotnike pošilja po svoji »suvereni volji« v smrt. Diktature razumejo spretnije skrbiti za to, da se circenses, javne predstave vedno znova bučno ponavljajo, pri katerih mora masa čim večkrat igrati njej lastno in njej pripadajočo vlogo: masovnega oboževalca ali masovnega morilca!

Ah, kako je neizmerno beden ta ljudski kolektiv, ki v svoji nepreračunljivi suverenosti nekemu danes kliče hozana in ga jutri pribija na križ; ki je zmožen svoje najboljši može voditi v smrt, ničvrednežem pa peti slavo; ki tako redko prenese resnično sodbo odkritega prijatelja, drvi pa slepo za lizuni, ki se laskajo njegovim nižjim gonom; ki nosi svetle navdihne neba in temne globine pekla v svoji duši. In kako je še neprimerno bednejši tisti, ki vse svoje upe in nade stavi na milostno priznanje »javnosti«, ki se z nemirnim srcem pehajo v ospredje, da bi jih javnost videla, in da bi bili vsaj enkrat deležni njenega hozana slavospeva! Veliko je takih nesrečnikov z nikdar utešenim srcem, ki so si za cilj svojega življenja postavili ugajati publiki, njenim muham in njenemu samoljubju in so usodo svoje sreče strnili z vrstoglavo spremenljivosti ljudske naklonjenosti. Nikdar ne bodo našli ne miru, ne sreče. Na nje se nanašajo besede sv. pisma: »Poglejte, kako se vam godi: veliko sejete in malo žanjete; hranite se, a se nikdar ne nasitite; pijete, pa ne najdete polnega zadovoljstva; lepo se oblačite, pa vam ni toplo in kdor med vami denar služi, ga polaga v raztrgano mošnjo.«

Se večjega pomilovanja pa je vreden tisti, ki dela iz strahu pred božanstvom mase, ki mu njena naklonjenost ali nenaklonjenost postane merilo za vrednost njegovega lastnega jaza, lastnega življenja. Prav je, da smo na sodbo ljudi pozorni, ne bi pa radi nje nikdar smeli postati pesimistični ali obupani, kajti tako površen in spremenljiv kriterij, kakor je javno mnenje, ne more biti merodajno merilo človekove vrednosti. Strah pred ljudmi vodi vedno na stran poto, do malenkostnih, nelementitnih dejanj. Strah je greh, ali pa je posledica greha. Zato sv. pismo tolikrat, zlasti pred važnimi odločbami pravi: ne bojte se! Načelno je gotovo v vsakem slučaju pogrešno, ako kdo prepušti ljudem vse preveč vpliva na svojo lastno srečo. Težko, da jo bo kdaj po tej poti dosegel. Seveda pa ne bo mogel tudi najvišji in najmočnejši ostati trajno brez strahu pred ljudmi, ako ne pozna nobenega nevidnega Gospoda nad seboj, čigar varstvu se more brezpogojno zaupati, dokler pravično ravna. Vera in trdno upanje v Boga je najzanesljivejše sredstvo zoper strah pred ljudmi.

Ko te stvari navajamo, pa nikakor nočemo učiti stojičnega prezira ljudi, ki so tako spremenljivi in tako nekritični v presoji resnice. Prezirati človeško množico, zaničevati jo z viška, bi ne bilo ne plemenito, ne krščansko. Ako je kdo poznal vrednost človeške mase, potem jo je gotovo poznal Mesija. Videl jo je tedaj, ko mu je klical hozana in nekaj dni pozneje, ko je hrumela: križaj ga! Toda to

Papeževa okrožnica proti komunističnemu brezboštvu

Sv. oče papež Pij XI. je izdal novo obsežno okrožnico »Divini Redemptoris«, ki jo je objavilo službeno glasilo Vatikana na praznik sv. Jožefa, 19. t. m. Okrožnica pozivlja vse ljudi, ki so dobre volje, da se postavijo složno v bran proti brezbožnemu komunizmu in se prizadevajo za vpostavitve pravičnega družabnega reda.

Uvodoma pravi papež, da se je pod varljivim geslom raja na zemlji dvignili v naših središčih božni komunizem ali boljševizem, ki ima namen, da strmolglavi ne samo socialni red, ampak da poruši osnove krščanske omike same. Ze Pij IX. je zato l. 1846 obsodil komunizem, ki se protivi prirodni pravu samemu in bi izveden do svojih zadnjih posledic, človeško družbo samo uničil. Sloveči socialni papež Leon XIII. ga je imenoval kugo. Sedanjí papež pa ga je opetovano obsodil in mu v okrožnici »Quadragesimo Anno« postavil naproti socialni red na podlagi krščanstva. Dejstva so pokazala, da so imeli poglavarji Cerkve prav, kajti Rusija, Mehika in v zadnjem času Španija dokazujejo, kako je vsak poskus, da se komunizem uresniči, združen z brezboštvom, preganjanjem Cerkve in rušenjem krščanske civilizacije. Spričo Brdskih sadov te prevratne ideje, kakor jih vidimo sedaj pred nami, je potreba, da papež zopet povzdigne svoj glas in pokaže sredstva, kako je mogoče krščansko kulturo rešiti peklenškega biča, ki tepe danes človeštvo.

Nauk in sadovi komunizma

Boljševizem z nekim laži-misticizmom navdušuje množice, ki so sprejemljive za ta nauk zaradi krivične porazdelitve gmotnih dobrin, ki je pripeljala velik del človeštva do nenavadne bede. V luči tega misticizma ljudje ne vidijo, da ta nauk taji Boga, da ne priznava duha in duše in da taji večnost. Učijo nek zgolj materialni razvoj, ki bi lahko privedel do brezrazredne družbe. To pa hočejo doseči s tem, da se poostri borba med raznimi stanovi človeške družbe, ki se mora stopnjevati do največjega sovraštva in medsebojnega uničevanja. Boljševizem taji svobodo človeka, večno veljavo npravnstvenih zakonov in pravice osebnosti. Ne priznava avtoritete, ki bi bila od Boga, in je razrušil tudi družino, ker izvaja svojo oblast izključno le iz občestva (kolektiva). Zato zameta tudi zasebno lastnino in lastnino produkcijskih sredstev ter vse prisvaja občestvu. Boljševizem je razdril zakonske vezi, odtegnil ženo družini in jo vrغل v javno življenje in v občestveno produkcijo pa skrb za otroke in njihovo vzgojo zaupal občestvu. Občestvo postane tako malik, kateremu je vse zasuznjeno brez ozira na srečo in blagor osebe in, če treba, tudi proti njeni volji. Družba nima nobene druge naloge kakor produkcijo gmotnih dobrin po občestvenem delu.

Ker vsaka zmota vsebuje del resnice, se je boljševizmu posrečilo v to svojo zahtevo po pravični razdelitvi gmotnih dobrin, kar je vseskozi upravičeno, vtihotapati tudi svoje brezboštvo, zlasti, ker ima na razpolago mogočno propagandno središče v Moskvi, ki razpolaga z ogromnimi finančnimi sredstvi. Kar se tiče brezboštva in npravnstvene anarhije, je pripravil boljševizmu pot že liberalni ekonomski red, deloma s svojo krivičnostjo, deloma s svojim bojem zoper katoliško vero in Cerkev. Komunizem pa ima tudi zato olajšano svoje delo, ker velik del svetovnega nekatoliškega tiska o boljševiški nevarnosti popolnoma molči, oziroma jo prezira, in nima niti besedice obsodbe zoper terorizem, ki ga razvija boljševizem, kjerkoli pride do oblasti ali do vpliva.

V Španiji niso komunisti napadli ali razrušili samo to ali drugo cerkev, ampak so jih razrušili vse in se niso omejili samo na to, da pomorijo škofe, duhovnike, redovnike in redovnice, ampak so tudi pobili laike, in to v kupih, samo zato, ker so bili dobri kristjani in niso priznavali komunističnega brezboštva. To niso samo slučajni pojavi vojne razbeselosti, kakor jih v slučaju vojske zmeraj ugotavljamo, ampak so naraven sad sistema, ki je osvobodil človeka vsakega ozira do Boga in do njegovega zakona, ki je zapisan v naših središčih Boljševizem oznanja veri in Cerkvi boj

ga ni nagnilo, da bi na cvetno nedeljo poveljeval maso in se ji klanjal, kakor jo tudi na veliki petek ni zaničeval in preklinjal. Za ljudsko maso je imel samo eno besedo: množica se mi smili! Torej najvišje čustvo, ki ga je mogoče imeti do bližnjega, ljubezen, ki jo je še isti dan, ko ga je ljudstvo zavrglo in obsodilo v smrt, potrdil z največjo žrtvijo ko je daroval za njegovo odrešenje samega sebe.

Za vse, ki delajo za ljudstvo in med ljudstvom raste iz božjega zgleda zapoved, ki kliče k posnemanju. Kljub spoznanju najtemnejših globin ljudske duše, ki se tako rada predaja nižjim nagonom, kljub temu, da niha iz skrajnosti v skrajnost in kliče danes hozana, jutri pa: križaj ga! kljub vsemu je treba to bedno človeško množico — ljubiti. Bog varuj, da bi tekali za njeno naklonjenostjo, da bi iskali z nepoštenimi koncesijami cenene popularnosti... Kdor se zaveda svoje odgovornosti, mora vedno imeti tudi dovolj poguma, narodu povedati polno resnico, čeprav bo masa kričala: križaj ga! Kajti ne laskanje, ne demagogija ne bo dvignila ljudstva na višjo stopnjo, temveč resnica. Za posredovanje resnice pa je treba ljubezni, katere bodo največ zmožni tisti, ki od naroda za sebe najmanj pričakujejo. Kdor od ljudi veliko za sebe pričakuje, bo zmeraj v nevarnosti, da se jim bo laskal in se jih bal. Kdor pa boče za ljudstvo prej kaj storiti kot pa od njega sprejeti, si pa ohrani svobodo, da mu lahko pove brez strahu vso resnico, ker ga nesebično ljubi.

s hladno premišljenostjo in točno pripravljenostjo. Njegovo sredstvo je terorizem, ki ga izrecno izpoveduje in vrši, kar zlasti vidimo v Rusiji.

Svitli nauk Cerkve

Katoliški nauk v človeški družbi pravi, da je družba naravno sredstvo, katerega se človek more in mora posluževati, da doseže svoj namen, ker je družba zaradi človeka, ne pa človek zaradi družbe. To se pa ne sme razumeti v liberalnem individualističnem smislu, ki družbo podreja sebičnim namenom posameznika, ampak le v tem smislu, da se gmotno blagostanje in sreča dosežeta po medsebojnem sodelovanju za skupni blagor. Kakor se človek ne more osvoboditi dolžnosti, ki jih ima po božjem zakonu napram družbi, radi česar sme oblast posameznika prisiliti, da te dolžnosti izpolnjuje, tako družba ne sme človeka oropati njegovih osebnih pravic, med katerimi je posebno lastninska pravica, politična svoboda, verska svoboda in pravica družinskega življenja, kakor so potrjene v božjem zakonu.

Socialna načela Cerkve je papež že obrazložil v svoji okrožnici »Quadragesimo anno«. Opre-

delil je pravico in dostojanstvo dela, soglasje, ki mora vladati med kapitalom in delavstvom, pravično plačo za delavca in njegovo družino in zdravi korporativizem, ki družji vse korporacije v harmonično enoto. Po krščanskem nauku imata tako posameznik kakor družba vsak svoje pravice in dolžnosti in država ne sme človeka sebi popolnoma zasuznjiti, dočim boljševizem javno oblast strahovito zlorablja, da posameznika popolnoma terorizira čisto proti prirodni etiki in prirodni pravu ter proti božji volji. Katoliški nauk pa je enako oddaljen od liberalnega kakor od socialističnega ekstrema in pomeni edino pravo soglasje med avtoriteto in svobodo, med dostojanstvom osebnosti in pravicami občestva, med skrbjo za večnost in prizadevanjem za zemsko kulturo in blagostanje. Ni res, da bi Cerkev ne bila teh svojih socialnih načel tudi praktično zasledovala, ampak je res to, da ne bi bilo ne socializma ne komunizma, če bi liberalni državniki ne bili prezirali naukov in opominov Cerkve in če bi gradili državo na temeljih krščanstva, ne pa na liberalizmu, ki se je izkazal kot peščeno tlo.

(Nadaljevanje Okrožnice na 2. strani spodaj.)

Seja Narodne skupščine Izjava dr. Korošca

Belgrad, 20. marca. m. Na današnji skupščinski seji je bilo sporočeno, da sta odbora za proevanje zakonskega osnutka o gospodarskih zadevah ter zakonskega osnutka o sladkovodnem ribištvu dokončala svoje delo ter sta plenumu poslala svoja poročila. Poslanec Delovnega kluba Kunjašič je vložil interpelacijo na notranjega ministra. Ker je zahteval nujnost, je povzel besedo notranji minister dr. Korošec ter izjavil: »Poslanec Kunjašič je vložil interpelacijo o postopanju policijskih oblasti v Dalmaciji in Crni gori proti komunizmu. Proti temu komunizmu je bila razprava v Splitu in Belgradu. V Splitu je bilo 12 obsojenih, 24 pa oproščenih, toda kasacijsko sodišče je razveljavilo to razsodbo ter je sedaj prišlo še drugič pred sodišče 12 obtožencev. (V besedo vpade poslanec Paštrovič: »Oblasti jih aretirajo, toda sodišče jih oprošča!«) Slišali ste, da jih je bilo 12 obsojenih in da jih bo sedaj spet prišlo pred sodišče 12. Radi tega je ta stvar še negotova. Z druge strani je interpelacija nerodna radi tega, ker na čuden način brani komuniste in ne veruje

našim oblastem, temveč komunistom. Interpelant ni čital navodil »Zembiarac (Zemaljskega biroja jugoslovanske komunistične stranke). V teh navodilih stoji na prvem mestu: »Pred sodiščem prekliči vse, kar si priznal na policiji, ter stalno podarjaj, da so te tam mučili. Skušaj izkoristiti vsako priliko ter poiskati zvezo s tovarišic.« Radi tega pravim, da je ta interpelacija čudna, ker veruje komunistom, ne pa našim oblastem. Radi tega, ker je ta stvar še sub judice in ker skupščina gotovo noče braniti komunistov, temveč bo branila naše oblasti, nujnosti ne sprejemem.«

Nujnost je bila odklonjena. Skupščina je nato prešla na dnevni red. Predsednik je sporočil, da skupščina na današnji seji ne more razpravljati o poročilih odbora za prošnje in pritožbe, ker to poročilo ni dospelo v skupščino 24 ur pred razpravo, kakor to določa pravilnik. Radi tega je bila seja zaključena. Prihodnja bo sklicana pismeno. Na prvi prihodnji seji bo skupščina razpravljala o poročilu odbora za prošnje in pritožbe.

Proračun pred senatom Senator Smodej je sijajno obračunal z JNS

Belgrad, 20. marca. m. Na današnji senatni dopoldanski seji, ki je trajala od 9 zjutraj do 3 popoldne, je bila končana načelna proračunska debata o proračunu za leto 1937-38. Po glasovanju je predsednik ugotovil, da je glasovalo 76 senatorjev, od teh 47 za in 29 proti. Na današnji seji sta v glavnem govorila samo dva govornika, in sicer senator Jovan Banjanin (JNS) ter poročevalec večine finančnega odbora, senator Fran Smodej.

Kaj vse srbi g. Banjanina

Banjanin je tudi danes po svoji navadi obgrizel in oblajal vse politike, ki ne odobravajo političnih stremiljenj JNS. Tako se je najprej spravlil nad socialnega ministra Cvetkovića radi njegovega zadnjega govora v skupščini. Nato je prešel na finančnega ministra, kateremu je zameril to, da je blagajnik pri JRZ. Kritiziral je tudi nje-

govo potovanje v Liko. Nato je kritiziral kr. vlado ter se je bavil z lanskim procesom proti bivšim poslancem Arnautoviću in tovarišem. Napadel je tudi »Slovenec«, ki je 9. aprila 1936 objavil neko okrožnico eksekutive nacionalne fronte, ki naj bi bila dokaz, kako je JNS pripravila zaroto in pozivala narod k revoluciji. S tem člankom, pravi Banjanin, je v zvezi tudi banketa, ki je bil v Ljubljani na čast predsedniku vlade dr. Stojadinoviću in na katerem je bil tudi glavni urednik »Slovenec« dr. Ahčin (kar je pa gladko izmišljeno, ker na tem banketu ni bilo gl. urednika dr. Ahčina; op. ur.) Za »Slovenec« sploh pravi, da spada med prve klevečnike. Bavil se je tudi z dogodki v Kerestincu ter je rekel, da se je v procesu, ki se je vodil o tem dogodku, glasila sodba za devet mrtvih samo 20 mesecev zapora. Kritiziral je tudi zadnje obšinske volitve. Obširno se je bavil z osebo predsednika vlade dr. Stojadinovića, za katerega je rekel, da izvaja likvidacijo jugoslovanskega unitarizma. Senator Banjanin je tu spet citiral »Slovenec«, ki pravi, da je jugoslovanski unitarizem nesreča za to državo. Bavil se je tudi z vprašanjem naših emigrantov ter se obregnil ob Avgusta Košutića ter napadel dr. Mačka. Prešel je na svojo priljubljeno temo, ki je karakteristična za JNS. Uvodoma je rekel senator, da je klerikalizem nekaj drugega kakor pa cerkev in vera. Izjavlja, da ne obstoja samo en klerikalizem. Po njegovem mnenju obstojata tudi pravoslavni in muslimanski klerikalizem. Po mnenju Banjanina obstojata pravoslavni in muslimanski klerikalizem v mejah naše nacije, dočim je katoliški klerikalizem razširjen tudi izven naše domovine ter ga dirigira tuja država. Banjanin napada razne brošure, ki jih je zadnje čase izdalo vodstvo srbske pravoslavne cerkve. Obširno se bavi tudi s katoliško akcijo, ki jo naziva slovensko katoliško akcijo. Banjanin se boji, da ne bi dobili tudi nemške in madjarske katoliške akcije.

Banjanin pravi, da je zagrebški nadškof-koadjutor dr. Stepinac pričel izvajati katoliško akcijo na podlagi socialnih organizacij, ki sprejemajo pod svoje okrilje mladino že od štirih let naprej ter jo imajo pod svojim okriljem do visoke starosti. Sarajeveski nadškof dr. Šarič pa naslanja svojo katoliško akcijo edino na borbeno organizacijo Križarjev, za katero pravi, da služi političnim ciljem. Prešel je na klerikalno politiko ter čital oceno knjižice nekega češkega »klerikalnega« književnika, ki je bila objavljena v lanski velikonočni številki »Slovenec«. Tu se je senator Banjanin spet moral obregnuti ob slovenska ministra, za katera je dejal, da sta v vladi eksponenta klerikalizma. Kritiziral je tudi politiko sedanje vlade. Svojega sovraštva proti voditelju Slovencev dr. Korošcu seveda tudi ob tej priliki ni mogel zakriti. Pravi, da nikdar ne bi smel priti pred sodišče dr. Maček

Spomladanski plašči kostimi in obleke po najnovjših krojih v veliki izbiri in po zelo nizkih cenah

Sternecki
Celje

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo. Dunajska vremenska napoved: večinomah oblačno, temperatura okoli 10 stopinj, na gorah sneg, z zapada se bliža mrzli val z dežjem.

zaradi znanih punktacij, temveč bi moral priti dr. Korošec.

„Ker menda nikoli več ne bom govoril...“

Ker je Banjanin govoril skoro polne tri ure, ga je predsednik ponovno opozarjal, naj konča svoj govor. Banjanin je odvrnil: »Dopustite mi, da dovršim misli, ker menda nikdar več ne bom govoril.«

Djordjevič odgovarja

Po govoru Banjanina je predsednik dal besedo Dragoslavu Djordjeviču zaradi osebnega pojasnila. Dr. Djordjevič je med drugim odgovoril tudi predgovorniku: »Ta stranka zahteva, da slovenska mladina ne poučuje samo v slovenskem jeziku,

temveč tudi v slovenskem duhu. Senator nadaljuje, da se vsi dobro spomnijo, da so mu tukaj vpadali v besedo ter ga vprašali: »Kaj slovenski duh ni naš?« Toda Djordjevič nadaljuje, da to ni važno, da je on edini to vprašal, važno je to, kaj se bo ves slovenski narod o tem vprašal. Kaj smo mi Slovenci v tej državi: ali smo tuje ali smo neprijatelji? Ali nismo tudi narod za Srbe in Hrvate? Ali so naše slovenske posebnosti take in tolike, da nas docela razlikujejo od njih in da jih je treba zadušiti.

Ker sta senatorju stalno vpadala v besedo senatorja JNS Ivan Pucelj in dr. Andjelinič, je senator Smodej ob tej priliki odvrnil: »V šestnajstih letih ste imeli vsako leto drugačno mišljenje!« Dr. Andjelinič pa pravi: »Jaz imam vedno isto mišljenje, samo klerikalnega ne!« Smodej mu odgovori: »Tudi tega si enkrat imel!«

Sen. Smodej na naslov opozicije

„S pestjo in pendreki ste pokazali svoje jugoslovanstvo“

Sledil je desetminutni odmor. Za senatorjem Dragovičem je govoril senator Smodej, ki je dejal, da se JNS-ariji niso v svojih govorih prav nič ozirali na proračunsko debato, temveč so govorili samo s svojega strankarsko-političnega stališča in pojasnjevali svoje stališče samo v toliko, kolikor so smatrali, da je potrebno za njihovo politično organizacijo in za rehabilitacijo njihove ideologije, ki je v narodu izgubila privlačno silo v onem času, ko so bili oni na položaju ter s pestjo in pendreki pokazali v praksi svoje jugoslovanstvo. Senator trdi, da niso ocenjevali proračuna s stvarnega, objektivnega stališča, temveč po sklepu glavnega odbora JNS, to je po diktatu, ki je jasno izražen v resoluciji, sprejeti na seji glavnega odbora JNS dne 25. in 26. februarja 1937. To svojo trditve dokazuje senator Smodej s citati iz komunikacije seje, kjer se nahajajo vse one krilatice, ki so se jih posluževali govorniki JNS.

Pravi, da bi ti gospodje lahko s istim učinkom prečitali celo resolucijo ter s tem prihranili ostalim senatorjem dolgo debato, ker v svojih govorih niso nič novega povedali, česar ni povedala njihova resolucija. Pravi, da so se nekateri govorniki vrgli na svoje tovariše, ki so zapustili njihove vrste, ter meni, da zahteva poštenje in dostojanstvo vsakega resnega politika, ki pride do sklepa po svojem zrelem razmišljanju, da sklep tudi izvrši. Državni interesi so potrebnejši in važnejši od osemnajstletnega teoriziranja o integralnem jugoslovanstvu, ki je vso jugoslovanstvo politiko tako Srbov kakor Hrvatov in Slovencev razdelilo.

„Boj Don Kišotov...“

Senator Smodej nato zavrača kritike posameznih govornikov in pravi, da opozicija predvsem zmerja sedanjo vladno, da ona baje desavuir državno edinstvo in da je zapustila jugoslovanstvo idejo. Dr. Kramer je apeliral na celokupno vladno: »Izdelajte nov sistem, če je jugoslovanstvo ideja napačna!« Opozicijski govorniki se bore proti nekim prividom, prav tako kot se je boril don Kišot s kopjem proti mlinu na veter. Vprašuje, kdo v sedanji vladi ni Jugoslovan. (Dr. Nemec: »Na papirju!«) »Dr. Spaho: »Mi na papirju, vi pa na vodili!«

Ko se je v dvorani nemir polegel, je Smodej nadaljeval: »Se preden je bila spočeta zamisel JNS, se preden je prišlo do zedinjenja, že davno prej, nego so sploh mnogi čuli besedo: Jugoslavija, Jugoslovanji, je bila že med Hrvati živa jugoslovanstva misel. Se preden smo čuli o osvobojenju, so se med narodom pojavili mošči, kakor dr. Krek, ki je zapisal v »Slovenec« dne 20. maja 1899: »Zopet in zopet prihajam k ideji jugoslovanstva zedinjenja!« Dr. Korošec je izjavil v dunajskem parlamentu 12. junija 1917: »Mi hočemo svobodo! In če je to, kar hočemo, veleizdaja, tedaj vam, gospodje, povem, da nimate dovolj vešal, da bi mogli pobesiti vse veleizdajalce, in nimate dovolj pušk, da bi mogli pobesiti vse Slovence, Hrvate in Srbe, ki hočejo skupno življenje v zajednici in hočejo skupno delati za svoje blagostanje! To jugoslovanstvo misel, katere predpostavka je bila popolna enakopravnost kakor ohranitev posebnosti tako Srbov in Hrvatov kakor Slovencev, kateri državnemu edinstvu niso v škodo, temveč predstavljajo posebno odliko in nacionalno bogastvo, to misel ste vi, gospodje, hoteli vreči na Prokrustovo posteljo in ignorirati.«

„Kaj more škodovati državi?“

Senator Smodej sprašuje, kaj more škoditi državi, če Slovenci slovensko govore, pišejo in molijo Boga v jeziku, za katerega so se borili od VIII. stoletja in si ga ohranili z velikimi napori in materialnimi žrtvami. Kako more razumeti človek sploh trditi, da ima država škodo od tega, če Slovenci svoj jezik še nadalje ne gojujejo, jezik, ki v ničemer ne zaostaja niti za erbohrvaškim niti za katerikoli drugim evropskim jezikom. (JNS-ariji vpadajo, da to ni res.) Na to odgovarja Smodej: »Da, da! Dejali ste, da smo separatisti, ker je naš

jezik posebnost našega naroda. Kaj škodi državi in državni edinstvi, če Srbi spoštujejo to, kar jim je drago in sveto? Ali mislite, da govorimo zaradi tega srbski, ker nimamo dovolj dobrih izrazov? Ne, govorimo zaradi tega, ker nas večina ne bi razumela, če bi govorili slovensko. (Vpade Andjelinič ter pravi, da bi razumeli.) Smodej odgovarja, da ima izkušnje, ko ga je v prejšnji skupščini Davidovič prosil, naj govori srbsko, da bi ga poslanci bolje razumeli.

Smodej se bavi z izvajanjem senatorja JNS Daka Popoviča ter jih pobija, ker Popovič trdi, da sedanja vlada nima nobenega enotnega programa. Senator Smodej pravi nato, da mu je zelo drago, da lahko ugotovi v celi vrsti napadov na vladno dr. Stojadinoviča vendar nekako lucido intervala v vrsti kritikov. (Pucelj vpada.) Senator Smodej se živo spominja programa bivše SLS.

G. dr. Kramer je kritiziral administrativni centralizem, gospodarski centralizem, lomil je kopja za resnične banovinske samouprave, a ne za sedanje banovinske samouprave, ki da so več ali manj samo fiktivne samouprave. Dr. Kramer odbija, da bi jugoslovanstvo pomenilo centralizem z besedami: »Kdor tako govori, ta falzificira, ali pa ne ve, kaj je jugoslovanstvo. Jugoslavija je ne da centralistično vladati!« Dr. Kramer je sedaj absolutno za dragoceno samostojnost posameznih delov naroda. Tukaj pravi g. Smodej, da se mu zdi, da se ne vara, da je tako in slično glasbo slišal še pred 6. januarjem v vrstah bivše SLS, ki je na ta način izpovedovala svoje poglede na upravno ureditev države. Tedaj je dr. Kramer radi tega nas, pristaje SLS nazival separatiste. Torej oni imajo to navado: kdor se ne strinja z njihovim stališčem, v vsakem pogledu, ta je protidržaven element, ta je separatist, ta je celo klerikalcec in ne vem kaj še vse, samo da ni še framason.

„Iz Sava — Pavel“

Če je sedaj dr. Kramer res postal iz Sava Pavel, če je napravil notranjo politično metamorfozo, ki ni samo ad usum delphini, to je, da ni namenjena samo za čas, dokler je v opoziciji, tedaj mu moramo na tem napredku iskreno čestitati. Samo to mi ni jasno, zakaj se je tedaj njegov strankarski tovariš senator Daka Popovič tako zelo in večkrat vzmernil radi enega samega uvodnika v »Slovenec« z napisom »Prokletstvo centralizma.«

Na naslov g. Puclja

Upam, da to stališče g. senatorja Kramerja ni identično s stališčem senatorja g. J. Puclja, ki je večkrat v teku debate prepričeval predsednika vlade: »Izdal vas bo, boste videli, izdal vas bo,« namreč g. dr. Korošec in njegovi tovariši. Jaz sem te besede razumel takole:

»Prosim vas, vzemite me v vladno, g. predsednik, že dolgo nisem bil aktiven minister, jaz sem iz drugega kova, kot pa dr. Korošec.« (Pucelj vpada: »Kadarkoli je bilo potreba, vedno sem bil tu, vi pa nikdar ne boste.«)

G. Smodej nadaljuje, govoreč v imenu g. Jan. Puclja: »To sem dokazal tedaj, ko sem glasoval za vidovdansko ustavo, pa sem takoj nato postal minister. (Pucelj: »Že pred tem sem postal minister.«) Bivši samostojni kmečki stranki sem naročil, da so govorili po vsej Sloveniji, kako je SLS prodala slovensko avtonomijo. To sem dokazal tudi tedaj, ko sem prenehal biti minister, pa sem se ponujal Hrvaški kmečki stranki, sem bil sprejet in sem na ta način zopet postal minister; po 6. januarju sem pa postal integralni Jugoslovan prvič in sem zaradi tega zopet postal minister. Jaz imam zelo rad pripovedke, pa se nikar na to ne ozirajte. G. predsednik, glavno je: jaz bi zopet hotel biti minister.« (Smeh v senatu.)

G. Smodej nadaljuje: Morda grešim, ko na tak način tolmačim besede senatorja Puclja, toda nisem jaz kriv, če jih nisem mogel drugače tolmačiti in če sem v politiki odkrit, kar senator in bivši minister Pucelj smatra za naivnost. Kakor vidite,

se midva tudi v vprašanju politične naivnosti docela razhajava.

G. senator dr. Kramer bo morda uvidel, da ni oportuno z delno rešitvijo vprašanja širokih samouprav prejudicirati sporazum s Hrvati in na ta način sporazum onemogočiti. Vsi gospodje od strani JNS so nas prepričali, da se bodo razveselili, če bo vlada dr. Stojadinoviča spravila z dnevnega reda vprašanje sporazuma, ki ga svet tako težko pričakuje. Tudi jaz jim verujem, da so iskreno mislili in da se bodo veselili, če se doseže sporazum, radi tega, ker mislim, da onaj lahko verujejo, da se takoj ne morejo izdati neki zakoni, ki bi mogli sporazum prejudicirati in da bi tedaj Hrvati lahko rekli: »E, pa vi ste uredili državo brez nas, radi tega ne more biti sporazuma!«

Politični zakoni

Skoraj od vseh govornikov opozicije so se slišale kritike, da vlada ni držala svoje obljube z ozirom na tako zvane politične zakone. Smatram, da vlada ni prekršila svoje obljube, če do sedaj ni predložila narodnemu predstavništvu niti enega izmed napovedanih političnih zakonov (čuje se medklic: »še vedno je čas!«). To se še vedno lahko stori in vlada nas zagotavlja, da bo to izvršila. Vi sami veste, da vlada v senatu ni imela večine in da se nobena vlada noče izpostavljati ter predložiti zakonske osnutke daljnosežnega pomena, katere bi večina, ki je tedaj bila, lahko bistveno spremenila, vlada pa bi pred javnostjo za te zakone nosila odgovornost. Mislim, da je odkritosrčnost prava pot v politiki, ne pa podvala, klevetanje in slične stvari. Zato pa, da se niso bili izdati ti zakoni, je tudi še nekaj drugih razlogov. Tukaj navaja g. Smodej, da je za časa vlade gr. Srškiča, Uzunoviča in Jevtiča, v dobi preganjanja in popolne brezpravnosti in nasilja, ki je bilo do tedaj v Sloveniji še docela neznano, v dobi, v kateri je prenehala vsaka pravna zaščita, v času, ko se je v narodu pojavil velik gnjev, je nastalo v Sloveniji tako napeto stanje, da bi moralo priti do eksplozije, za katero pa se ne ve, kam bi privredila državo. Najhujeje je bilo to stanje v Sloveniji, v onem delu države, kjer, če izvzamemo Črno goro, narod najtežje prenaša krivice, na katere ni bil navajen, ker preje nikdar ni bilo potvornih volitev, kjer ni bilo presipavanja volilnih kroglic, kjer se nikdar popreje niso potvarjali volilni rezultati.

V Sloveniji, kjer je preje pri vsakih volitvah bila dana volilna svoboda, kjer se ni nikdar zgodilo, da bi bil za časa občinskih volitev, neposredno pred samimi volitvami na dan volitev kdo odveden v zaporu ali ko konfiniran povsem nedolžen. Vse to se je dogajalo v Sloveniji l. 1933. G. Smodej tukaj navaja razsodbo upravnega sodišča v Celju, ki je ugotovila celo vrsto takih in sličnih prestopkov na volilnih ter je radi tega razveljavila v mnogih občinskih volitvah. Tukaj g. Smodej navaja volilne sleparije na volilcu v občini St. Jurij ob Taboru, kjer je predsednik volilne komisije odstranil predstavnika opozicijske kandidatne liste in njegovega namestnika. Štetju glasov ni smel nihče prisostvovati. Rezultat glasovanja je bil dvakrat objavljen.

Pri prvem glasovanju je opozicijska lista dobila 377 glasov, vladna pa 339. Po drugi naknadni objavi pa je vladna lista dobila dva glasova več kakor opozicija, torej 379 glasov. Gosp. Smodej je dejal, da je bil tako prvi, kakor tudi drugi rezultat potrjen in da je opozicijska lista dobila 429 glasov, vladna lista pa 247. Pravi, da bi lahko navedel 40 takih slučajev in vprašuje senatorje: »Gotovo boste vprašali, kaj je tedaj delala upravna oblast? Na to vprašanje je odgovoril g. Smodej, da je za občinske volitve v dravski banovini, ki so bile 15. oktobra 1933, bila postavljena poleg liste JNS tudi izvenstrankarska lista. Predstavniki izvenstrankarske liste so bili prepričani, da jim bo dovoljena popolna svoboda delovanja, ker so upali, da se bodo spoštovali zakoni. Toda izvenstrankarske liste niso šle v račun ministru dr. Kramerju, ki je vedel, da bi v slučaju, če bi bila pri teh volitvah zajamčena svoboda, ostala vladna stranka v manjšini. Pokazalo bi se, da je dravska banovina vsa proti dr. Kramerju, kar potrjujejo tudi izjave njegovega najboljšega prijatelja in sodelavca, ki je tedaj predvideval, da na občinskih volitvah v Sloveniji dr. Kramer ne bo dobil niti 5 občin. Toda pri volitvah se je pokazalo, da je vlada sijajno zmagala in Kramer je smatral za svojo dolžnost, da je dal v Belgradu lepo izjavo časnika, kako vse v Sloveniji stoji za JNS. Vi se pa danes pritožujete radi zadnjih občinskih volitev?

Odkrito vam povem, če so kdaj v tej državi bile volitve svobodne, potem so bile te volitve. Mi nismo nobeni farizeji, da ne bi povedali, da se niso zgodile tuintam kakšne malenkosti in mi tudi vemo, da je notranji minister izdal nalog vsem oblastnim organom, da morajo biti volitve absolutno objektivne in nepristranske. Takšna navodila,

kakor jih je dal bivši notranji minister Velja Popović, niso bila nikjer izdana. Dr. Andjelinič sprašuje g. Smodeja, če velja to za vso Slovenijo ali za vso državo, nakaž mu g. Smodej pojasni, da velja to za vso državo. Sedaj se vi pritožujete, zlasti g. Dunjiš v svojem govoru, kakor da se je nekaj stranskega zgodilo in da takih volitev v tej državi še ni bilo, kakor so bile zadnje občinske volitve. Govornik odreja tem ljudem vsako legitimnost za kritiko ter pravi, da »Slovenec tedaj ni smel niti prinesiti ime dr. Korošca.«

Nato je g. Smodej obširno govoril o postopanju okrajnih načelnikov in omenjal zlasti postopanje okrajnega načelnika v Kamniku g. Vovška. Omenil je slučaj z Nandelom Novakom, ki je bil pred volitvami odveden v policijski zapor v Mariboru.

V nadaljnjih izjavah jih je dr. Mariber vpadel govorniku v besedo: »Pojasnite nam raje, kaj so punktaši?«

G. Smodej odgovarja: »Pojasnite nam, g. dr. Kramer najprej vi, kakšne so bile vaše punktacije v Zagrebu leta 1928, in potem šele zahtevajte od nas, da vam mi pojasnimo.« Gospod senator Smodej je odgovoril dr. Kramerju tudi na njegova izjavanja v finančnem odboru, kjer je le-ta govoril o nekaj kaznovanijh gasilcev. Dejal je, da vsega tega še ni preiskal, toda prepričan je, da so bile te kazni, če so bile izrečene, izrečene po zakonu. Nato je obširno govoril o postopanju oblasti ob času JNS režima v Sloveniji ter navedel, kako so upravne oblasti izrecale kazni v posameznih okrajih. Teh kazni je bilo največ v konjškem okraju.

Slovenske zadruge

Nato je Smodej odgovoril tudi na kritiko dr. Kramerja glede slovenskega združništva ter dejal, da sta dr. Kramer in Pucelj dejala, da je dr. Korošec prodal slovensko združništvo. (Jan. Pucelj: »Upropastil jih je!«) Smodej: »Toda čudno je, da se te izjave točno strinjajo z nekimi pamfleti, za katere nismo mogli in ne moremo dokazati, da so ravno vaši, in ki so v Sloveniji obstojali, v katerih pa so bile uporabljene iste besede, kakor n. pr., da je dr. Korošec slovensko združništvo v tej vladi prodal.«

Smodej nadaljuje: Zakon o likvidaciji kmečkih dolgov je bilo veliko delo sedanje vlade. Gospodje, ki so prej predlagali zakon o razdolžitvi kmeta, o likvidaciji kmečkih dolgov, si z ozirom na to, da je to vprašanje bilo zelo težko, niso upali prevzeti nase odgovornost. Sele naša vlada je prevzela odgovornost za to važno vprašanje, čeprav se čuje s te strani kritika, da sedanja vlada beži pred odgovornostjo. Toda s tem zakonom je v neposredni zvezi tudi vprašanje našega združništva.

Storili smo več, da se to vprašanje tudi reši, toda ne samo eno vprašanje, temveč tudi vprašanje likvidnosti naših zadrug. Vemo, da sedanja vlada rešuje toliko važnih drugih vprašanj, da ne more vsako vprašanje rešiti takoj. Toda prepričani smo in mi imamo za to tudi zagotovilo, da bi sedanja vlada dr. Stojadinoviča storila več, in tudi to vprašanje, ki je vprašanje našega združništva, ugodno rešila. (Na desnici: »Tako je!«) Zato apeliram na našo vladno, naj tega vprašanje ne zavlačuje in naj ga čimprej reši. (Pucelj: »Tukaj se strinjamo!«)

Toda ob isti priliki, ko vi mislite, da boste mogli demagoško izrabiti in zlorabiti to stanje našega združništva v svoje strankarske namene, vam lahko rečem tole: Če se lahko reče, da je kdo kriv za te razmere glede likvidacije našega združništva, tedaj je zanj kriv oni režim, ki je bil v začetku, ko se je to vprašanje pojavilo, ko ga je bilo mogoče z majhnimi denarnimi sredstvi definitivno rešiti, pa ga ni hotel rešiti, ker ni hotel v tej smeri ničesar storiti. Javno je, zakaj Ker je tedaj tudi vaš minister, ki mislim, da sedanji več v vaši stranki, tedaj pa je bil, da pojasnilo za tako važno zadržanje napram temu vprašanju, ko je približno takole izjavil: »Slovenska ljudska stranka je tako ustvarjena, da je nihče ne more uničiti in razrušiti. Edino, če uničimo združništvo, tedaj bomo uničili tudi njo!« In tako je prišlo do nelikvidnosti teh zadrug, ker vi niste hoteli tega vprašanja spraviti z dnevnega reda, čeprav je to bilo mogoče tedaj z majhnimi denarnimi sredstvi, a par stotisoč dinarji.

Toda sedanj, ko je čas ušel, ko vsak mesec zavlačevanja zahteva tudi večje kredite in ko si vi mislite, da boste zaradi tega nelikvidnega stanja naših zadrug lahko v banovini agitirali in napadali sefa naše bivše SLS, dr. Korošca, prihajate na dan s svojimi predlogi.

Izjavanja senatorja Smodeja so žela dolgotrajno odobravanje v senatu.

Pri glasovanju je vsega skupaj glasovalo 76 senatorjev, od teh za 47 in proti pa samo 29. Za proračun je glasoval tudi senator dr. Ploj. Proti proračunu pa je glasovala trojka: dr. Kramer in Pucelj in dr. Marušič. Izid glasovanja je na senatorje JNS vplival porazno, ker se njihove vrste tudi v senatu vsak dan bolj rahljajo in redčijo.

+ V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanecem, da je naša mama, stara mama, teta in prababica, gospa

Marija Kavčič roj. Kozjek

upokojenka tobačne tovarne

umrla danes, 19. III. v 78. letu starosti. Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 21. marca 1937 ob starih in hiše žalosti, Samova ulica st. 1. k Sv. Križu. Siska, dne 21. marca 1937.

Zalujoča sinova Ivan in Avgust in ostalo sorodstvo.

+ Naša dobra draga mama in blaga žena, gospa

Neža Planteu

soproga brzojavnega mojstra

je danes po dolgi, mučni bolezni, previdna s sv. tolažili umrla. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 5 popoldne iz kapelice mestnega pokopališča. Celje, dne 20. marca 1937.

Zalujoči mož, otroci in sorodniki.

+ Po kratki bolezni nam je umrla v Beogradu naša nad vse ljubljena soproga, hči, sestra in teta

Kati Štrban roj. Maček

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo ob 4 popoldne s postaje na farno pokopališče v Dol. Logatcu. Dol. Logatec, dne 20. marca 1937.

Zalujoči soprog in ostalo sorodstvo.

+ Potrzi naznanjamo, da je naša ljuba mama, stara mama, tačča itd., gospa

Franciška Marenčič roj. Grum

v 89. letu starosti, previdna s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, 22. marca ob 3 pop. iz hiše žalosti Zaloška cesta 46 k Sv. Križu. Ljubljana-Moste, dne 20. marca 1937.

ZALUJOČI OSTALI.

Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Ljubljana.

(Nadaljevanje Okrožnice s 1. strani.)

Zdravila in sredstva

Nato govori papež v svoji obsežni okrožnici o zdravilu in sredstvih zoper brezbožno propagando boljševizma. Najprej je treba duhovne obnove človeka, da ne bomo samo katoličani po besedah, ampak tudi v dejanju. Jezus Kristus je hudo obsojal golo zunanjo pobožnost in zahteval, da Boga častimo v duhu in resnici. Kdor ne živi resnično in odkrito po veri, katero izpoveduje, samo škoduje katoliški stvari. Bogataši morajo svojo posest smatrati samo kot sredstvo, da doprinesejo k občnemu blagru. Potrebno je seveda tudi, da se okrepí in poglobi delo krščanske ljubezni za rezeve, vendar pa je ta krščanska ljubezna prava le, če upošteva tudi zahteve pravice. Ali je to krščanska ljubezna, če kdo delavca prikrajša na plači, do katere ima absolutno pravico? Za majhnimi darovi usmiljenja se ne moremo osvoboditi velikih dolžnosti pravičnosti. Predvsem opominjamo delodajalce na njihovo veliko odgovornost v tem pogledu, zakaj res je, žalibog, da je tudi nesocialno ravnanje gotovih katoliških krogov pripomoglo k temu, da se je omajalo zaupanje delavcev v vero Jezusa Kristusa. Ali so to katoliški delodajalci, ki se danes nasprotujejo strokovnim zvezm delavstva in njihovim upravičenim zahtevam? Socialna pravičnost je prekršena, če delavci ne morejo dostojno preživljati sebe in svoje družine, če se jim ne da možnost, da bi si pridobili blagostanje, če se ne uvaja zavarovanje za starost, za bolezen in brezposelnost. Najboljše se bo pa ta socialna pravičnost organizirala in dosegla po korporacijah, ki združujejo vse činitelje proizvodnje v namen medsebojne skupne koristi, občega blagru in napredka ter sodelovanja ob spoštovanju medsebojnih pravic in dolžnosti.

Nova taktika boljševizma

Komunizem se je početka pokazal v pravi luči svoje brezbožne perverzности, toda v zadnjih časih je svojo taktiko nekoliko spremenil in svoje brezbožstvo skriva pod dobrimi in privlačnimi gledi. Tako na primer se hoče postaviti na čelo mirovni akciji, obenem pa hujška k razrednemu boju, v katerem se prelivajo potoki krvi, in se sam oborožuje. Da, celo tako daleč je šel komunizem, da se dela kakor da bo v državah, kjer še vlada katoliška vera in kultura, spoštoval svobodo vesti in bogočastja. Vabi celo katoličane k skupnemu delu na socialnem in kulturnem polju, toda katoličani se ne smejo dati od tega prevarati. Kdorkoli hoče rešiti krščansko omiko sveta, ne sme sodelovati s komunizmom v nobenem pogledu. Komunizem oziroma boljševizem je v svojem bistvu brezbožen, in kjer bi zmagal, bi izbrisal vse sledi krščanstva in njegove nraštvene omike.

Pomočniki socialnega dela Cerkve

Na koncu svoje okrožnice opozarja papež na važnost socialnega delovanja duhovniškega stanu, na pomen Katoliške akcije, na njuno potrebo, da so katoličani med seboj slojni. Pa tudi država ima v boju zoper boljševiško brezbožnost velike dolžnosti, ne samo, da zatira brezbožno propagando, ampak da skrbi za pravičen socialni red, ki bo vsem nudil dela in pošten zaslužek ter bo krotil kopicenje bogastva v rokah maloštevilnih. Predvsem pa mora država pustiti katoliški Cerkvi svobodo, da neovirano vrši svoje duhovno poslanstvo. Zlasti hudo greši država, ki izključuje vero iz šole ter tako sama sebi koplje grob.

Italija — Jugoslavi'a

400 italijanskih turistov v Sloveniji

Jugoslavija kupi v Italiji za 150 milijonov blaga

Ljubljana, 20. marca. AA. Danes je prispelo iz Trsta v Ljubljano s posebnim vlakom 400 italijanskih turistov. Potovanje je organiziral italijanski državni potniški urad Cit. Po prihodu v Ljubljano so se udeleženci napotili v razne turistične kraje Slovenije. Italijanski potniški urad Cit pripravlja še nadaljna izletniška potovanja v naše turistične kraje. — V nedeljo 20. t. m. prispel poseben vlak z madjarskimi turisti za Split in Sušak, ki jih je organiziral potniški urad madjarskih državnih železnic Ibus. Potovanja madjarskih turistov so v zvezi z nedavnim sporazumom med našimi in madjarskimi železnicami.

Trst, 20. marca. TG. »Popoloc« objavlja vest, ki

jo je prva prinesla gospodarska revija »Ital-Jug«, ki je posvečena gospodarskim odnošajem med obema državama. Pročilo pravi, da so v polnem razmahu pogajanja med jugoslovansko in italijansko vlado za nakup v Italiji večje količine raznega blaga. Govori se, da je jugoslovanska vlada pripravljena kupiti blaga za 60 milijonov lir (okrog 150 milijonov dinarjev), da na ta način poravnata plačilni promet, ki je ostal še neurejen iz dobe pred izvajanjem sankcij proti Italiji. Poročilo pravi, da so italijanske trdke predložile jugoslovanski vladi mnogo bolj ugodne ponudbe, kot jih je sprejela od drugih držav.

Schuschnigg se je vrnil na Dunaj

Kaj so opravili v Pešti

V Pragi govore o „razširitvi rimskih protokolov“

Praga, 20. marca. TG. Poluradna »Prager Presse« poroča iz Dunaja, da se iz razlag, ki jih je o kanclerjevem potovanju prineslo dunajsko časopisje, da točno razbrati, kakšen je bil namen tega potovanja. Praški list pravi, da iz teh člančkov jasno izhaja želja avstrijske vlade, da naj bi se rinski protokol raztegnil tudi na sosedne podonavske države, in da je Schuschnigg tudi v pogledu madjarske politike napram Nemčiji dobil zadovoljive informacije. Praški list citira tudi pisanje »Reichpost«, ki pravi, da obstaja upravičena želja po »ožjem gospodarskem sodelovanju vseh ožjih nasledstvenih držav«, želja, ki je prišla do izraza tudi na gospodarski konferenci v Streesi. »Osnovno bistvo vsake zdrave politike je,« tako piše dunajski list, »da se temu cilju skušamo približati v dovoljenih in dosegljivih mejah. Rimski protokoli niso album, v katerega so zapisani razni lepi spomini, marveč živo sredstvo žive in zdrave politike. Oni niso sidro, na katerega se je treba trajno obesiti kot v stalnem pristanišču, marveč kompas za vožnjo na visokem morju žive politike. Avstrija ni samo košček enega samega osištca, ki skozi njo teče, marveč središče in križišče večjega števila političnih osišt, ki se na njenem ozemlju križajo.«

Uradna »Wiener Zeitung« priobčuje komentar o eestanku zveznega kanclerja dr. Schuschnigga s predsednikom madjarske vlade Daranyjem in poudarja med drugim skupne interese, ki obstoje med Avstrijo in Madjarsko. Obe državi sta med velikimi zgodovinskimi preobratni vedno korakali druga poleg druge. Po vsem svetu so prepričani, da je usoda Avstrije tesno zvezana z usodo Madjarske. Se močnejše je to prepričanje v teh dveh deželah. Niti ločitev, s katero se je končala svetovna vojna, ni mogla razdvojiti obeh dežel. Zato morata obe državi složno braniti svojo neodvisnost proti vsakomur.

»Prager Presse« posveča tudi dolga poročila o novem tiskovnem boju, ki da je izbruhnil med Avstrijo in Nemčijo in ki je povzročil protestno demaršo nemškega poslanika von Papena pri dunajski vladi.

Madjarski tisk zelo tople govori o obisku avstrijskega kanclerja in posebej razmotriva o vprašanju, če sta se avstrijski in madjarski ministrski predsednik lotila dela, da rimske protokole, ki se nanašajo samo na Italijo, Avstrijo in Madjarsko razširita še na kakšne druge države, kot je to bilo v Rimu tudi predvideno. Predvsem zanima madjarske liste, če je razširitev protokolov mogoča tako, da bi se vključila tudi češko-slovaška, ker da bi se na ta način v srednji Evropi najlaže zgradil nepremagljiv blok proti pangermanskim težnjam proti evropskem vzroku. Toda kaj določnega listi ne napovedujejo.

Namigavanja v Londonu

London, 20. marca. AA. Današnji »Times« piše, da so na Dunaju zmeraj bolj v skrbeh zaradi tesnega sodelovanja med Italijo in Nemčijo. Uradni krogi se vprašujejo, če italijanska objuba o vojaškem poročstvu za avstrijsko neodvisnost danes še toliko velja kot v letu 1934. To pa zaradi tega, ker je Italija finančno in vojaško preveč zaposlena v Abesiniji in Španiji. Angleško in francosko pospešeno oboroževanje je nekoliko pomirilo male države v srednji in jugovzhodni Evropi. V srednji Evropi se zbirajo države, ki so proti nemški politiki nasilnosti in napadanja. Zato so izgledi za mir danes boljši kot pa so bili poprej.

Franco je ustavil napad pri Guadalajari

Salamanca, 20. marca. AA. (DNB) Po zadnjih podatkih je sklenilo poveljstvo nacionalističnih čet, da ustavi nadaljnje prodiranje proti Guadalajari. Ta sklep je storilo zato, ker je teren pri Guadalajari čedalje slabši. Deževno vreme zadnjih tednov ovira vsak prevoz tekih in poltekih topov v nove postojanke. Dokler se vreme ne zboljša in ceste ne posuše, bo naloga nacionalnih čet ta, da preprečijo vladnim četam utrjevanje njihovih postojank. Ob enem bodo izboljšale svoje lastne postojanke in pregrupirale svoje bojne sile.

Avilla, 20. marca. b. Iz glavnega štaba nacionalistov uradno poročajo, da so nacionalisti ustavili svoje vojne operacije na skoraj vseh frontah. Trdijo, da so vladne čete v teku večerajšnjega dne pri Monte Marauco izvršile napad, ker so hotele zavzeti ta hrib. Nacionalisti nicesar ne povedo, zakaj so ustavili vojne operacije, sklicujejo pa se na slabo vreme. Nacionalistični glavni štab odklanja vse vesti o rdečih uspehih in tudi nicesar ne govori o zavzetju Brihuege in o zapletih velike množine vojnega materiala. Nacionalisti tudi ne omenjajo nicesar o pomenu Brihuege za nadaljnje vojne operacije, poudarjajo le, da bodo nacionalisti nadaljevali svoje vojne operacije tedaj, ko bodo smatrali za potrebno in se ne bodo pustili od nikogar vplivati. Nacionalisti imajo točno izdelan načrt, ki ga po programu izvajajo.

General Franco je sprejel demisijo generala Orgaza, poveljnika vseh oboroženih nacionalističnih sil v španskem Maroku. Vzrok ostavke generala Orgaza doslej ni znan.

Pariz, 20. marca. b. Po vestih iz fašističnega vira se čuje, da je 11 sovjetskih ladij, natovorjenih z vojnimi materialom, na poti za rdečo Španijo.

Budimpešta, 20. marca. AA. DNB: O razgovorih kanclerja Schuschnigga je bilo sinoči objavljeno naslednje uradno poročilo:

Včerašnji in današnji razgovori med obema ministrskima predsednikoma v navzočnosti zunanjega ministra Kanye so pokazali, da vlada popolna soglasnost med obema stališčema kar se tiče mednarodnih problemov in njihove presoje v prijateljskem sodelovanju in v duhu rimskega protokola. Ugotovilo se je tudi, da se naj rinski protokoli izvajajo naprej, kar se je posebno poudarilo v pozdravni brzojavki italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju.

Štiri točke

Budimpešta, 20. marca. b. Ponoči je bila zadnja seja madjarske vlade pred velikonočnimi prazniki. Na njej je ministrski predsednik Darany poročal o rezultatu svojih pogajanj z dr. Schuschniggom. V glavnem gre za štiri sledeče točke:

1. Čim ožje gospodarsko sodelovanje med Avstrijo in Madjarsko. V tej smeri se bodo že prihodnji teden sestali strokovnjaki obeh vlad, da izdelajo temelje za povečano izmenjavo blaga med obema državama.

2. Proučila so se vprašanja, ki bodo predmet razgovorov med dr. Schuschniggom in Mussolinijem v začetku meseca aprila, ko bo dr. Schuschnigg odpotoval v Rim.

3. Izražena je bila želja, da se rinski protokoli še bolj zgradijo in da se zagotovi intenzivno politično sodelovanje med Rimom, Dunajem in pa Budimpešto.

4. Avstrija in Madjarska sta se prepričali, da je potrebno čim ožje sodelovanje med temi državama, ker za to sodelovanje v Podonavju ni nobenih ovir, niti s strani Avstrije, niti s strani Madjarske.

Jutranji dunajski tisk pa ne prinaša nobenih komentarjev glede pogajanj, ki jih je imel g. dr. Schuschnigg v Budimpešti ter se omejuje le na komunikacije.

Domači odmevi

Pri boleznih v sklepih, protinu, išijasu

dosežete dober uspeh s Togonal tabletami. Učinek je navel in siguren brez škodljivih stranskih pojavov. Vprašajte svojega zdravnika. Dobivajo se v vseh lekarnah.

Ogl. registr. br. 1437 od 5/2/32.

Dalmatinova biblija

Umetniška propaganda hoče izdati Dalmatino-vo biblijo v jeziku XX. stoletja. Morda založnico obvarujemo škode, če jo ob pravem času spomnimo na nekaj dejstev: Katoliška cerkev spoštuje sv. pismo kot božjo besedo in vprav zato ne dovoli, da bi ga za katoličane izdal kdorkoli; niti katoliški duhovnik ga ne more izdati brez cerkvenega dovoljenja. Ponujeno Dalmatino-vo izdajo bo katoličan smel imeti v svoji knjižnici samo, če bo posebej dobil dovoljenje. Res, škof ima pravico znanstvenikom tako dovoljenje dati, toda kateri katoličan ga bo prosil; kot čtivo za katoličana ni; za znanstvenika kot jezikovna posebnost zaradi spremenjenega teksta izgubi svoj pomen; glede vsebine pa bi veljala izdaja še manj kot nič, zakaj znanost ima danes neprimerno globlje v poglede v pravi izvorni tekst sv. pisma. Dalmatin je prevajal iz Luthrovega preveda, Luther pa iz tistega teksta, ki je v njegovem času v Evropi veljal za najboljšega. Danes pa katoliški in protestantovski znanstvenik vesta, da je to bila zmotna, zlasti Novi zakon je bil v Carigradu zelo poslabšan, ker so korektorji tekst spreminjali po načelih, ki jih je znanost kot nekritična zavrgla.

Nadškoof dr. Ujčić se je poslovil od Ljubljane

Nadškoof dr. Ujčić blagoslovlja ljudi na poti iz stolnice v škofijo.

Na praznik sv. Jožefa se je dolgoletni profesor ljubljanske teološke fakultete in novi belgrajski nadškoof dr. J. Ujčić poslovil od Ljubljane. Mestu Ljubljani, v katerem je preživel toliko let, je izkazal čast s tem, da je daroval svojo prvo pontifikalno mašo v ljubljanski stolnici. Ob pol 10 je imel novi nadškoof govor o sv. Jožefu, na koncu se je pa poslovil od Ljubljane. Sledila je pontifikalna sv. maša. Cerkevni slovesnosti so prisostvovali poleg izrednega številnega občinstva tudi predstavniki naših oblasti, tako zastopniki banske uprave, divizionar general Tonič, župan dr. Adlešič in drugi. Izredno mnogo je bilo bivših kolegov novega nadškofa, to je vseučiliških profesorjev, dalje drugih znanstvenikov ter skoraj vsa ljubljanska duhovščina. Nadškofu dr. Ujčiću so pri službi božji asistiral g. prošt Nadrah ter kanoniki gg. dr. Klinar, Volec, dr. Zerjav, Zupan in drugi. Cerkevni pevski zbor je pod vodstvom kanonika Kimova ob spremljavi msgr. Premrla na orglah ter pomnožen z vojaškim orkestrom izvajal lepe melodije.

Napad na poslanca Makarja

Metlika, 19. marca
V gostilni poslanca Makarja je te dni sedela večja družba, priselila sta zraven še dva Zumberčana, ki sta poslancu očitala, da v Belgradu nič ne dela. Eden izmed njih je zgrabil stol in udaril poslanca po glavi. Policialci so orožnike, ki so goste pomirili, enega pa zaprli.

Varujte se sovražnika perila št. 1

Penčka
Zmazka!
Takšenle je!

Njegova dela so črna kot noč. Prebiva v vsakem kosu perila, ki se pere še z mencialom in žetiko.

RADION
mu je napovedal boj!

Prihodnjič zveste več: kako kiskovski mehurčki v Radionu odpravijo iz perila najtrdozratnejšo nesnago!

VI. skupine v prometno-komercialni oddelek pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani Viljem Henig, doslej v generalnem ravnateljstvu državnih železnic. — Odlikovana sta z redom sv. Save V. stopnje Stefan Ulčnik, oficial VIII. skupine, z zlato kolajno za vestno službo pa Josip Pelicon, oficial VIII. skupine.

Belgrad, 20. marca. m. Na predsedničem sestanku nacionalnega odbora za prireditve XVII. mednarodnega kmetijskega kongresa v Haagu je bil izvoljen za predsednika odbora notranji minister dr. Korosec, predsednik Glavne združene zveze. Od Slovencev sta v odboru še Alfonz Hribar, inspektor kmetijskega ministrstva, ter Franc Trček iz Ljubljane.

Iz sodne službe

Belgrad, 20. marca. AA. Imenovani po potrebi službe: Za sodnika apelacijskega sodišča v 4. skupini 1. stopnje v Ljubljani Srečko Verbič, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani; za namestnika starešine oddelka vrhovnega državnega tožilstva pri stolu sedmorice oddelek B v Zagrebu v 3. skupini 1. stopnje dr. Anton Stuec, upokojeni sodnik, apelacijskega sodišča v Ljubljani. — Za sodne pripravnike na okrožnem sodišču v Mariboru so imenovani Ivan Polovič, diplomirani pravnik iz Kočevja; Ivan Krunc, diplomirani pravnik iz Slovenske Bistrice in Anton Testen, diplomirani pravnik iz Mengša; na upravno sodišče v Celju pa Nataša Prehl, diplomirana pravica iz Ljubljane. — Z upravne sodišča v Celju je premeščen na okrožno sodišče v Celju sodni pripravnik Janez Velkavrh.

Mizarji pohištva!

Do avgusta potrebujem 3 sobe prvorazrednega pohištva: jedilnico, spalnico in sprehajnico. Za vrednost pohištva dajem stavbno parcelo na lepem kraju ob Bohinjskem jezeru, poleg hotela Zlatorog, v vrednosti okrog 40.000 Din. Eventuelno razliko plačam v gotovini. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Parcela Bohinjc«.

Umrl nam je naš ljubljani soprog, oče, stari oče in stric, gospod

IVAN PRIJATELJ

posestnik in trgovec

dne 20. marca ob 10 dopoldne, previden s tolažili svete vere. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, 22. marca ob pol 11 na pokopališče v St. Janž.

St. Janž-Ljubljana, dne 20. marca 1937.

DRAGA roj. BERLAN, soproga: FRANC, MINKA, JULI, JOŠKO in MARJAN, otroci; MIRKO, SILVA, PETER in METKA, vnuka in vnukinja.

Umrl nam je naš dobri stric in svak, gospod

Ivan Malenšek

železniški nadsprevodnik v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 22. marca ob pol 3 popoldne iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 9 k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. marca 1937.

MARIJA KOBILICA roj. MALENEŠEK, nečakinja, FRANC MALENEŠEK, nečak in ostalo sorodstvo.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 21. marca. (Šesta postna nedelja.) Benedikt, opat, Serapion, škof.
Ponedeljek, 22. marca: Lea; Katarina Genovska, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Marija Virant r. j. Steklasa v starosti 81 let. Pogreb bo danes ob 2 popoldne iz hiše žalosti Poljanski nasip 48.

† V Podbrezjah na Gorenjskem je na praznik sv. Jožeta umrla v 73. letu, trpljenja in skrbi polnega življenja Marija Kozjek, vzgladna in delavna krščanska mati. Pogreb preblage pokojnice bo v ponedeljek ob 9 dopoldne.

Naj jim sveti večna tuč! Ostalim naše iskreno sočuzjel!

Osebnosti

— G. Franc Rajčević, beneficiat v Vogljah v Benčurški župniji pri Kranju je smrtno nevarno bolan v Leonišku v Ljubljani. Pred enim tednom so mu zaradi gnitja odrezali levo nogo. Priporočamo ga vsem duhovnim tovarišem v iskreno molitev.

— Izpit za pooblaščenega inženjerja je pri ministrstvu za zgradbe opravil g. inž. Igor Lončar iz Kranja. Čestitamo!

Za velikonočne številke »Slovenec«, ki izide že v soboto, dne 27. marca zjutraj, sprejema naša uprava oglasna naročila najkasneje do petka popoldne. Večje oglase pa naj cenjeni inserenti v lastnem interesu pošljejo kar največ mogoče v prvih dneh prihodnjega tedna.

— Gosp. ban dr. Marko Natlačar v torek ne bo sprejel strank, ker bo službeno odpotoval.

— Na Poljsko na kongres Kristusa Kralja odpotuje skupina Slovencev koncem junija. Ob tej priliki se bo zbrala katoliška Evropa v zanimivem mestu Poznanj, kjer biva primas Poljske, kardinal Hiłond. Glavne prireditelje bodo 28. in 29. junija. Izletniki, ki potujejo, se bodo med potoma ustavili tudi v Krakovu in obiskali eno največjih božjih poti Čenstohovo, ki se imenuje tudi poljski Jeruzalem. Poljski knez Vladislav je osnoval leta 1382 na Jasni gori samostan, ki hrani čudodelno podobno Matere božje. Skozi stoletja in stoletja prihajajo verniki na to znamenito božjo pot, katero so obiskali tudi razni vladarji Evrope. Tudi maršal Piłsudski, predsednik poljske republike Moscicki, nuncij Ratti, sedanji papež Pij XI., general Foch so bili obiskovalci te božje poti. Zastoj so se trudili Svedri in Husiti, da bi se polastili največjega svetišča. Veličasten samostan, krasne cerkve, čudovite kapelice, pričajo o preteklosti te znamenite božje poti, kamor priroma letno do milijon vernikov. Prvič se nudi Slovincem prilika, da v večjem številu obiščejo Marijino svetišče na Jasni gori, ko potujejo na kongres Kristusa Kralja v Poznanj. Če se drugi narodi pripravljajo, da poromajo tja s posebnimi vlakmi, naj bi slovenska katoliška zavednost omogočila vsaj, da poroma 25 do 30 naših ljudi na ta kongres. Celokupni izdatki za vožnjo, hrano, stanovanje, vstopnice za celotno potovanje znašajo 2500 Din. Potrebne informacije se dobe v pisarni Prosvetne zveze, Miklošičeva 7.

Hubertus milo,
res domače,
slovensko milo!

— Velik uspeh slovenske knjige v inozemstvu. Nova knjiga profesorja dr. Fr. Grivca »Kristus v Cerkvi« je že v prvem tednu, odkar je izšla, zbudila veliko pozornost v inozemstvu. V Olomucu so jo posebno željno pričakovali in so se takoj z veliko marljivostjo lotili češkega prevoda. Češki prevod knjige pod vodstvom profesorja dr. Fr. Čineka, dekana olomuške teološke fakultete bo v nekoliko tednih gotov. Knjiga se bo širila med češko duhovščino in med svetno inteligenco; na olomuški bogoslovni fakulteti pa jo bodo rabili kot pomožno učno knjigo.

— Vpisi v letni semester na univerzi. Do 10. t. m. je trajalo na ljubljanski univerzi redno, od tega dne do 24. aprila pa traja izredno vpisovanje za letni semester 1937. Do večraj je bilo vpisanih 1643 slušateljev, v zimskem pa 1788. Na posamezne fakultete se razdelje: filozofska 194 moških in 184 žensk, skupaj 378 (v zimskem 432); juridična 547 moških in 60 žensk, skupaj 607 (v zimskem 654); medicinska 105 moških in 20 žensk, skupaj 125 (v zimskem 164); teološka 175 (179); tehniška 344 moških in 14 žensk, skupaj 358 (v zimskem 359). Vpisi so bili zaenkrat izvršeni le začasno, ker še ni končno urejeno vprašanje šolnine in taks, glede katerih zahteva akademska mladina primerno znižanje. Prosvetnemu ministru je bila že predložena posebna tabela o šolninah, ki ima biti v bistvu uvedena za šolnine in takse. Nekateri dijaki so kljub temu plačali že šolnino.

Vsi, ki trpite na kurjih očesih

pridite, da Vam jih a koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Sprejemne ure ob delavnikih od 7.30 do 18.30, ob nedeljah od 7.30 do 12. ure, v kopališču hotela Slon — Frančiškanska ulica 3.

— Vojaški molitvenik. Katoliška akcija je izdala molitvenik »Z Bogom za kralja in domovino«, ki ga je spisal bivši vojni župnik Jernej Hafner. Molitvenik ima 326 strani ter ima v svojem prvem delu nauke in svete, v drugem pa molitve. Naroča se v Misijonski tiskarni (p. Domžale) ter stane 12 dinarjev.

— Čebelarski tečaj na Grmu. V ponedeljek in torek, dne 22. in 23. marca se bo vršil na banovinski kmetijski šoli na Grmu dvodnevni čebelarski tečaj. Na tečaju se bodo obravnavala splošna dela v čebelnjaku, vzreja plemenskih matič, čebelne bolezni, obravnavala pa se bo tudi uredba o čebelnih pašnikih. Tečaj bo trajal vsak dan od 8 do 5 popoldne, v dvehurnim odmorom popoldne. Oddaljenejši udeleženci dobijo na zavodu brezplačno prehrano in prenočišče.

— Akademski klub montanistov v Ljubljani je izdal v lastni režiji litografirana skripta inž. Baturiča: Rudarska merjenja. Vezana skripta se dobe v klubu po 70 Din brez poštne.

— Hoteli se pomagati rdečim v Španiji. Neki založnik levičarski marksist, ki se baje tudi literarno udeležuje, je 23. febr. organiziral šestnajstčlansko družbo somišljenikov, ki so se odločili, da grede rdečim v Španijo na pomoč. Skrivaj so jo popihali z doma in krenili proti Splitu. Tu so skušali priti na neko transportno ladjo, da bi jih prepeljala v Španijo. Tam pa so jih prijeli in sedaj vrtili nazaj v Ljubljano. Odnosno v Zalog, kjer imajo svoje stalno bivališče. Orožniki so pri hišni preiskavi na domu K. zaplenili razne zapiške lokalne in politične vsebine.

Večkrat berete v listih in knjigah

recepte za pripravo testenin. Spomnite se tedaj na Jajzina-Pekatec. Izbrane in preizkušene recepte pa najdete tudi na belih ovojih Pekatec.

— Velika tatvina. Iz Metlike poročajo: V noči na petek je bil izvršen velik vlom na Črešnjevcu. Orožniki so tatovom na sledu in bomo o rezultatu še poročali.

— Opozarjamo na prilogo pooblašča prodajalca sroček drž. loterije Marka S. Serdarušiča v Belgradu, ki jo prilagamo v današnji izdaji našega lista.

— Prav primerne darile mladini za velike noči so dr. Sušnikovi »Akademski poklic«, ki nudijo najboljših napotkov glede izbire poklica I. dr. — Knjiga (ca 400 str.) se dobi v knjigarnah oziroma pri SKA starešinstvu v Ljubljani, Miklošičeva 5, za 40 Din (po pošti 45 Din).

— Za romanje na Trst in Islet na prekrasni otek Rab o binkošnih, se odloči vsakdo, ko prečita pojasnila, ki jih pošlje vsakomur zastoj uprava »Po božjem svetcu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

— Velikonočna darila! Zlate zapestnice, prstane, koljeje, vsakovrstne ure dobite po nizkih cenah pri O. Kiličmanu, Ljubljana, Mestni trg 8.

— O raku se lahko poučite, če si kupite knjigo »Beseda o raku«, ki so jo poljudno napisali: gg. dr. R. Blumauer, dr. I. Pintar in dr. A. Zalokar. Dobi se v vseh knjigarnah za ceno 10 Din.

— Same še 1000 komadov Karl Mayevih romanov! Celotna zbirka Kar Mayevih romanov ima 20 knjig. Sedaj se dobijo vse knjige v enotni zbirki, kakor tudi še posamezne knjige, na mesečne obroke. Je pa samo še 1000 komadov in zato jih naj knjigarna, knjižnice in privatniki čim prej naročijo. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

— Tridnevni avtoizlet čez Gorice v Trst dne 27. marca zjutraj in zvečer: do Gorice 120, do Trsta 160 Din. Prijave: »Po božjem svetcu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

— Vlom v brivnico. V noči od 17. na 18. marca je bilo vlomljeno v brivnico gosp. Hrbarja Jerneja v Medvodah. Vlomilec je odnesel brivsko orodje, električni stroj za striženje, sušilni aparat in masažni aparat. Ker bo vlomilec gotovo skušal spraviti ukradene stvari v denar, svarimo občinstvo pred nakupom.

— Cenejši bencin za člane Avtokluba. Uprava Avtokluba je isposlovala, da bodo prejeli člani Avtokluba popust po 30 par pri litru goriva (mehšanica in čistilnina) na sledečih črpalkah tvrdke Shell: v Ljubljani na črpalki tvrdke Jelačin, v Kranju na črpalki tvrdke Ignac Andrašič, na Bledu pri tvrdki Ivan Rus, na Jesenicah pri črpalki tvrdke Cufer, v Novem mestu pri črpalki tvrdke Jos. Ogorec ter v Celju na črpalki tvrdke Slavko Škafar. Poleg tega dobe ta popust v Ljubljani še v skladišču tvrdke Pipan in drug nasproti carinarice ter v skladišču tvrdke Standard-Vacuum v Jačnih skladiščih na Tyrševi cesti. Popust se dobi proti predložitvi posebnih bonov, slično kot v lanskem letu. Člani, ki so jim boni pošli, jih lahko prejmejo v tajništvu kluba in sicer do količine 1200 litrov.

— Nove igre na materinsko proslavo. »Živi in mrtvi materic«, »Čilka in njena punčica«, »Mladi upornik«, »Za srečec«, »Prodajalka Metka«, so igre, ki izidejo s početkom aprila v zbirki pod naslovom »Slovenski materic«. Igre so po svoji pristrčnosti in preprostosti pravi biseri v našem mladinskem odrskem slojstvu. Vse vloge so pisane za otroke. Pripravljena bo tudi glasbena priloga. Za uprizoritev posebne ugodnosti. Naroča se na naslov: »Mladi oder«, Ljubljana.

Za Veliko noč od 16. III. do 29. III. t. l. štiri dnevni avtoizlet v Padovo in Benetke in osemdnevno potovanje od 26. III. do 2. IV. s brakovlacom v Firenco, Neapelj, Pompeje, Vezuv, Capri in Rim. Cena vožnji tega izleta je v II. razredu brozoviaka, krožne vožnje s avtobusom po Rimu, Neapiju in Pompejih, s žično železnico na Vezuv in s ladjo na Capri, prevoz iz kolodvora v hotel in obratno, ter vse oskrbe ter italijanskega vizuma samo 2300 Din. — Prijave: Izletna pisarna M. Okorn, hotel Slon, Ljubljana, tel. 36-45.

— Velikonočne razglednice, raznovrstna lepa darila, izbrano galanterijsko blago dobite pri »Novi založbi« v Ljubljani (Kongresni trg). Knjižgarna »Nove založbe« ima vedno v zalogi najkvalitetnejša dela v vseh jezikih in jih na željo oskrbi v najkrajšem času; iz lastne založbe posebej opazarja na Cankarjeve (20 zvezkov) in Finžgarjeve (8 zvezkov) zbrane spise.

— Mladinska pesnica Marija Jesernikova piše: »Skrijmo brž pirhe za plot med koprive, pridnim otrokom med trave, na njive.« To je delček lepših stihov iz slikanice »Zajček Beček — sajček Skok«, katero je napisala gdđ. Stermečki Vera. Najlepše darilce bo za naše malčke, ako dobri starši posežejo po tej knjižici, ki bo v veselje otrokom, če jo najdejo za veliko noč med pisanimi pirhi. Slikanico je založila Zenska sekcija JS v Ljubljani. Cena le 12 Din. Oprema je lična in slikanica bo žela gotovo priznanje najstrožje kritike, to je dece same, ki jo bo rada prebirala.

OTVORITEV SEZONE

DOLENSKE TOPLICE, najučinkovitejša, radio-termalno zdravilišče za revmatizem vseh vrst, bolezni živčnega sistema, ženske bolezni itd. se otvorijo dne 1. aprila 1937.

Znižane predsezonske pavšalne cene: za 10 dni 600 Din, za 20 dni 1100 Din.

Pojasnila daje uprava zdravilišča.

— Voz povozil delavca. Večraj dopoldne je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico 38 letni delavec Lovrene Slovaša, doma s Stare Vrhniko. Tega je blizu Vrhniko povozil neki voz in zlomil Slovaši nogo in ga nevarno poškodoval po glavi, tako da je njegovo življenje v nevarnosti.

— V »Službenem listu« kraljevske banke uprave dravske banovine od 20. t. m. je objavljena »Uredba o proizvajanju umetnih in naravnih korigiranih rudninskih vod« dalje »Uredba o izpremembah in dopolnitvah uredbe o ugodnostih na železnih in ladjah v državni eksploataciji«, »Pravilnik o zaščiti delavcev pri ličenju in barvanju z brizganjem«, »Pravilnik stalne komisije za izdelavo in dopolnjevanje jugoslovanske farmakopeje«, »Pravilnik o dopolnitvi pravilnika o opravljanju državnega strokovnega izpita v kmetijski stroki za uradniške pripravnike s fakultetno izobrazbo«, »Uredba glede odkupa bombaža letine 1937«, »Uredba, da glavne bratovske skladišnice nalagajo odstoj denar pri državni hipotekarni banki«, »Uredba glede dovoljenja odstojstva osebju državnih pravobranilstev in vrhovnega državnega pravobranilstva«, »Uredba dopisnic s slikama bazilike na Duvanjskem polju in sliki svetih bratov Cirila in Metodaja«, »Podaljšava roka za opremo vozil živalske vprege s reflektornim steklom« in »Objave banske uprave o pobiranju občnih davščin v letu 1937/38 in sicer za občine Hum v ptujskem okraju, Sodražica in Sv. Križ v litijem okraju«.

Barve, laki.

firneži, šelaki raznih vrst, najboljši od Din 33.— najboljše oljaste barve in email laki ter vse v to stroko spadajoče, dobite najceneje v stari trgovini

Ivan Jančar, Ljubljana

Miklošičeva c. 4 in Vidovdanska 14

— Avtobus na prog Ljubljana—Sušak vozi redno, in sicer čez Žužemberk—Kočevje, ker je cesta pri Ribnici zaradi popravila zaprta. Odhod dnevno ob pol sedmih zjutraj pred Mikličem.

— Vremenska napoved. Evropa: Pretežno oblačno, tu in tam viharo vreme. Dežuje v Nemčiji in v območju Alp. Toplota se je zelo dvignila v jugovzhodni Evropi. — Jugoslavija: Oblačno in toplo vreme vlada po vsej kraljevini. Veter, tuintam močan, pretežno južne smeri. Na Primorju jak široko. — Napoved za danes: Oblačno in deževno vreme. Tuintam bodo tudi nevihte. Priča-kuje se znižanje toplote na večji severni polovici.

— Prepevane tisk. Službene novice št. 61 objavljajo, da je državno pravdnistično v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 4867 dnevnika »Večerc«, dalje letaka »Junaci Koreničani«, brošure »Kretanje I rad od izbora 5. maja do kraja 1936«, in št. 7 dnevnika »Mlada Hrvatska«. Vse izhaja, oziroma je bilo tiskano v Zagrebu.

»Kmečka žena«

mesečnik za gospodinjstvo in vsa dela, ki jih opravljajo žene in dekleta v kmetijskih in delavskih hišah, je začel izhajati. Celoletna naročnina znaša samo 20 Din. Prvo številko pošljemo vsakomur na ogled! Če ugaja, jo obdržite, če ne ugaja, jo vrnite. Pišite dopisnico na naslov: Uprava lista »Kmečka žena« v Mariboru, Koroška cesta 5.

— Nezadovoljna si bila lanske Velike noči, sakaš pa? Zato, ker nisi kupila prvovrstne Klefiseve šunke v delikatesni trgovini Fr. Kham, nasproti kina Union, telefon 20—69.

— Besplatni večerni tečaj sa fotoamaterje. Predava prof. Bernik. Vpisovanje v drogeriji »Hermes«, Miklošičeva cesta 30, Ljubljana.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, do redno piješ Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in si Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Lepa slavnost v Hočah

V Hočah se je prejšnjo nedeljo vršila zelo pršerna narodna svečanost. Prosvetno društvo je imelo občni zbor, ki je bil izredno dobro obiskan ter je ob tej priliki imenovalo svojega ustanovitelja in priznanega narodnega delavca g. Josipa Gselmana za častnega člana. Društvo je bilo ustanovljeno meseca februarja leta 1897 in torej obhaja letos svojo 40 letnico. Ustanovila sta ga tedanji mladi hočki kaplan Darovin Roškar in gostilničar ter mizariski mojster Josip Gselman. Prvi društveni prostori so bili pri g. Gselmanu, gostilničarju tik hočke kolodvora. G. Gselman je najstarejši narodni pionir slovenske misli in krščansko socialnega gibanja v ožji mariborski okolici. Skozi celo življenjsko dobo je bil Gselman mož dela, zvest in neustrašen, požrtvovalen in v vsakem oziru visoko spoštovan mož. K. g. Gselmanu so radi zahajali odlični naši voditelji in govorniki dr. Korošec, dr. Medved, Pišek, Vreže, dr. Lampe itd. G. Gselman je sodeloval pri mnogih gospodarskih ustanovah, osobito pri Kmečki hranilnici in posojilnici. Bil je tudi dolga leta načelnik okrajnega šolskega sveta. Njegova je tudi zasluga, da je pred vojno, v dobi najhujšega nemškutarstva, prišla lepa občina Sp. Hoče v slovenske roke.

G. Gselman je bil ves čas od ustanovitve naše domače Vzajemne zavarovalnice njen marljiv in požrtvovalen zastopnik. Skoraj celo župnijsko Hoče je dobil, da se je zavarovala pri našem edinem slovenskem zavarovalnem zavodu. Z rajnima dr. Glaslerjem in dr. Karlom Verstovškom je bil prijatelj od mladih nog. Zanimivo je, kako so ti trije rodoljubi nekaj že v moški dobi znali pridobivati mladino za slovensko stvar. Če so videli na pašniku večjo gubo pastirjev, so šli med nje, jim delili knjige in časopise ter jim govorili, naj bodo zavodni Slovenci. Sejali so tako zavest pravega rodoljublja v mariborsko okolico. G. Gselman je bil prežet celo svoje življenje s Slomškovi duhom, on ni bil samo vnet narodnjak, ampak tudi vr kristjan, branitelj verskih in narodnih svetinj. Radi tega je imel tudi vade boje in marsikatero škodo pri svojih podjetjih. Hude grdega nemškutarstva denunciatstva je bil v začetku svetovne vojne z mnogimi drugimi rodoljubi aretiran in odgnan v Gradec v ječo. G. Gselmanu se sicer pozna njegovih 8 križev in teža let, toda njegovo srce je še vedno mladniško vneto za vzore, katerim je služil in požrtvovalno deloval skozi celo življenjsko dobo. V tem smislu je opisal na občnem zboru življenje in delovanje jubilatovno slavnostni govornik, mariborski podžupan Franjo Zebot.

Pred govorom in po govoru ter izročitvi častne diplome so krasno zapeli pevci društvenega pevskega zbora pod vodstvom g. Furlana ved lepših narodnih pesmi. Slavnosti se je udeležil tudi gosp. okrajni načelnik dr. Šiška, ki je g. Gselmanu iskreno čestital k njegovemu jubileju in častnemu članstvu. Čestitke so izrekli dičnemu možu tudi drugi udeleženci in odlični zastopniki na slavnosti.

Tudi naš list svojem staremu in zvestemu naročniku in dopisniku izraža najiskrenejšo čestitke!

Le učinkovitejši

in popolnejši je sedaj Trilysin, ker mu je dodana posebna substanca, ki varuje teme in las pred drobnimi, glicivam sličnimi organizmi. Nova biološka izkustva potrjujejo, da povzročajo te klise srbeč, prhljaj in izpadanje las. To dejstvo je našlo takoj praktičen primer pri Trilysinu, ker TRILYSIN VEDNO VZPOREJA SVOJ KORAK Z VEDOM. Trilysin je biološko sredstvo, ki hrani, krepi ter obranja Vaše lasne zdrave, odpravlja, prhljaj ter preprečuje izpadanje las.

Cerkveni vestnik Živimo s Cerkvijo zlasti v dneh velikega tedna

Da bi verniki preživeli v duhu svete Cerkve predvsem zadnje tri dni velikega tedna, navedemo tu izredne duhovne milosti, ki jih Cerkev dovoljuje:

1. Vsi, ki se veliko sredo, četrtek in petek pobožno udeležijo popoldanskih molitev (jutrancje in hvajnice, ki jih opravijo duhovniki skupno), tako da s pomočjo katke knjige spremljajo psalme in berila teh cerkvenih dnevnih, ali vsaj premišljujejo skrivnosti trpljenja Jezusovega, ali molijo temu primerne molitve, zadobe pod navadnimi pogoji popolni odpuštěk; odpuštěk 10 let pa dobi vsak vernik, če je vsaj enkrat skesano navzoč.

2. Vsi verniki, ki žrtvujejo veliki četrtek eno uro časa sami ali skupno s drugimi v pobožnosti pred sv. Reš. Telesom in priporočajo posebne namene svetega očeta, dobe popoldni odpuštěk.

3. Prav tako morejo dobiti popolni odpuštěk oni verniki, kateri veliki petek sami ali skupno tri ure prebijejo v premišljevanju smrtne stiske in trpljenja Gospodovega ali 7 besedi Jezusovih na križu, ali če namesto tega odmolijo psalme, slavospeve in druge molitve.

4. Kdor v času od tretje popoldanske ure velikega petka pa do vstajenja velike sobote vsaj pol ure daruje spominu Naše Ljube Gospe v stiski, in sicer tako, da odmoli rožni venec 7 žalosti ali kako drugo podobno versko vajo opravi, dobi popolni odpuštěk.

5. Popolni odpuštěk je dovoljen vsem, ki veliki četrtek ali veliki petek po prejemu sv. obhajila obiščejo »ožji grob« in odmolijo tam petkrat Očenaš, Zdrava Marija in Cast... v zahvalo za postavitve sv. Reš. Telesa, enkrat pa po namenu svetega očeta.

6. Za vsak obisk v božjem grobu izpostavljenega sv. Reš. Telesa dobe verniki 15 let odpuštěka, če obude kesanje.

7. Vsem, ki veliki četrtek, ali petek ali soboto darujejo v spomin trpljenja in smrti našega Gospoda pol ure premišljevalne ali ustne molitve, je dovoljen odpuštěk 7 let.

Spoved in obhajilo, ki je določeno kot pogoj za navedene popolne odpuštěke, se more prejeti v času od cvetne nedelje do vključno velikonočne osmine. (Po »Oss. Rom. 14. III.)

Mladinski koncert v Konjicah

Zamisel mladinskih koncertov si ravno v zadnjih letih bolj in bolj utira pot. In to ne z majhnim uspehom. Koristi od tega so vsestranske. Mladina si v svojih najzavnejših letih bliži svojo notranjost na najlepši način — s domačo pesmijo — učiteljstvo najde na tem poprišču toliko lepega in hvaležnega dela, ki ga pri ljudstvu najlepše priporoča, občinstvo razume razmere do učiteljstva, ki med njim deluje, prav in odkritosrčno ocenjevati in uspehi za celokupno ljudsko izobrazbo so tukaj najvidnejši.

Tako lepo prosojenje so napravili mladinski zbori iz divne okolice Slovenskih Konjic preteklo nedeljo 14. marca. Šolski zbori iz Loč, Oplotnice, Prihove, Spitališča, Trepanj-a, Vitanj-a, Zreč, Žič in Konjice so nastopili vsak posemiz s dvema pesmicama, h koncu so pa vsi skupaj pod vodstvom učitelja Emil Ulage zapeli drž. himno Hej Slovani in še 2 pesmi. Nastopali so v različnih zasedbah: ali sami dečki, ali dečki zbori ali pa skupno. Skladbe so bile večinoma narodne pesmi v obdelavi Brede Štekoce, Deva, Cirila Preglaja, Adamiča, Flejšmana in tudi nekaj umetniških pesmi: Adamič: Uspavanka, Pirnik: Dve uganki, obe izvajal zbor iz Žič kar najlepše in najdotoneje. Solo-glas iz Uspavanke je prav močno spominjal na trboveljsko Reziko. Posamezni zbori so pokazali prav mnogotere vrline: oplotniški zbor je pel ritmično točno harmonsko zelo ubrano, kjer so klarinetni glasovi dečkov zelo lepo doneli; istotako je dobro donel zbor iz Tepanj-a (le precej preširoka e-izgovorjava je pri petju močno izstopala). Občno ritmično je pel tudi zbor iz Vitanja. Spitalski zbor je bil sicer maloštevilen a vendar dobro pripravljen; le »junak iz Lik« v ta program ni sodil; tudi ostali zbori iz Loč, Prihove in Zreč so marsikatero zanimivost poudarili. Vodja konjskega zbora g. Bratuž je pred koncertom pozdravil zastopnika g. pokrovitelja bana — g. srezkega načelnika Malešiča, hkrati je poudaril, da bodo tovrstni koncerti letno stalno na programu, da si bo slovenska pesem tudi ta del naše lepe Slovenije osvojila. Koncert je prenašala tudi ljublj. Radio-postaja. D.

Vavta vas

Zapustila nas je gospodična učiteljica Marija Smolik, ki je 22 let službovala med nami. Gospodična je bila pri vseh zelo priljubljena, kajti njeno delo se ni vršilo samo v šoli, temveč tudi izven šole, med širšim ljudstvom. Tukajšnje Prosvetno društvo je izgubilo z njo eno svojih najmarljivejših in najbolj požrtvovalnih mož. Kot knjižničarka je zelo pomnožila knjižno zbirko in pod njeno režijo so se skozi dolga leta vzpirjale igre na tukajšnjem odru. Ves njen trud bi vedeli ceniti šele tedaj, če bi zbrali in sešteli vse one ure, ki jih je posvetila ljudski prosveti v našem kraju. Njeno življenje je bilo vzor drugim in tudi v času preganjanja ni odstopila niti za ped od svojega prepričanja. Vendar pa so se tudi med nami našli ljudje, ki niso hoteli priznati njenega dela in so jo z očitki in nerazumevanjem grenili življenje. In to je privedlo priljubljeno učiteljico tako daleč, da je na lastno prošnjo prosila za premešitev v Trebnje. Tako so se ob njenem odhodu zgrnili vsi farani okoli nje, da v prisrčnem slovesu pokažejo tistim par ljudem, ki so ji metali polena pod noge, kako ljudstvo resnično ljubi svojo narodno učiteljico. Gospodični učiteljici, ki jo sedaj zelo pogrešamo, izrekamo za vse iskreno zahvalo in ji želimo na novem službenem mestu kar največ uspeha.

V nedeljo, 14. t. m., se je vršil izredni občni zbor tukajšnjega Prosvetnega društva, na katerem je bil izvoljen za veliko večino nov odbor s predsednikom gospodom Jožetom Kulovcem na čelu.

Kaznjenc ne sme konkurirati obrtniku

Odločen protest mariborskega obrtništva

Način zaposlitve kaznjencev v mariborski kaznilnici docela zgrešen in napačen

Maribor, 20. marca.

V četrtek zvečer je bil v Mariboru protestni zbor mariborskih obrtnikov, ki je močno odmeval. Obrtniki so z vso odločnostjo nastopili proti konkurenci, ki jo vrši mariborska moška kaznilnica s svojimi, na tovarniški način opremljenimi delavci. Zbor je vodil predsednik Slov. obrtnega društva in zbornični svetnik Ivan Sojč, poleg obrtnikov so se ga še udeležili podžupan Žebot z obč. svetnikom Slugo in Jemcem, tajnik Zveze obrtniških združenj v Ljubljani Igljič ter obrtnozadružni inšpektor Založnik. Solidarne izjave sta poslali obrtnikom Združenje trgovcev in gostničarjev. Govorili so na zborovanju poleg predsednika Sojča še zastopniki posameznih strok, ki so najbolj prizadete, in sicer za knjigovodsko Vahtar, za krojaško Reicher, za čevljarstvo Robinšak, za mizarstvo Forstnerič, za ključavničarstvo in slikarstvo Kumerc, dalje še Kac, tajnik Ingolič, in imenu mestne občine pa je pozdravil zborovalce in jim zagotovil vso pomoč mariborskega mesta podžupan Žebot.

Predstavniki posameznih obrtniških strok so podali zanimivo sliko, kakšen obseg je zavzela že konkurenca delavnic moške kaznilnice, obenem pa so pokazali na žalosten položaj in propad mariborske obrti, ki ima svoj izvor predvsem v tej nelojalni konkurenci. Mariborska kaznilnica je organizirala zaposlitev kaznjencev na docela zgrešeni podlagi. Njene delavnice so urejene na tovarniški način, opremljene z najmodernejšimi stroji za mnogo večji konzum, kakor ga predstavlja kaznilnica sama s svojim nameštčenostvom in uradniki, za katere privatne potrebe bi bila delavnica recimo upravičena izvrševati obrtniška dela. Kaznilnica zaradi tega išče konzum pri širšem krogu odjemalcev v Mariboru in okolici, pri tem pa s lahkoto konkurira legalni obrti, saj ji ni treba plačevati nobenih davkov ter ima na razpolago najcenejšo delovno moč — kaznjence. Že napis na pisarni kaznilnice »tovarniška pisarna« *pove vsakemu obiskovalcu dovolj. Še bolj ga prepričajo potem delavnice same, ki po trditvi govornikov zaposlujejo več delavstva, kakor mariborski obrtniki. V krojačnici se izdelata tedensko do 100 oblek za privatne*

odjemalce, v čevljarstvu delavnici je zaposlenih 30 do 40 čevljarjev, ki predelajo več usnja, kakor vsi mariborski čevljarji skupaj, v mizarstvu delavnici, ki je največje mariborsko mizarstvo tovarniško podjetje, je stalno zaposlenih 80 kaznjencev pri najmodernejših strojih ter se izdeluje pohištvo ne samo za mariborske odjemalce, temveč se pošilja celo v Dravograd, Zalec in druge oddaljene kraje. Ključavničarska in slikarska delavnica prevzema velika naročila za privatne odjemalce ter vrši instalacije po mestu, kaznjenci celo zidajo hiše, strežejo pri zgradbah, odjedajo kruh brezposelnim pri deliv vinogradnikih in na polju bogatih Mariborčanov. Umevno, da zaradi tega propada mariborska obrt, da nima dela, da si morajo žene obrtnikov iskati delo po tekstilnih tovarnah, ker mož sam ne more več preživljati družine, da morajo izučeni vajenci in brezposelni pomočniki med tekstilne delavce, ker v svoji obrti ne dobijo več kruha, in da se proletarizira s tem obrtniški stan, ki se je še do nedavnih let štel med dobro fundirane srednje sloje ter je bil temelj mestnega življa. Dogajajo se potem tudi absurdnosti, da si na primer večina mariborskih odvetnikov naroča opremo za pisarne in pohištvo v kaznilnici, da si najboljše plačani uradniki dajo šivati obleke, slikati stanovanja, naročajo obutev v kaznilniških delavnicah, da si največja in najboljša mariborska trgovina — Nabavljalna zadruga drž. nameštencev daje opremljati svoje lokale s kaznilniškimi izdelki, da si industriji naročajo smučarsko obleko v kaznilniški krojačnici itd. Vse to so težki očitki, ki so jih navajali govorniki na protetstnem shodu. Obenem pa so opozarjali, da je dosedanj način zaposlitve kaznjencev v kaznilnici zgrešen. Protestirali so proti temu, da bi se kader našega obrtništva dopolnjeval z bivšimi kaznjenci, ki so se izučili v kaznilnicah ter bi se na ta način uničeval ugled obrtniškega stanu. Naši zakoni glede zaposlitve kaznjencev naj se prilagode zakonom modernih držav, kaznjenci naj se zaposlujejo izključno pri delih za potrebe kaznilnice same. Ob zaključku zborovanja so sprejeli protestno resolucijo, ki bo odposlana na merodajna mesta. Prepričani smo, da ni bil odločen glas mariborskih obrtnikov zaman in da se bodo njihove upravičene zahteve v polni meri upoštevale.

Dismonoša...

prehodi dnevno približno 7.650 stopnjic. To ogromno delo zmoro samo z elastičnimi

PALMA-OKMA GUMI POODPLATI

PALMA

GUMI-PODPETNIKI JUGOSL. IZDELEK.

Dobe se pri vsakem čevljarjem mojstru!

Strašna nesreča v kamnolomu

Ljubljana, 20. marca.

Avtobus iz Žužemberka je danes pripeljal v ljubljansko bolnišnico dva grozno razmrčarjena ponesrečenca. Bila sta to Franc Macarol in njegova mlajša sestra, 31 letna Angela, oba iz Pogonja vasi pri Žužemberku. Oba sta delala v tamkajšnjem kamnolomu ter sta razstreljevala skale. — Franc Macarol je napeljal vžigalno vrvo do skale, toda do eksplozije ni hotelo priti, zato je stopil bližje, da bi pogledal, zakaj vžigalna vrva ne gori. V tistem trenutku je strašno eksploziralo. Franc in Angela sta obležala pod kopo kamenja, vsa

krvava in razbita. Franc, ki je bil bližje eksploziji, je bil takoj nezavesten, Angela pa je omedlela tudi zaradi silnih bolečin. Drugi delavci so izveliki oba ponesrečenca izpod kamenja in ju naložili na avtobus, ki ju je davi prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Poškodbe obeh so strašne. Oba sta dobila pretres možgan, oba bosta najbrže izgubila trajno vid in sta tudi gluha. V bolnišnici je bil Franc do večera še vedno nezavesten, Angela pa je pokazala eicer nekaj znakov zavesti, zaradi slepote in gluhote pa ne more izpovedati nič podrobnega o nesreči.

Posledica nesrečne šmarnice:

Eden v grob, drugi na zatožno klop

Maribor, dne 20. marca.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršila danes razprava proti 22 letnemu Antonu Fekonji iz Zupetincev in 50 letnemu Janezu Senčarju iz Stanetincev. Oba sta obtožena uboja, kateremu je podlegel stari posestnik in živinski trgovec Franc Pavlič iz Žic. Oba obtožena sta dne 2. decembra lanskega leta popivala pri raznih ljudeh v Cerkevcah in v Cogetincih. Pila sta šmarnico ter se močno opila. Ko sta se vračala iz Cogetincev v Čagono, sta okrog 14 dohitela trgovca z živino Franca Pavliča, ki se je vračal s sejma. Pokojni Pavlič je bil že star človek ter je šel mirno mimo pjanecv, ko je stopil Fekonja k njemu in ga začel psovati ter mu groziti. Pavlič je imel v roki palico ter je dejal, da si ne da groziti, obenem pa je prosil razgrajaja, naj ga pustita mirno iti naprej, ker jima nič ni storil. Ko je prišel Pavlič že do Krambergerjeve hiše v Cogetincih, je pritekla Fekonja ne-

nadoma za njim ter navali nanj. Pavlič je zagrabil za ročico, ki je ležala na tleh, da bi se branil. Fekonja pa je zavpil: »Kaj, ti se boš meni gor stavil,« *pa je z nožem v roki planil naprej. Senčar je stal od zadaj ter vzdolževal Fekonjo: »Le ubij ga hudiča.« Fekonja je udaril Pavliča z nožem v glavo ter mu izvil ročico, naka je hotel Pavlič zbežati v Krambergerjevo hišo. Na pragu pa je padel in tam ga je ubijalec dohitel ter mu zadal pet hudih udarcev po glavi. Pavliču je počila lobanja ter je obležal nezavesten. Fekonja bi bil nesrečnega še mlati naprej, če ga ne bi bil posestnik s samokresom prisilil, da je odnehal. Fekonja priznava pred sodniki dejanje, vati pa krivdo na Senčarja, češ, da ga je hujskal. Današnji razpravi je prisostvoval tudi predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia iz Ljubljane. Anton Fekonja je bil obojen na 4 leta in tri mesece strogega zapora ter na izgubo častnih pravic za dobo 4 let. — Janez Senčar pa je bil oproščen.*

TRGOVCIH

PRIHODNI TEDEN BO VSE, KI BODO OGLASEVALI V

»SLOVENCU«

PRIVEDEL DO VELIKE NOČI, A OBENEM TUDI DO TRGOVSKIH USPEHOVI

Učiteljski pevski zbor na turneji Slovenska pesem v Borovem

Borovo, 18. marca.

Pred dvema letoma je Učiteljski pevski zbor ponesel slovensko pesem med brate Bolgare. S tem je doprineslo tudi slovensko učiteljsko svoj delež k sklenitvi večnega prijateljstva med obema državama. Letos pa se je odločil da seznanj s slovensko pesmijo še vzhodni del Jugoslavije. Poleg kulturnega poslanstva pa hoče manifestirati idejo bratstva ob priliki proslav 25 letnice oevbojenja Južne Srbije katerih uvod bo sama turneja naše pesmi. Pokazati hoče tudi veličino našega pokojnega predsednika Emila Adamiča. Pot bo naše pevce peljala do Skoplja. Ljubljana je 18. t. m. še spala, ko je pohlata na pot četa 65 pevk in pevcev. Vodi jo predsednik g. Supančič Drago, umetniško vodstvo pa je poverjeno dirigentu g. Milanu Pertotu. Ceprav niso dobili četrtinske vožnje, so bili požrtvovalni pevci prav dobro razpoloženi.

Prva postaja na njihovem potu je bilo Borovo — jugoslovanski Zlin, kjer ima svoje tovarne Bača. Ze v Vinkovcih so jih pozdravili zastopniki borovskih organizacij. V Borovu je bil sprejem zaradi delavnika sicer skromen, a prisrčen. Po kosilu so si učitelji ogledali podjetja Bača in delavska stanovanja. V tovarni se zde ljudje kakor stroji ob strojih, čudovito, za nas nepojmljivo. Podjetje je postavilo v kratkem času nad sto udobnih delavskih hiš s štirimi družinskimi stanovanji. Hiše stoje v vrstah, barvane pa so rdeče ter imajo ravne strehe. Vse nalikuje ogromni brezbrežni Panonski ravnini. Delavci »saradnikci« *(sodelavci) so iz vseh krajev države. Zivijo, kakor izgleda, solidno, prav dobro in zadovoljno.*

Narodna šola v koloniji, ki so jo udeleženci seveda tudi ogledali ter se pozanimali za nje delo, je edinstvena v državi. Tako bogata stavba s prav tako bogato celokupno opremo, kakor metoda vzgoje in pouka. Upravitelj šole g. Tlačik Ferdo, ki je Slovac iz St. Pazove, je imel dalje predavanja, v katerem je navzočim orisal glavne smernice dela v šoli. Vse je osredotočeno v zobilkovanju bodočega popolnega »saradnikca«. Ves pouk se vrši na osnovi živega dogajanja po principih delovne šole — seveda z označeno tendenco. Učitelji so si ogledali tudi zvezke ter ročne izdelke otrok, ki jih bo šola poslala na svetovno razstavo R. K. v Pariz. Podjetje ima svoj stadion, prekrasno stavbo »Društveni dom« *in še polno drugih zanimivosti.*

Koncert je bil ob 20 v Društvenem domu, katerega je UPZ prav za prav otvoril, ob razprodanih vstopnicah. Udeležil se ga je med drugimi ravnatelj g. Maksimovič Tomo, ki je tudi predsednik pevskega društva »Radišec« *in župan. Poleg njega je bilo videti tudi podpredsednika »Radišec« *g. Paronasa, proto Dejanoviča, slov. skladatelja g. Gerbeca Ivana, g. prof. Gorinška Ivana i. dr. Zbor je izvajal svoj slovenski program točno in dovršeno, kar so poslušalci, povečini »saradnikci«, sprejeli s topljo občutenim odobravanjem in navdušenjem.**

Za uvod so zapeli »V snegut, katero si je pokojni E. Adamič zaželel kot svojo nagrobnico, nakar je g. predsednik Supančič v izklesanem govoru orisal E. Adamiča kot peva Slovenca, Jugoslovana in Slovana. Po pesmi »Otroci molijot« *je občinstvo navdušeno pozdravljalo navzočega avtorja g. Gerbeca Ivana, ki je na nameštčen za učitelja glasbe. Na sporedu so bile pesmi E. Adamiča, La-jovca, Gerbeca, Premrla, Hubada in Zganca. Adamičev »Potrkan ples« *je tako vžgal, da so ga od-**

hajačji pevci morali ponoviti. Po koncertu je bila v istem domu večerja, h kateri je prišel tudi g. ravnatelj, ki je po pozdravu izrekel: »Bratje in sestre! Kot predsednik »Radišec« *in ravnatelj podjetij se vam iskreno zahvalim, da ste prišli v naše Borovo, vi, noelici prosvete po naših vaseh in mestih. Z vašo pesmijo ste otvorili naš novi dom, ki naj bo žarišče prosvete pri nas. Prihajate iz krajev, kjer so bile kulturne in gospodarske prilike neprimerno boljše kot tu, pa upam, da bomo tudi mi uspeli s svojim delom. V Borovu je zajednica ljudi — Slovenci, Hrvatje in Srbi — zajednica ljudi, ki so dobre volje, ki grade novo mesto. To naj bi služilo za primer, kaj se da in more doseči s skupnim delom.«*

Predsednik UPZ se je zahvalil za lep sprejem in gostoljubje, nakar so se pevci po polurnem kramljanju s »saradnikci« *poslovili in o polnoči nadaljevali pot proti Belgradu. š.*

Spomenike, grobnice, kapele, cerkvena dela, obloge v mar-morjih izberete po nizki ceni pri kamnoseško kiparskem podjetju

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ - LJUBLJANA

Najmodernejši in največji avtobus v državi

Včeraj je zapustil Perglerjevo karoserijsko delavnico v Mariboru ter se je podal na poskusno vožnjo. Je to Man-Diesel avtokar mariborskih Mestnih podjetij, katerega so nabavila predvsem zaradi dogovora s »Putnikom«, za katerega bo novo vozilo opravljalo izletne vožnje v inozemstvo. Avtokar je pravi orjak po zunanosti, opremljen pa je tako moderno in udobno, da gotovo tozadevno nima para v državi. Karoserija je izvedena v strogo erodinamični obliki s blindiranimi kolesi, v karoserijo vgrajenimi svetilkami. Zunanja barva je enotna modro-srebrna. Voz ima 30 zelo udobnih sedežev, posebne prostore za prtljago, veak sedež ima še posebej mrežico za prtljago, svoj pepelnik itd. Vsi sedeži so prevlečeni s modrim safijan usnjem, specialno so opereseni. Vsa notranjost voza je spodaj prevlečena z usnjem, zgoraj pa s aulknom, vse v modri barvi, tla pa so pokrita z debelim linolejem. V odprtini 1.80 krat 8 m se da streha odpreti, ob straneh je opremljena z vpoignjenim plexis-steklom, da je omogočen veestranški razgled. Vsa držala in okvirji v vozu niso več iz pokromirane kovine, ampak iz palopas tvarine v alonokoščeni barvi. Notranjost voza je razkošno razsvetljena ter je bilo potreba samo za električno napeljavo pol kilometra kabla. Pogon se vrši na plinsko olje, motor ima 110 ks ter znaša povprečna brzina 70 km. Kurjen je voz s toplim zrakom, ima lastno stekalčko za polnjenje zračnic. Porabi na 100 km samo 30 litrov nafte. Opremljen je nadalje s gonilom na aphon-prestavo in ima Boschove zavore na estisjen zrak. Strokovnjaki, ki so si ogledali letos veliko berlinsko avtomobilsko razstavo, so izjavili, da bi ta avtokar mirno lahko konkuriral s tam razstavljenimi najmodernejšimi tovrstnimi vozili.

Plašč, površnik

Vas elegantno obleče, ako si ga za pomlad izberete iz velike, priznane prvovrstne zaloge

tvrde Lukič, Stritarjeva ulica

Za pet tihih minut

(Berilo: Fil 2, 5—11.)

Slovesni prihod o Jeruzalem, ko so otroci in odrasli spremljali Jezusa z Oljske gore do temp-lja in ga pozdravljali kot mesijskega kralja, se o mašnih molitvah, spevih in berilih coelne nedelje niti ne omenja; vse, kar se pri maši moli, poje in bere, se obrača k Zveličarju v njegovem ponižanju in trpljenju. Osnozna misel vseh spremenljivih delov so. maše, molitve, spe-vo in beril, je povzeta o molitvi (kolokti): »Vse-mogočni, večni Bog, ki si dal nam za zgled, da se je naš Zveličar očlovečil in da je trpel na križu, milostljivo podeli, da bomo vredni zgle-da njegovega trpljenja in deleža njegovega ostajanja!«

Vse troje, kar molitve spominja, je sv. Pavel povedal o listu Filipljanom. Opominja nas o njem k ljubezni med seboj in slogi in nesebič-nosti ter stavi za zgled Kristusa Jezusa. Dasi je bil božji Sin, Očetu enak, in je bilo božje veli-častno njegov naravni delež, »je samega sebe izničil, podobo hlapca vzel nase, postal sličn ljudem in bil po onanosti kakor človek. Ponižal se je in je bil pokoren do smrti, smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povzidal in mu dal ime, ki je čez vsa imena, da se o imenu Jezu-sodem pripogne vsako koleno teh, ki so o ne-besih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak je-zik prizna, da je Jezus Kristus Gos-pod, o slavo Boga Očeta.«

Cerkev prosi, da bi bili vredni tako vzvi-šenega zgle-da ponižnosti in trpljenja in s tem postali vredni, da bo poveličanje naš delež.

Jubileji naših prijateljev

V zadnjem kotic-ku Mežiške doline v gorati župniji Kopriv-ni obhaja danes 60 let-nico rojstva župnik in duhovni svetnik gosp. Ivan Hojnik. Rojen je bil 21. marca l. 1877. na Levkovi domačiji na Rudi pri Grebinju. Gimnazijo je študiral v št. Pavlu v Lavantinski dolini, bogoslovje pa v Celovcu, kjer je je bil 20. julija 1902 posvečen v mašnika. Nato je kaplanoval v Cerkev prosil, da bi bili vredni tako vzvi-šenega zgle-da ponižnosti in trpljenja in s tem postali vredni, da bo poveličanje naš delež.

Žrtvoval za gradnjo cest in gorskih poti ter s tem poživil tujski promet v teh goratih krajih, ki hrani-jo toliko skritih lepote. Postavil je samostojno elektrarno za Koprivno, da se tuje začudi, ko ga v večernem mraku ali temni noči že od daleč po-zdravi svetla luč na cerkvenem stolpu.

Pri svojem delu in neprestanem trudu se pa ni niti za las oddaljil od svojih poklicnih dolžnosti, ni zanemarjal svoje dušnopastirske službe, saj je znan kot dober dušni zdravnik, o čemer pričča lju-bezen ne samo domačih, ampak tudi sosednjih župljanov.

Vsem, ki g. svetnika poznajo, zlasti pa še nje-govim župljanom, prekipujejo danes čustva vda-nosti, hvaležnosti, ljubezni in rvestobe do dobrega pastirja, ki pozna svoje ovce in one poznajo njega. Naj g. svetniku Nebo podeli še mnogo let tihe in skrite sreče v dušni in telesni blagor koprivske župnije.

Te dni obhaja 80 letnico svojega življenja splošno spo-štovana Marija An-derliuh roj. Cak iz Smarja pri Jelšah. Kot mlado dekle je nekaj časa gospodi-njila pri svojem bratu na Koroškem, o čemer še danes rada pripoveduje. Ko se je poročila, se je za stal-no naselila v Lešju. Njeno življenje je bilo polno dela, trplje-nja in skrbi, kot je pač življenje slovenske kmečke matere. Moči za težko življenje je dobivala v cerkvi, kamor je rada zahajala. V tem duhu je tudi vzgojila svojih šest otrok. Od teh najmlajša občepoznana Nežka je duša prosvetnega življenja v Smarju. Po moževi smrti je sama prevzela gospodarstvo, katero še danes vodi s pomočjo svojih dveh hčera. Naša jubilarntka je kljub visoki starosti duševno čila, z zanimanjem sledi vsem dogodkom in še prav rada čita »Slovenca«. Ob njeni 80 letnici ji iskreno če-stitamo in želimo, da bi jo Bog še dolgo ohranil.

Rapidno si je opomogel!

»Moj otrok je bil zelo slaboten in je hvala — Biomalzu — mnoge težke otroške bolezni dobro prestal, si rapidno opomogel in se hitro zredil. Z Biomalzem sem ga rešila in nanovo poživila, danes je zdrav in krepak!« *A. E., Wien. Starši! Karkoli morete dati svojim otrokom na življenjsko pot, — zdravje je vendar najdragocenejše. Glejte, da bodo Vaši otroci zdravi, krepki v življenjski borbi. Dajte jim Biomalz!*

BIOMALZ

Poskusna doza Din 1250 v lekarnah.

Na splošno željo se film

LURD v žaru svojih čudežev

predvaja samo še danes ob 15. in 17. uri

Zvečer ob 19. uri premijera filma

V vrtincu enega večera

Velika nagradna križanica za Veliko noč

V velikonočni številki »Slovenca« bomo objavili veliko nagradno križanico in za reševalce razpisali posebne nagrade. Na to križanico svoje bralce in naročnike že sedaj opozarjamo.

Ljubljana

V nedeljo, 21. marca

Gledališče

Drama. Nedelja 21. marca ob 15: »Dež in vihar«. Izven. Cene od 20 din navzdol. Ob 20: »Zadnji signali«. Izven. Cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 22. marca: Zaprt.

Opera. Nedelja, 21. marca ob 15: »Navihanka«. Izven. Cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Seviljski brivci«. Izven. Gostovanje g. Križaja. Cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 22. marca: Zaprt.

Predavanja

Narodna galerija. Danes ob 11 dopoldne bo vodstvo v glavni dvorani Narodne galerije: Slovenski slikarji baročne dobe. Vodi mons. Viktor Steska. Francoski inštitut opozarja, da bo predaval v ponedeljek 22. t. m. ob 20 v društvenih prostorih v Narodnem domu g. prof. Jean Laeroix, in sicer o nekaterih bistvenih potezah francoskega duha.

V torek 23. t. m. bo v mali filharmonični dvorani predavanje Fran. Marolta, vodje Folklornega inštituta Glasbene Maticе. Predavanje o »delu za našo folkloro« bodo pojasnjevale skioptične slike in plošče.

Zenski odsek šentpeterske prosvete vabi na skioptično predavanje o Kristusovem trpljenju, ki ga bo imel v ponedeljek 22. t. m. ob 8 zvečer v društveni dvorani g. župnik Alojzij Košmerlj.

Pedaško društvo v Ljubljani priredi v ponedeljek, 22. t. m. ob 18 v mineraloški predavalnici univerze javno predavanje. Predaval bo odlični pedagoško-strokovnjak in dolgoletni delavec na polju vzgoje gluhozorne mladine, ravnatelj g. Franc Grm o temi: »Percepcija in notranje grajenje govora (psihofiziologija govora) — nemote.« Po njegovem teoretičnem predavanju bo strokovni učitelj gluhozorne g. Karl Puher pokazal na praktičnih primerih, kako se poučujejo gluhozornici v glasovnem govoru.

Prosvetno društvo Ljubljana-Dravljе priredi danes prosvetni večer s skioptičnim predavanjem g. Miroslava Bartola »Rdeči pas okrog Pariza«.

Prireditve in zabave

Franciškovski križarji. Svečana krstna predstava verske legende »Pilata« bo danes ob pol 6 v franciškovski dvorani. Vstopnice se dobe danes na franciškovski porti. Od 4 dalje pa pri blagajni. — Občinstvo naprošamo, da zaradi resne vsebine ne ploska.

Franciškovska dvorana. Franciškovska prosveta v ljudo vabi vse svoje člane in prijatelje na »Pasionosko prireditve« s krasnimi slikami, glasbo in svečanim besedilom. ki bo v torek 23. t. m. ob 20. Predprodaja kontrolnih listkov za sedeže v pisarni »Pax et bonum« po 2 din.

Prosvetni dom Trnovo. Drevo ob 20 ponovi Prosvetno društvo Trnovo dramo v treh dejanjih »Učiteljica«. Predprodaja vstopnic od 10—12 dop.

Oratorijski koncert v veliki filharmonični dvorani. Splitski moški zbor »Zvonimir« izvaja oratorij Trpljenje Jezusovo, ki ga je napisal skladatelj Boris Papandopulo. Prva izvedba tega dela je bila lani o velikonočnem času in kritik v splitski Novi dobi piše o izvedbi sledeče: Naš Boris Papandopulo je napisal delo, ki predstavlja po svoji umetniški koncepciji in strukturi prav gotovo najmočnejše delo v naši oratorijski glasbi. Je delo velikih glasbenih form in dimenzij in redke umetniške vrednosti. Veliki moški zbor Zvonimira je na izvedbi pokazal, da je popolnoma kos stavljenim nalogam ter dorastel za izvedbo umetniških del velikega formata. Čeprav je to za njega zelo težka naloga, jo je obvladal v vsakem pogledu, predvsem kar se tiče sigurnosti intonacije, nevarnih prehodov v nove modulacije ter čistote glasov in ritma. Vse je bilo na višini in Zvonimir je žel največji uspeh. Delo samo pa je zapustilo najjačji vtis med občinstvom. Izvedba Jezusovega trpljenja bo v Ljubljani v sredo, dne 24. t. m. ob 20 v veliki filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticе.

Opozarjamo na produkcijo drž. konservatorija, ki bo jutri v ponedeljek, dne 22. t. m. ob četrt na 7, v veliki filharmonični dvorani. Nastopili bodo gongenci solopevskega, klavirskega, violinskega in instrumentalnega oddelka. V sklepi točki nastopi prvič zbor zborovske šole pod vodstvom dr. Danila Svare. Ob začetku produkcije pa bo imel kratko predavanje prof. Marjan Lipovšek o temi »absolventi naših glasbenih zavodov, njihovi življenjski poklici in možnosti zaposlitve«. Spored stane 3 Din in se dobi v knjigarni Glasbene Maticе. Spored velja obenem kot vstopnica v dvorano.

Sestanki

Vsem pevcem »Sloge« na znanje! V ponedeljek 22. t. m. ob 20 v glasbeni dvorani Sloge nujna vaja mešanega zbora radi predstoječega nastopa.

Slov. kat. akad. starešinstvo ima redni mesečni setanek v ponedeljek, 22. marca 1937 ob 8. zvečer v dvorani Akademskеga doma, Miklošičeva 5. Predava g. univ. docent dr. A. Odar o konkordatu. — Vsi člani vabljени.

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani bo imelo svoj prihodnji članski setanek v ponedeljek, dne 22. t. m. ob 8. zvečer v društveni dvorani v Ljubljani, Tyrševa c. 10. II. nadstropje v palači ljubljanske kreditne banke (vhod poleg trgovine Gorec), in sicer v obliki diskusijskega večera.

Kino

Kino Vič predvaja danes film »Amfitrion«. V glavni vlogi nastopa Willy Fritsch. Predstave ob 4, 6 in 8 zvečer. Predigra: trije zvočni tedniki.

Kino Kodeljevo: Danes ob 3. matineja »Čudoviti otrok« (Shirley Temple), ob 5. in 8. in jutri ob 8. dvojni spored: »Nataša« (Harry Baur) in »Čudoviti otrok«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Gartsu, Moste. — V ponedeljek: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Zahtevajte povsod naš list!

I Nadškof dr. Josip Učič odhaja v Beograd z brzovlakom drevo ob 8.

I »Pilata« bo danes prvič izvajal na odru. Veliki Franciškovski križarji, ki so delo naštudirali, bodo danes stopili pred občinstvo, kot še niso. Sodelovalo jih bo okrog 100. Močan pevski zbor bo gledalcem dajal pravega občutja s petjem Gollerjeve skladbe: Vexilla Regis prodeunt in Jules Braslove: Agnus Dei. Kostumi so za to dramo nalašč izdelani. — Cenjeno občinstvo, ki se bo svečane krstne predstave govolo udeležilo v velikem številu, naprošamo, da zaradi resne vsebine ne ploska.

I Trgovine v četrtek, dne 25. t. m. na praznik Mar. Oznanjenja smejo biti odprte. — Združenje trgovcev.

I Gostilniške koncesije. Pri poročilu o zadnji občinski seji smo zaradi pomanjkanja prostora izpustili podrobno navajanje novih gostilniških koncesij. V glavnem je šlo izključno le za prenose posameznih koncesij. Tako je občinski svet dovolil Franciškovski Rusovi prenos ljudske kuhinje iz Vošnjakovе ulice 4 v Kolodvorsko ulico 8, Marjannu Cičmerju prenos gostilne s Sv. Petra ceste 7 na Miklošičevo cesto 4, Antoniji Komidarjevi prenos gostilne iz Most s Pokopališče ulice 35 na Vodniško cesto 4, Mariji Meserko prenos bufeta iz Aleševčeve ulice 30 v Stožice 178 in Mariji Ojsterškovi prenos ljudske kuhinje s Sv. Petra ceste 26 na Sv. Petra cesto 30.

Za Velikonoč gnat in štajersko perutlino nudi najboljšo

Slamič

Na željo se gnat brezplačno skuha

I Blaten dež nad Ljubljano. V južnih vrtnarskih okrajih mesta Ljubljane so prebivalci v noči na večer doživeli redek naravni pojav. Med dežjem je namreč padalo točno sivo blato. Bil je to južni veter, ki je prinesel saharški pesek. V vlagi se je ta pesek spremenil v sivo blato, ki je pokrilo gredece in je marsikomu poneslažilo tudi obleko.

I Razstava bolgarskega slikarja P. Francelškega uživa splošne simpatije obiskovalcev in je prav, da si jo ogledajo v čim večjem številu tako ljubitelji akvarelne umetnosti kakor oboževalci planin. Mogočno Risiko pogorje z vrhom Musale je našlo v Francelškem najvernejšega interpreta. Razstava je odprta tudi v večernih urah in je tako obisk vsakomur omogočen.

I Prosvetno društvo Trnovo je prav lepo praznovalo praznik sv. Jožeta. Zjutraj so bile v farni cerkvi — s skupnim obhajilom fantov in moč — zaključene tridnevne duhovne vaje, katerih se je udeleževalo veliko število fanov. Zvečer ob 20 pa je društvo posvetilo družinski praznik materam, katerim na čast je bil prirejen »Materinski večer«. Z uvodno deklamacijo se je pričel ta večer, ki je bil resnično lep in prisenčen ter poln materinskih ljubezni. Globok in pomemben govor je imel dr. Jože Pogačnik. S skrbno pripravljeno dramo v treh dejanjih »Učiteljica«, igra o materi, ki zgubi svoje dete, pa ga po dolgih letih iskanja zopet najde med svojimi učenkami, se je ta proslava zaključila. Igra je bila podana tako lepo in igralsko dovršeno, kakor malo katera. Zasluga gre skrbnemu režiserju g. Fr. Boštjančiču kakor tudi vsem gg. igralcem, ki so svojo nalogo uspešno izvršili. Še prav posebno pa gdč. Boštjančičeva in Kavčičeva, ter gg. Križnar I. in Povše. Igra se drevo ob 20 ponovi.

Modni salon ANKA PUČNIK

Selenburgova ulica 1

izgotavlja obleke vseh vrst po najnovejših pariških in dunajskih modelih.

I Arhitektura in urbanizem Zagrebčana arh. Juraja Neidhardta bo prihodnja razstava v Jakopičevem paviljonu začetkom aprila.

I Prijateljem vsakdo pošlje velikonočni pozdrav. Ne bo ga stalo mnogo, ako kupi z znakom še mestni socialni kolek in ga nalepi na razglednico. Kolek je umetniško delo akademskega slikarja Mihe Maleša. Prodajajo ga vse trafike.

I Prve lastavice. Splošen rek je, da pomladanska Marija (praznik Marijinega oznanjenja) pripelje v deželo lastavice z juga. Na Barju in tudi po drugih krajih so se že pojavile prve znanilke pomladi — lastavice. So le nekaka prednja straža, ki naj pogleda, kakšno vreme je v naših krajih. Po Barju se pode tudi velike jate škorcev.

I Starši! Skrbni vasi maturo vaših otrok. Teh skrbi se boste znebili, če pripravite svojega sina ali hčerko v tečaj, ki ga prireja društvo brezposelnih profesorjskih kandidatov na II. drž. realni gimnaziji. Začetek 1. aprila. Informacije in vpisovanje v ponedeljkih, središč in petkih od pol 3 do pol 4 na II. drž. realni gimnaziji. — Odbor DBPK.

I Redna letna skupščina zdravniške zbornice za dravsko banovino v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 21. marca ob pol 9 dopoldne v eni izmed kletnih dvoran hotela Miklič. Vabljени vsi gg. zdravniki. — Odbor. (4337)

I Spreten akrobat na Kongresnem trgu. V petek je pred univerzo nastopil v Ljubljani zelo zanimiv akrobat, ki je izvajal na visokih drogovich v približni višini ljubljanske univerze vsemogoče značne akrobacije. Te akrobacije so res dovršene in je akrobat v resnici dokazal, da to svojo stroko obvlada v vsej možni popolnosti. Akrobat je mladi svetovni mojster letalske akrobacije Robert Kellner, po rodu Čehoslovak. Rober Kellner obljublja nagrado 50.000 Din vsakomur, kdor bi se upal ponoviti njegova izvajanja. Pri njegovih izvajanjih igra godba. Njegove točke so pestre in vsekakor zaslužijo, da si naše občinstvo njegova izvajanja ogleda — in da se seveda primerno oddolži za njegovo delo!

I Srednješolci! Pomoč v vseh predmetih se vam nudi v privatnem učnem tečaju na Zrinjskega cesti št. 8.

I Buffet »Rio« toči izvrstno zagrebško pivo, črno in belo. Vrček Din 4.50.

I Pisalne in računske stroje vam strokovno popravi Simandl, Kolodvorska ulica 11, tel. 24-37.

I Dva ponesrečenca. Večeraj je ljubljanska reševalna postaja intervenirala v dveh primerih hudih nesreč. Po Poljanski cesti je okoli ene popoldne pe-

ljal 17 letni Vatovec vrtnarski vajenec Franc Košir voziček po tramvajem tiru. Tramvaj mu je privozil nasproti, toda Košir se ni mogel o pravem času umakniti, tako da je tramvaj butnil v njegov voziček, Koširja pa je vrglo ob zid bližnje hiše. Košir je obležal s hudimi notranjimi poškodbami. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico. — Pri nekem mojstru na Malem vrhu pri Šmarju je bil uslužben 19 letni mizarški pomočnik Ivan Janežič. Mojster je odšel v Ljubljano po opravkih in je Janežič delal sam brez mojstrovega nadzorstva. Še ne izkušen pomočnik je delal na rezilnem strugalu, ki ga pa je zgrabilo za levo roko ter mu jo v dlani popolnoma raztrgalo. Fant je ob vse prste. Tudi njega je reševalni avto prepeljal v bolnišnico.

Sportnih čepic lepo izberite Vam nudi Bogataj čez mero, klobukov lovskih ali modnih pri njem dobite po cenah ugodnih.

M. Bogataj, Ljubljana Stari trg 14

I Ponovna racija. Pod novim upravnikom policija zelo vneto skrbi za čiščenje mesta Ljubljane raznih sumljivih elementov V teku enega tedna je policija sedaj priredila že dve veliki raciji, ki sta bili potrebni, da bo Ljubljana imela vsaj za praznike mir pred sumljivimi elementi in pa zločinci, ki so se v veliki množini natepli v mesto v upanju, da bodo mogli med prazniki, ko bodo Ljubljani deloma odšli ven na deželo, nemoteno krasti. Aretiranih je bilo mnogo potepuhov, ki bodo ali izgnani, ali pa so izročeni sodišču.

Maribor

m Mariborski obrtniki so proslavili god svoje-ga zavetnika sv. Jožeta na tradicionalno lep način. Zjutraj ob osmih se je zbralo obrtništvo s svojimi pomočniki in vajenci pred realko ter v sprevedu odšlo na Kalvarijo, kjer je imel urednik »Slov. gospodarja« g. Januš Golec sv. mašo in pridigo.

m Mariborsko olepševalno društvo je imelo svoj občni zbor v petek. Društvo upravlja poleg mestnega parka tudi vse druge javne nasade v mestu, v kolikor jih v magdalenskem predmestju ne oskrbuje tamošnje olepševalno društvo. Mariborsko olepševalno društvo ima svojo drevnico, v kateri goji koristno in drevoredno dreveje ter je bilo v zadnjih letih zasajenih iz nje po mestnih ulicah 1435 dreves. V Ljudskem vrtu ima svojo vrtnarijo, kjer goji cvetje in lepotno grmičevje za park in za nasade po mestu. Upravlja tudi ribnik v Ribniškem selu s šolnarno in pozimi z drsališčem. V poletnem času prireja koncerte v mestnem parku. V preteklem poslovnem letu je izdalo društvo 316.000 Din, od tega so znašali lastni dohodki 108.000, subvencija mestne občine 117.000 Din, primanjkljaj v znesku 91.000 Din pa se je kril iz družbene rezerve, ki je bila prav za prav namenjena za gradbo modernega cvetličnjaka v mestni vrtnariji. Društvo je prisiljeno, da bo prošlo mestno občino za izdatnejšo pomoč, ker drugače ne bo moglo več biti kos svoji nalogi. Društvo šteje sedaj 865 članov. Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se prilagode društvena pravila tozadnevni vzornim pravilom, ki jih je izdal turistični odsek ministristva za trgovino. Vodstvo društva se ni izpremenilo.

DAME, mi Vam nudimo za pomlad in poletje najnovejše modele, plašče, kostime, obleke. Zmerne cene! TRGOVSKI DOM, MARIBOR

m Drevo krstna predstava v gledališču. Opozarjamo na krstno predstavo Rasbergerjeve operete »Rdeči nageljnik«, ki bo drevo v mariborskem gledališču. S to predstavo je zvezana interna proslava avtorjevoga 35 letnega oderskega delovanja.

m Smrti kosi. V bolnišnici sta umrla 54 letni posestnik Jožef Trajbarič in 27 letni mizarški pomočnik Miroslav Prah, na Frankopanski 27 pa je pokosila smrt 68 letno soprogo mizarja drž. žel. Marijo Kren. Nan poživata v miru.

m Mariborčani so zmagali na Peči. Na Jožefovo se je vršila na Peči tradicionalna tekma v smuku s Kordeževе glave do Uletove kočе in v slalomu. Tekmovalo je 26 smučarjev, vsa prva mesta pa so zasedli izvrstni Mariborčani, in sicer je prvak v alpski kombinaciji Cizelj, ki je dosegel v smuku čas 1 min., v slalomu pa 30 sekund. V smuku je bil drugi Podkubovšek v 1:6, tretji Fanedl 1:10, v slalomu pa drugi Muco v 37 in tretji Podkubovšek v 30 sekundah.

Otomane, madrace, žične vložke, železne postelje, dobite najceneje pri Novaku

Maribor — Koroška cesta št. 8

m Karitativna zveza ima v torek 23. marca reden letni občni zbor v sejni sobi stolnega župnišča ob 20. Vsi v ljudo vabljени. Odbor.

m Odsek brezposelnih učiteljskih abiturijentov ima v torek 23. t. m. ob 4. sestanek. Predava M. Ledinek o življenjski šoli v praksi.

m Verske konference za gospode iz krogov razumnistva so v kapeli presv. Srva pri oo. jezuitih v magdal. predmestju dne 22., 23. in 24. marca ob pol 8. zvečer. Govori p. Ludvik Dostal S. J.

m V Ljudski univerzi predava jutri zvečer univ. prof. dr. V. Burian iz Ljubljane o temi: Ob stoletnici Kollarjeve slovanske vzajemnosti.

m Rekrutni spisek v Maribor pristojnih vojnih obveznikov roj. l. 1917 je za tekoče leto izgotovljen ter interesentom na vpogled v pisarni mestnega vojaškega urada. Poglavarji družin naj se pripravijo glede točnosti vpisa rodbinskega stanja.

m O motociklistični nesreči v Rušah, o kateri smo poročali v petkovem »Slovenecu«, nam javljajo iz Ruš, da je šofiral motorno kolo na usodni vožnji Alfonz Fric in ne njegov brat Albert. Motorno kolo je last lesnega trgovca Ervina Jurše iz Ruš.

m Obdarska cesta se bo gradila. Te dni je bil komisijski ogled za traso obdarske ceste, ki se bo začela na koncu Melja ter bo izpeljana ob Dravi mimo meljskih tekstilnih tovarov pod klavnico in skozi Pristan od zapadnega konca mesta. Zaradi zgradbe ceste bo treba nabrežje v Melju nasuti in utrditi, čemur pa zopet nasprotujejo Pobrežani, ki pravijo, da jim zaradi zasipanja struge na meljski strani razdrta Drava njihovo nabrežje.

m Tekme na Pohorju so odpovedane. Danes bi morale biti na Pohorju smuške tekme za prvenstvo MZSP v teku na 18 km. Zaradi premelega števila

prijavljenih tekmovalcev so bile tekme odpovedane.

m Opozorilo mariborskim društvom. 9. aprila zvečer je v veliki dvorani Uniona Gregorčičev večer. Proselmo vsa narodna društva, da ta datum upoštevajo, da bo Maribor mogel dostojno proslaviti svojega pesnika.

m Holandski kmečki kruh — pekarna Rakuša, Koroška cesta.

m Kruh »Turist« od Feiertaga je najboljši k prekanjenemu mesu. Dobite ga na Betnavski c. 43 v rotovžu — trgovina Skaza, Ulica X. oktobra.

m Ze veliko noč pripravite vsake vrste špecerijske blago po najnižjih cenah znana trgovina Weis Josip, Maribor, Aleksandrova cesta 29. — Ima v zalogi tudi raznovrstna semena.

V snežnem meležu zmrznil

Maribor, 20. marca.

Posestniki Antonu Mavtnerju pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je umrla njegova žena in mož se je podal k sorodnikom, da jih obvesti o tragičnem dogodku. Na poti pa ga je zajel omežni vihar. Zašel je v globok gozd, omagal in zmrznil. Njegovo truplo so našli poleg Jagove bajte.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes veličasten film »Križarska vojska iz 12. stoletja. Režija Cecil B. De Mille. Predstave ob 17.30 in 20. Popoldanska predstava radi športne akademije odpada.

Vinarsko zadružništvo

Vinarsništvo je v Sloveniji gotovo tista kmetijska panoga, ki jo je splošna gospodarska etiska najbolj prizadela. Sprito tega se je kmetijsko ministristvo odločilo z denarnimi subvencijami podpreti naše vinarsko zadružništvo, da na ta način ublaži stisko ter reši vinogradništvo propasti. Umevno je, da morajo biti teh subvencij deležne le zadruge, katerih dosedanje delovanje iz lastne inicijative daje zadostno poročilo, da ne bo denar iz sredstev ostal brez koristi za naše vinogradnike. Zanimivo je, da se sedaj naenkrat pojavljajo zadruge, ki obstojajo na papirju že dolga leta, pa javnost o njih ni vedela doslej ničesar, ter naglašajo, da so one edino prave zadruge in da pripadajo subvencije edino ali vsaj v pretežni meri njim.

Ena takih zadrug je tudi »Jeruzalemčanc v Ivanjkovcih. Načelnik »Jeruzalemčanec g. Petovar Lovro razlaga v »Juruc« z dne 14. t. m. svoje poglede na vinarsko zadružništvo. Zal pri tem ne ostane pri stvari, ampak izreveni ves njegov član v napad na »Kletarsko društvo r. z. z. o. z. v Ormožcu«. — Kakor g. Petovar v članku sam razkrije, je porojen ta napad iz jeze, ker je podpora, katero je imel on oziroma njegova zadruga tako rekoč že v žepu, sedaj naenkrat dobilo Kletarsko društvo. To pa se mi zgodilo na podlagi kakšne vzporedne »hajke in razprave, vé, da sem naglašal, da zgolj produktivne zadruge brez vpeljane prodaje, torej brez urejene trgovske plati poslovanja, nimajo pogojev za obstanek in pa da produktivna stran na razmere, kot vladajo vsaj v ljutomersko-ormoških goricah, zdaleč ni tako važna, kot se to od strani nekih namišljenih strokovnjakov-teoretikov rado naglašajo. To je le dober izgovor za razne papirnate zadruge, s katerim njih voditelji opravičujejo svojo nedelavnost, češ, da še niso dobili dovolj podpor, da bi mogli začeti s poslovanjem. Ti ljudje niti ne vedo, da so za obrat take zadruge potrebna še večja sredstva kot za investicije, subvencije pa se dobe le v investicijske svrhe. Producirati dobro vino je danes mnogo lažje, kot pa ga prodati po ceni, ki odgovarja produkcijskim stroškom. Gospodu Petovarju je menda znano, da celo člani načelstva njegove »produkcije« zadruge vnovčujejo svoj vinski pridelek potom toliko obrekovane »trgovske« zadruge Kletarskega društva. Naj pa bo g. Petovar brez skrbi, da bo Kletarsko društvo kot zadruga, ki obstojata in dela že 39 let, ki razpolaga z bogatimi izkušnjami in uživa zaupanje vinogradnikov, tudi produktivno stran zadruge izvedo bržkone mnogo bolje in uspešneje, kot bi to mogel on sprito pomanjkanja najvažnejših predpogojev. Mislim, da mi ni potrebno še posebej zavračati laži, da je Kletarsko društvo navadna vinska trgovina, kajti ono vnovčuje izključno le vina svojih članov, ki so redoma le iz ožjega področja zadruge ter tudi sicer izpolnjuje vse zadružne predpise. Če se bo g. Petovar kdaj v vinarskem zadružništvu tudi praktično poskusil, bo pa razumel tudi stvari, o katerih bi danes bilo brezplodno debatirati z njim.

Da bi bil Ormož za produktivno zadrugo manj primeren kot Ivanjkovci, tega menda g. Petovar sam ne verjame. Saj je v Ivanjkovski občini sami mnogo vinogradnikov, od katerih je prevoz v Ormož lažji in cenejši kot v Ivanjkove, da o ostalih krajih niti ne govorim, ko se vse ceste stekajo v Ormožu. Ivanjkovska občina ima vinogradov približno 50 ha, zadruga po njegovi zamisli pa bi naj bila oslonjena vsaj na 100 ha. V resnici pa bi zadruga, če naj ustrežajo svojevemu namenu, morale biti mnogo večje kot pa z letno kapaciteto približno 3000 hl, ker pri takih obratih še ni misliti na prepotrebno tipiziranje vin, kar bo moral biti glavni namen zadružnih kleti. Kdor pozna krajevne in cestne razmere ormoškega okraja, vé, da ima Ormož kot prometni center tukajšnjih goric velikanske prednosti pred Ivanjkovci. Primera naših razmer v tem pogledu z Brežicami in Bizeljskim je neumna, o čemer se lahko prepriča vsakdo, če se mu ljubi vzeti zemljevid v roke.

Zelo pretirano je, da bi produktivna vinarska zadruga kapacitete pribl. 3000 hl rabila za izgradnjo in opremo 900.000 do 1.000.000 din. To bi bilo mogoče le v primeru, če bi zadružniki sami z delom in vožnjami nič ne prispevali. Pri taki mentaliteti zadruge oziroma njenih voditeljev pa bi bilo vsake najmanjše podpore škoda.

Naj omenim še, da je Kletarsko društvo vnovčilo za svojega obstoja že stotine in stotine vagonov domačih vin, da je odbilo kartelne ponudbe nekoga trgovca, ki stoji precej blizu »zadružniku« g. Petovarju, ter da je radi intervencije Kletarskega društva pri prodaji vina ostalo v žepih vinogradnikov že precej milijonov, ki bi sicer ostali v žepih špekulantov in izkoriščevalcev. To delo je vršilo 38 let brez vsake najmanjše podpore iz javnih sredstev. Kadar se bo g. Petovar, ki svoje zadruge v 10 letih niti v življenje ni znal spraviti, lahko skliceval na take uspehe in opiral na svoje dolgoletno praktično in uspešno delo v zadruгах, ne le na jalovo teoretiziranje, takrat bom drugače govoril z njim in bom njegovo zadrugo za podporo sam priporočal. Martin Munda.

700 šolarjev ubitih

Šola s šolarji zletela v zrak

Strašna nesreča v Ameriki

Iz Združenih držav severne Amerike poročajo o strašni nesreči, ki se je zgodila v mestu New London v državi Teksas. Okoli in okoli tega mesta so velika najdišča petroleja, kjer dela na tisoče delavcev in kjer so nastanjene tudi njihove družine. Sredi teh petrolejskih polj stoji, ali bolje — je stala velikanska šola, katera je bila najmoderneje urejena, čeprav so ameriške šole vse zelo moderne. V to šolo je hodilo nad 1500 učencev in učenk v starosti od 8. do 15. leta. Predmestje, kjer je stala ta šola, se je imenovalo Taylers. Okoli in okoli poslopja stoji velikanski stolpi za pridobivanje zemeljskega olja ali petroleja. In sedaj so 19. t. m. prišle v Evropo brezične novice, da te ponosne šole ni več, da jo je razdejala silna eksplozija, katera jo je vrgla v zrak z vsemi, ki so takrat bili v njej.

K sreči, moramo reči, je šola prav takrat prirejala veliko slovesnost z akademijo v šoli in telovadbo na prostem. Med tem ko se je v šoli razvijal del programa, je bil del učencev z učitelji in učiteljicami zunaj šole na športnem igrišču, kjer so pripravljali za nastop šolske mladine. Ti torej, ki so bili zunaj poslopja, so večji del ostali živi, med tem ko o drugih ni ostalo nič drugega, kakor nekaj kupov razmesarjenega mesa in kosti. Takoj, ko se je zgodila nesreča, so mislili, da je v šolski kleti eksploziral kotel za parno kurjavo ter raznesel vso hišo. Ravnatelj šole je takoj po nesreči telefoniral ravnatelju podjetja, da je nastala eksplozija, ki je zahtevala več sto človeških žrtev. Pri eksploziji je bila najbolj razdejana dvorana, kjer je takrat bilo mnogo sto otrok. S tako silo je razneslo vse skupaj, da je opeko odnašalo nad 400 metrov daleč v stran.

Takoj po nesreči so začeli prihajati reševalci, gasilci, zdravniki in bolničarji, ki so v kratkem izveкли iz razvalin kakih 300 mrtličev. Toda tudi ljudstva, zlasti staršev se je polastilo velikansko razburjenje ter so matere hitele na lice mesta kakor blazne od strahu. Ko so začeli reševalci vlačiti najdene mrtlice izpod razvalin, so se matere skoraj stople med seboj, ker je vsaka hotela v mrtličku spoznati svojega otroka, čeprav so bila trupelca tako skazena, da bi jih nihče ne mogel spoznati. Večina trupel je kar zogljenela, ker je takoj po eksploziji nastal požar, katerega pa so kmalu zaдушili. Prav zaradi požara je bilo število žrtev toliko večje, ker so plameni zaprli otrokom, ki jih eksplozija ni ubila, vsak beg iz goreče hiše.

Zalosten je pogled na kraj nesreče. Cele železne konstrukcije, pohištvo in opeko je razneslo daleč na okoli, tako da je vsa bližnja okolica šole kar zasuta z razvalinami. Vse ceste so kar zadelane z avtomobili, ki so takoj pričeli vreti tja iz raznih krajev Amerike na pomoč. Guverner države Teksas je najprej poslal na pomoč močne oddelke narodne milice, da se vzdrži red, ker krajevna policija ni bila več kos navalu razburjenega ljudstva. Poleg tega je poslal 37 zdravnikov, 35 specializistov za balzamiranje ter strokovnjake za prstne odtiske, da bi tako spoznali žrtve. Blizu in daleč je oblast zaegla vse avtomobile in avtobuse, kateri morajo prevažati na eni strani ranjence in mrtlice, da drugi strani pa zdravnike in reševalce. Toda takoj je v mestu začelo primanjkovati zdravil.

Avtomobili, ki vozijo po cestah, pa ne morejo lahko naprej, ker starši ustavljajo vsako vozilo ter hočejo v njem najti truplo svojega otroka. Nekateri starši sploh ne gredo s kraja nesreče ter čakajo in iščejo upajoč, da bodo našli svojega otroka. Nekateri starši so pri tej nesreči izgubili po tri ali celo po štiri otroke. Kakor naglašajo novejša poročila, je ob času nesreče bilo v poslopju nekako 1300 otrok, ki so po veliki večini mrtvi. Izmed 40 učiteljev te šole so doslej pogegnili izpod razvalin 10 mrtvih učiteljev in učiteljic.

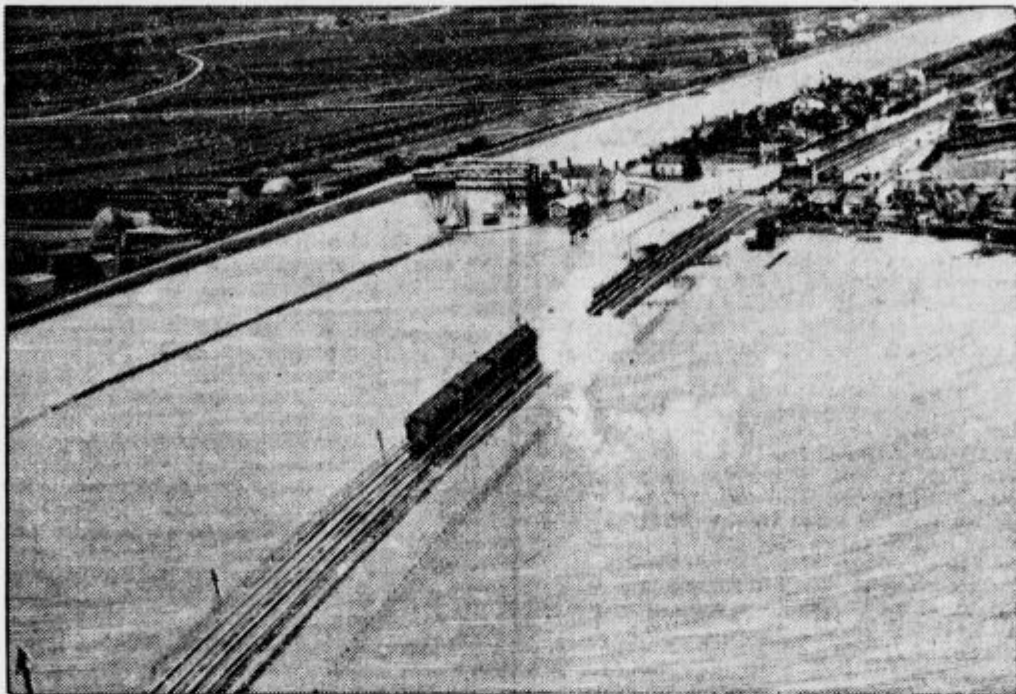
Predsednik Roosevelt je takoj, ko je zvedel za nesrečo, mobiliziral vse ameriški Rdeči križ in vse državne ustanove. Začela se je takoj preiskava, ki naj dožene, kaj je nesrečo povzročilo. Toda vzroka ni bilo lahko najti. Ugotovili so pač, da je 50 kg težke predmete odneslo 400 m daleč, da je večina otrok bila ubita od kamenja in da je zelo mnogo otrok bilo oparjenih in ožganih od vrele pare, katera je bruhnila iz kotla, zaradi česar so mislili, da je počil kotel. Takoj nato pa je izbruhnil velikanski požar, ki bi bil povzročil še večjo nesrečo, ko bi ga ne bila zadušila stena, katera se je podrla nanj. Ranjencem, katere so rešili, dajo takoj injekcije zoper tetanus, ker so zdravniki ugotovili, da so zastrupljeni s tem bacilom.

Kriv je zemeljski plin

Pri vsej nesreči je edina sreča le to, da eksplozija ni razdejala petrolejskih naprav tam okoli, ker bi bila sicer nastala taka katastrofa, kakršne svet še ni videl. V tem primeru bi začelo gorjeti vse mesto. Pač pa je preiskava dognala, da je eksplozijo povzročil zemeljski plin, ne pa parna kurjava. Zemeljskega plina je v krajih, kjer vrtajo petroleje, povsod dovolj. Ker je ta plin hudo nevaren, imajo pod zemljo napeljene cevi, v katere love plin ter ga vodijo na prosto. Tukaj ga potem s posebnimi napravami zažigajo, da se prepreči vsaka nesreča. Tako je bilo narejeno tudi na petrolejskem polju

okoli New Londona. Zdi pa se, da del tega plina vendar le niso mogli vjeti v cevi. Tako se je ta plin širil pod zemljo ter nazadnje bušil na dan v kleti šole, kjer je bila centralna kurjava. Kdo bi mogel vedeti, kako se je potem zgodila nesreča. Prav tako je še nedogano, zakaj nadzorniki niso mogli poprej ugotoviti tega plina. Tako je plin, ki je zasel v kleti, povzročil nesrečo.

Kakor smo že navedli, je bila v šoli pravkar prirejena šolska slovesnost, katere se je udeležilo tudi nekaj mater, da bi videle, kako se njihovi otroci umejo postaviti. Sodijo, da je v šolski zgradbi bilo ubitih najmanj 40 mater, med tem ko je nekaj sto mater na igrišču moralo gledati, kako eksplozija nosi trupla njihovih otrok po zraku ter jih trga. Ta strašni pogled je povzročil, da je mnogo mater omedelelo, nekatere pa so kar tam zblaznele, nekatere so pobegnile z igrišča ter planile na razvaline iskat svojih otrok. Vendar izmed tistih, ki so bili v šoli, nihče ni bil rešen — vsi so mrtvi. Kakor vele najnovejša poročila, so iz razvalin doslej izveкли 399 trupel otrok, mater in učiteljev.

Angleško grofijo Fenland je kar čez noč zalila povodenj, ki je nedavno prihrula. Glavna cesta v kraju Velney je sedaj rečna struga, po kateri teče 2 metra globoka voda.

Z raketo na luno

Ze dolgo so se nekateri ukvarjali z misljo, ali bi ne bilo mogoče narediti na zemlji kak tak top, s katerim bi lahko izstrelili velikansko kroglo naravnost na luno. Doselej je vse to bila gola, brezplodna fantazija. Sedaj pa se je v Ameriki našel profesor Goddard, ki se je že celih 15 let pečal s tem, kako bi izumil tako snov, s katero bi bilo iz zemlje poslani na luno veliko raketo. Kakor rečeno, se je mož 15 let trudil, nazadnje pa je baje tako snov vendar le odkril oziroma naredil. S to novo snovjo bo mogel raketo izstreliti s tako silo, da bo priletela naravnost na luno. Poleg tega pa je iznašel način, to se pravi posebno konstrukcijo svoje stroja, ki bo tako narejen, da raketa ne bo izgubila prav nič svoje hitrosti, ko bo priletela od zemlje v brezračni prostor. Za ta strel je že vse toliko pripravljeno, da ga bodo že letošnje poletje baje že lahko sprožili.

Največ preglavje je temu profesorju delal tisti stolp, s katerega se bo raketa sprožila. To je bila nenavadno draga zadeva, katero pa so zmogli s pomočjo Carnegiejevega zavoda, ki je vso stvar možno denarno podprl. Vsa dela pa, katera je izvršil profesor, jih je naredil ob sodelovanju polkovnika Lindbergha, ki je v vso stvar docela posvečen.

V kraju Boswell v državi New Mexiko se sedaj dvigata dva velika stolpa. Eden izmed teh stolpov je 18 m visok. S tega stolpa bo izstreljena tista raketa. Drugi stolp, ki je samo 6 m visok, pa bo za opazovalnico, s katere bodo opazovali let izstreljene rakete.

Ta raketa, ki naj poleti na luno, bo napolnjena s stisnjenim plinom, kateri bo pod pritiskom 150 atmosfer. V tistem hipu, ko bo raketa izstreljena, bo ta plin udaril iz rakete s hitrostjo 1500 m v sekundi. Ta sunek bo torej pogljal raketo naprej v vseмирje ter zato ne bo potrebna nobena eksplozija. Iz česa pa je tista snov narejena, tega seveda nihče ne vé, razen polkovnika Lindbergha. Raketa bo letela z naglico 880 km na uro. Kakor hitro se bo polkovnik Lindbergh vrnil v Ameriko k svojega popotovanja, bodo ta poskus takoj naredili.

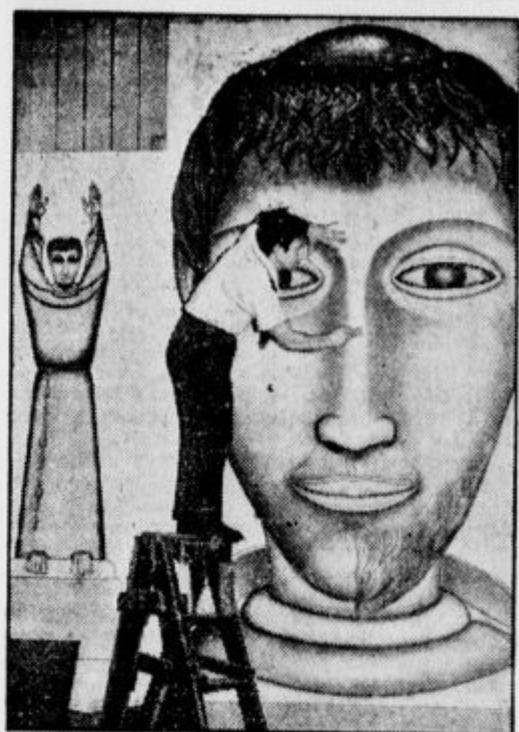
Ali se bo ta poskus posrečil ali ne, tega ne

rešenih je samo nekaj učiteljev, ki so tedaj slučajno bile na igrišču, kjer so pripravljale. Vse druge so mrtve, to je 34 učiteljev in učiteljic. Nekatero izmed tistih, ki so bile na igrišču, so tudi mrtve, ker so takoj po nesreči hitele na razvaline pomagat svojim učencem, pa jih je tamkaj ubilo.

Nad vsem petrolejskim ozemljem je razglašeno obsedno stanje in veliki oddelki vojaštva stražijo razvaline. Povsod je ustavljeno vse delo. Ljudje od vseh strani hodijo na kraj nesreče pomagat, toda sedaj nihče več pomoči ni potreben...

To je največja šolska nesreča, ki je kdaj zadela Združene države severne Amerike. Komaj bi se dala s to nesrečo primerjati podobna šolska nesreča, ki se je leta 1908 zgodila v državi Ohio, kjer je v gorci šoli zgorelo 164 otrok. Toda ta nesreča je mnogo strašnejša.

Strokovnjaki hodijo sedaj po razvalinah ter preiskujejo vzroke. Toda povsod je sama razvalina in vse ozemlje je tako razrito ter na globoko razkopano, kakor bi bila tja treščila granata največjega kalibra.

Kip sv. Frančiška Asiškega je dalo napraviti mesto San Francisco. Kip bo jeklen ter bo 60 m visok.

Z nogo poganjajo letalo

Dva Italijana, Enej Bossi in Vittorio Bonomi, sta izumila letalo, katero se da poganjati z nogami. Ker sta oba Italijana Milančana, so 18. t. m. njuno iznajdbo poskušali na letališču v Milanu. Poskusi so dognali, da iznajdba ni brez praktične vrednosti. Letalo je široko 16 m ter tehta le 90 kg. Pri poskusih so napravili tri polete. Prvi je trajal 57 minut, drugi 71 minut, tretji pa le 47 minut. Pri prvem poletu je letalo preletelo 750 m, pri drugem 900, pri tretjem pa 500 m. Kakor je videti, preveč urna ta zadeva zaenkrat še ni. Morda pa kdaj iz nje nastane kaj boljšega.

Notar mesto lekarnarja

V mestu Rennes na Francoskem sta umrla dva človeka iz družine nekega učitelja, štirje pa so močno zastrupljeni, ker so uživali zdravila iz ondotne lekarne, katere je pripravil lekarnarjev pomočnik, ki očitno zdravniških receptov ni znal brati ali pa se je tako hudo zmotil. Stvar je bila v kratkem takale: Učitelj Gabillard je dobil hudo hripo. Izmed svojih štirih otrok je enega poslal z zdravniškim receptom v lekarno po zdravila. Ker pa je bil lekarnar z doma, ga je v lekarni nadomeščal njegov pomočnik, ki je otroku dal zaprosena zdravila. Otrok je nesel zdravila domov. Doma pa jih je vzel oče in mati in vsi štirje otroci, katere je že napadala hripa.

Zdravila pa niso bila prava ter so se vsi, ki so jih jemali, hudo zastrupili. Dva izmed učiteljevih sta kmalu umrla, druge pa so zadnji hip še rešili. Preiskava je dognala, da je lekarnarja zastopal pomočnik, ki pa ni bil noben pomočnik, ampak notarjev pisar.

more nihče prerokovati. Vsekakor pa je ta poskus prvi stvarni poskus potem ko so razni fantasti o potovanju na luno napisali že toliko knjig. Kdo vé, ali ne bo ta poskus dokazal, da je vse skupaj gola fantazija, ki se nikdar ne more uresničiti!

„Pošten“ defraudant

Iz Budimpešte poročajo, da je te dni v neki tamkajšnji igralnici igralo več kvatropircev, med njimi mlad mož, ki je vedno izgubljal. Ko je zadnjikrat igral, je zopet izgubil, in tako je bil ob vse, kar je imel pri sebi. Ko je oskrbnik igralnice pravkar hotel pobasati velik kup denarja in je že štel debele svežnje bankovcev, ki so ležali pred njim, takrat je mladi mož planil h kupu ter pograbil blagajniku pred očmi šop bankovcev ter zbežal na cesto. Začel se je za njim velik lov. Tudi na cesti so ga lovili. Toda mož je imel srečo ter je ušel.

Cez nekaj ur pa je postrežek prinesel vodstvu igralnega kluba pismo, v katerem je bilo bankovcev za 60 pengov. V pismu pa je zopore, ki je malo poprej pobasal kup denarja, pisal, da je denar vzel, ker mu ni nič drugega kazalo. Denar, katerega je zaigral, namreč ni bil njegov, ampak last tvrdke, pri kateri je uslužben. Ker bi bil drugi dan moral napraviti obračun, bi ga bili obdolžili, da je defraudant. Tega pa ni hotel, zato si je pomagal tako, da je denar pobasal z igralne mize. Pri tej priliki pa je pobral v naglici 60 pengov preveč, zato ta denar sedaj vrača, ker ni njegov in ga ne potrebuje. Ko so gospodje, ki se pečajo s takimi temnimi posli, brali to pismo, so se premislili ter ga niso naznanili policiji.

Avtomobilska razstava

Mednarodna avtomobilska razstava v Zenevi bo od 12. do 21. marca 1937. Priglašena je udeležba nemških, ameriških, angleških, francoskih, italijanskih, češkoslovaških itd. avtomobilskih tvrdk.

Mussolini v Afriki, kjer je v Bengaziju s traktorja nagovoril italijanske koloniste. Na levi guverner Libije maršal Balbo.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josel grenicec«.

Za bolnike s srčno boleznijo.

Kuhana kuretina.

Piščanca (ali kokoš) oskubesh, izmijesh, in daš v kozico. Za 1 piščanca (kokoš) vzameš pol litra vode, 1 kozarec belega vina, nekaj soli, rumeno kolerabo in nekaj peteršilja in lupino limone. Kuhaj skupaj 30 minut. Potem daš v drugo kozico 50 do 100 g presnega masla, da se raztaja, popržiš s 50 do 100 g moke, dolijesh 1 do 2 litra kurje juhe (od prej), pustiš, da omaka pol ure vre (počasni!) in dodaš 3 do 5 rumenjakov in 50 g sladke smetane ali presnega masla. — Na mizo daš obloženo z rižem in polito z omako.

Kolerabice.

Nastrgaj jih, polijesh nanje olja in limonovega soka in dodaš malo majarona. Zraven je lahko tudi rdeča pesa.

»Ali vas smem vprašati, gospodična, koga čakate?«
»Nekoga drugega!«

Pri zadnjih nemirih v Parizu so komunisti napravili na cesti barikade z miz in stolov, ko so se borili s policijo. Ubiti so bili 4, ranjenih pa nad 300 ljudi.

PO SLOVENSKE DOMOVINI

Za Slomškov dom na Ponikvi

Naše »Katoško društvo« lepo napreduje. Osnovalec je fantovski odsek in dekliški krožek. V fantovski odsek se je vpisalo 63 fantov, v dekliški krožek 77 deklet. Nov društveni odbor je izredno agilni. Vodijo ga učiteljski abiturijent Ludovik Pevec kot predsednik, absolvent kmetijske šole Slavko Žilčar kot tajnik, mladenič Ivan Kolar kot načelnik telovadcev, mladenka Slavica Sitar kot načelnica dekliškega krožka, posojilniška tajnica Marica Hlastec kot blagajničarka, posestnik Karol Urlep kot knjižničar.

Verna ponikovska mladina gori za načela slov. katoliške prosvete. Nima pa, žal, primerne prostora za društvene prireditve. V mladostnem navdušenju je sklenila, delati z vsemi močmi za »Slomškov dom«, ki bi naj bil zgrajen v spomin 75 letnice smrti velikega škofa, vzgojitelja in buditelja slov. naroda.

Ideja zgraditi »Slomškov dom« v njegovem rojstnem kraju je vzklija že leta 1931, ko je ponikovska posojilnica sezidala svojo stavbo, h kateri je nameravala prizidati veliko prosvetno dvorano. Žal, da so nastale neugodne gospodarske in kreditne razmere, ki so to namero preprečile.

Da pa je lasten hram kat. prosvete v Slomškovevemu kraju živa potreba, se je ponovno pred vso javnostjo očito pokazalo. Vsak začetek pa je težak. Zato pa se verna ponikovska mladina z velikim pogumom in zaupanjem obrača na vso slov. katoliško javnost, da ji pomore pozidati »Slomškov dom« v njegovem rojstnem kraju. Pomozli Bog in sreča junaka! Darovi naj se blagoslovijo poslani na »Katoško prosvetno društvo na Ponikvi ob juž. žel.« ali na župni urad Ponikva ob juž. žel.

Celje

c Obredi velikega tedna. Na veliki petek se začne v opatijski cerkvi sv. opravilo ob 7; na veliko soboto ob 6 blagoslov ognja, velikonočne sveče in kretne vode. Sv. maša se bo pričela okrog 7 zjutraj. Blagoslovljenje jedi bo ob 14 v Marijini in ob pol 15 v opatijski cerkvi. Velikonočna procesija v farni cerkvi bo ob pol 6 in se bo razvila skozi Gosposko ulico, po Dečkovem trgu, Prešernovi ulici in Glavnem trgu. Pri oo. kapucinih bo Vstajenje ob 16, pri Sv. Jozefu nad Celjem pa na velikonočno nedeljo ob 5 zjutraj.

c Katoško gospejno društvo dobrodelnosti v Celju ima danes ob četrta na 4 popoldne v opatijski obrednici redni letni občni zbor.

c † Franjo Kalan. Včeraj ponoči je umrl g. Franjo Kalan v starosti 79 let. Rojen je bil v Goščici pri Skofji Loki. Šolal pa se je v Ljubljani. Služboval je najprej pri Petru Majdiču v Kranju, nato v Lipnici pri tvrdki Franz. leta 1888 pa je prišel v Celje in je služboval do leta 1919 kot vodilni uradnik pri tvrdki Peter Majdič. Takrat je prevzel na povabilo takratnega komisarja mestne občine vodstvo mestnega računovodstva in bil imenovan za računsko svetnika. L. 1932 pa je stopil v pokoj. Zapuščena vdova gospa Ernestina, hčerka gđc. Vilmo in sinove odvetnika g. dr. Ernesta, trgovca g. Franjo in g. Vladimira, ki je zdravnik na kliniki v Prazi. Pogreb bo danes ob 16 iz hiše žalosti Miklošičeva cesta 6 na okoliško pokopališče. Naj počiva v miru, žalujočim ostalim naše iskreno sožalje.

c † Neža Plantcu. Včeraj je umrla v starosti 50 let, soproga brzojavnega mojstra iz Celja, stanujoča na Trgu kralja Aleksandra. Pogreb bo danes ob pol 5 iz kapelice mestnega pokopališča. Pokojnici naj sveti večna luč, žalujočemu soprogu in otrokom naše sožalje.

c Poročila sta se na praznik sv. Jozefa v stolni cerkvi v Ljubljani g. Kunič Jože, sodni pripravnik, in gđc. Jančič Anita, profesorica na celjski državni realni gimnaziji. Iskreno čestitamo!

c Praznik Marijinega Oznanjenja se slovensko obhaja na veliki četrtek in ne na ponedeljek po beli nedelji, kakor je pomotoma objavljeno v nekaterih kolektarjih. Zato bo ta dan služba božja v farni cerkvi kakor ob praznikih, slovensko opravilo, pri katerem se zavežemo zvonovi, bo ob 10. c Združenje trgovcev za mesto Celje sporoča, da bodo trgovine na veliki četrtek, na praznik Marijinega Oznanjenja, v območju mestne občine celjske odprte od pol 8 do pol 13.

c Vsem ljubiteljem gledaliških predstav sporočamo, da vprizori danes JSZ v dvorani Narodnega doma lepo socialno igro: »Boštjan iz predmestja«.

c Današnji nogomet. Danes se bo odigrala ob 15.30 na igrišču pri Skalni kleti in ne na Glaziji, kakor je bilo javljeno v petkovemu »Slovenec«, podvezna prvenstvena tekma med SK Atletiki in CSK.

† Jernej Vombergar

Cerklje na Gorenjskem.

V nedeljo zjutraj nam je cerkljanski zvon oznanil, da je spet odšel od nas v kraje, odkoder se nikdo več ne vrne, mož izrednega značaja in kreposti. Zvon nam je oznanil, da so ta mož Jernejev oča. Zastal nam je korak ob tej novici, saj naj nikdo ni pričakoval, da se bo to zgodilo tako nenadoma.

Ranjki Jernej je bil trdna gorenjska korenina, mož izredne žilavosti in pridnosti. Še do zadnjega smo ga videli delati na polju in na vrta, da bi mu bil še mlad delavec težko kos. Vsako pomlad je imel opravka po sadovnjakih, nele po domačem, tudi po sosednjih in marsikaj lepo vzgojen sadovnjak v vasi se ima zahvaliti njegovi oskrbi. Bil je večji sadjar. Tudi letos so ga naprosili, da bi jim cepil mlado drevje in uredil staro. A to pomlad ga je sredi dela poklical k sebi Bog v nebeški vrt, v svoj raj...

Pokojni je bil zgleden krščanski mož kremenitega značaja. Delo in molitev je bil njegov življenjski program. Vsako jutro si ga ob zgodnji uri lahko videl, ko je počasi korakal v cerkev in iz cerkve na delo. Brez dela ga nisi videl, razen ob nabožnem živju. Katoliški tisk je vedno našel pot v njegovo hišo. Bil je vsa leta član Mohorjeve družbe in prav tako naročnik »Domoljubca«, odkar izhaja. Istotako je zahajal v njegovo hišo nedeljski »Slovenec«. Ko se je v Cerkljah po inicijativi dr. J. Kreka ustanovilo Katoško izobraževalno društvo, je bil med prvimi člani društva in to tudi ostal. Bil je vedno odločen pristaša katoliške stranke in ko je zadel njegovga sina usoda šenčurških dogodkov, je s ponosom prenašal udarec in bodril njegovo družino. Zanimivo je, da ga pri predzadnjih občinskih volitvah niso pustili na volišče. So pač poznali njegovo zavednost in odločnost.

Bil je sin stare in ugledne rodbine, ki je za časa podložništva uživala prednost redkih svobod-

c Zborovanje meščansko-šolskih učiteljev. — Včeraj se je vršila na meščanski šoli v Celju redna letna skupščina Društva učiteljev meščanskih šol, sekcija Ljubljana. Prosvetno upravo je zastopal prosvetni inšpektor g. Dolenc.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »SILHUETE«. — Ob 10.15 »SKRJANČEK PO JE ZVRGOL«. — ob 14 »UPOR NA LADJI BOUNTY«. — Jutri ob 16.15, 18.15 in 20.30 pa »SILHUETE«.

Ljutomer

Trije stebri 77 let so se zrušili že v tem letu v naši fari, bili so to Puconja Matija iz Stročje vasi, posestnik Zmauc in sedaj pa ugleden mož gosp. Alto Huber. Njegovo življenje gre v vrsto onih mož, ki so v svoji življenjski dobi poznali delo in pravo očetovsko skrb za svoje otroke. Bil je vsesplošno praktičen in izobražen. Z njim je lahko govoril vsak, bodisi da je bil najpriprostejši ali pa tudi inteligent. Zraven svoje fotografske stroke se je mnogo bavil z glasbo in imel pred leti svoj orkester in ga je zelo strojno vodil. Mnogo je sodeloval tudi pri opleševalnem društvu mesta Ljutomer. Ponošen je bil zlasti na svoj rod, ki že stoletja biva v Ljutomeru. Imel je silno izvrsten spomin iz davnih let, za to se vsak radovednež, ki je želel zgodovino iz preteklih dni, zatekel k njemu in rajni je radevoljno popolnoma natančno orisal dobo tako, kakor da bi bila pred njim. Radi njegove simpatične osebnosti in značaja je bil pri vseh priljubljen. To naklonjenost je pokazalo ljudstvo prav posebno na dan pogreba, ko so ga položili v grob. Z njim lega v grob najmarkantnejša oseba mesta Ljutomera. Bodi mu zemljica lahka! Domačim pa naše sožalje!

Prevalje

Ali je to mogoče? Pred dnevi je dobilo delavstvo, 17 po številu, 18 skupine na Lešah podporo, vsak po 100 din. Le eden je ni dobil, ki se nahaja na dopustu vsled bolezni. Mislimo, da je ta še bolj potreben kot pa drugi!

Na evnetno nedeljo vprizore naši člani Prosvetnega društva ob 3 na Fari štiridejansko dramo »Podrti križ«. Prijatelji našega odra vljudno vabljeno!

Litija

Olepšava župne cerkve. Odkar deluje v naši župniji marljiv in za vse dobro in lepo vneti župnik g. Vinko Lovšin, se je naša cerkev v mnogočem polepšala ter na umetninah pridobila. Poleg novega modernega krstnega kamna, ki krasi levo stran glavnega oltarja, smo dobili nov prizidek k cerkvi, tako da je odsej direktn vohod na cerkevni kor, v cerkvi pa je pridobljen velik prostor. Pri vohodu pa so postavili lepo novo hrastovo spovednico. Nadvse ljubeznivo in požrtvovalno pa skrbi za litijsko cerkev naša akademična slikarica gđna. Mira Pregelj. Vsa skromna, ponižna in tiha, ljubeča svoj krasen vrtiček z lepimi umetno vzgojenimi cveticami, marljivo slika lepe zamisli na platno in steklo. S svojimi umetninami je že zelo obogatila in okrasila našo skromno cerkev, da zdaj pri oltarju, zdaj na koro zaživi z novo idejo v večjo slavo božjo do zadnjega kotička. Tako je dobila cerkev od gđne. Mire dva krasna antependija za oltar, veliko sliko Jezusovega krsta pri krstnem kamnu (na steklo), na koro pa sv. Družino na platno, sv. Cecilijo, Ecce homo in Marijo z Jezusom. Vse slike so res prava umetnina. Hvaležni smo umetnici za njeno nesebično naklonjenost, kakor tudi za vse cvetlice, ki jih leto in dan pošilja v hišo božjo za okrasitev oltarjev. Bog ji plačja za vso dobroto!

Okrajna županska svesa je bila ustanovljena v Litiji z županom Lebingerm na čelu. I. podnačelnik je šentiviški župan Nace Pevc, II. podnačelnik pa zagorski podžupan Viktor Plisek. Blagajnik je župan trške občine Vaše Jaka Kimovec, tajnik pa občinski uradnik litijske občine Franc Zupšek. V odbor pa pride kot zastopnik vsake občine župan.

V litijski predilnici zaradi dobre kupčije s prejo obratujejo še s 3 posadi, ravnateljstvo pa je zadnje dni odpovedalo okrog 60 predicam, ker pričakujejo, da bo odjem preje, ki gre povečini v naše južne kraje, padel. Kakor se čuje, bo 8. (nočna) posada delala še kakih 14 dni po Veliki noči, nakar se bo kakor vsako leto za par mesecev ukinila.

nih kmetij (ki niso plačevale in delale tlake, temveč so plačevale davek). Rodbina je dala v preteklosti že več odličnih sinov in hčera, zlasti duhovnikov. Toda Jernej ni prevzel grunta po očetu, ker je bil najmlajši, temveč je sam ustanovil svojo domačijo. Bil je tudi obrtnik; vendar pa se ni mogel odutjiti zemlji in jo je vedno sam obdeloval. Veliko veselje je imel poleg sadjarstva s čebelarstvom.

Dasi molčec in tih, je bil v družbi zelo dovopen, pri čemer ga je odlikoval njegov pristen in naraven humor. V fari je bil visoko čislani in spoštovan in celo ranjki g. dekan, ki ni rad mnogo obdeval z ljudmi, je tu često napravil izjemo in že ga je pot nanesla mimo Jernejeve hiše, je rad stopil k Jerneju na kratek pomenek. Jernej se je rad zanimal za vse, kar se je dogajalo doma in po svetu. Vodil je posebno statistiko o vseh, tudi najmanjših dogodkih v domačem kraju petdeset let nazaj. Kot dober poznavalec vremena se je redko zmotil v svoji napovedi, na katero si se lahko bolj zanesel kot na napovedi v časopisih.

Vzgojil je šest sinov in hčera po svojem zgledu in značaju. Kakor je rajni živel, tako je tudi umrl. Še zadnjo noč je kleče premolil rožni venec vpricho družini in ji molil naprej. Ugasnil je med molitvijo, kakor luč, ki dogori...

O njegovi priljubljenosti in spoštovanju, ki ga je užival, je pričal lepi pogreb. Med drugimi smo opazili tudi dr. R. Moleta in St. Mihaelčiča, ki sta se pogreba udeležila kot odposlanca ljubljanskega župana dr. J. Adlešiča. (Sin pokojnega je uslužben pri mestnem poglavarstvu v Ljubljani.) Najbolj ganljivo pa je bilo videti dolgo vrsto mladih vnučkov in vnukinj, ki so nosili majhne venčke, spletene iz zvončkov in trobentice. Te cvetlice je ranjki izredno ljubil; zato pa je bil tudi na odru dobesedno posut z njimi.

Odšel je od nas mož-korenina, izredno lepega značaja, ki ga bomo težko pogresali. Naj uživa večni mir pri Njem, ki mu je vdano služil vse življenje!

Št. Vid nad Ljubljano

Sijajna akademija, ki jo je priredil fantovski odsek in dekliški krožek Blaž Potočnikove čitalnice na praznik sv. Jozefa, nam bo ostala v neizbrisnem spominu. Kar strelali smo pri vajah na orodju. Najodličnejši slovenski prvaki so nas zadivili s svojim nastopom. Uvodna deklamacija »Kdo smoc nas je kar užgala za naše delo. Lepo izvajanje gimnastičnih vaj članov ni kazalo nikakega bivšega neprosvetnega odnosa v polpretekli dobi. Ljubke so bile simbolične vaje po venku narodnih pesmi. Simpatične vaje mladenec in izvajanju nikakor niso zaostajale. Živahni mladeči so izvajali svojo nalogo izvrstno. Ganljivi nastop članic ob pomenljivi pesmi: Gor čez jezero je zelo ugajal. Zborna poklonitev mladine Kraljici Slovencev in nastop Gospodovih borec je poudaril idejno smer našega dela. Večja skupina mladenec je dovršeno pokazala svojo spretnost. Zelo posesteno so nastopili ljubki mornarčki. In mali petelinček! Kako odločno je pozval mladino na pravo pot! Zelo nam je ugajala skupina članov a svojim nastopom. Kar nismo se mogli dovolj nagledati srčanega nastopa »Konjickov«. Precizno so izvajali vaje na orodju domači člani. Zabaven je bil nastop članic ob zvokih harmonike. Nad vse pričakovanje uspelo akademijo je zaključila pomenljiva živa slika ob zvokih fantovske himne. Nabito polna dvorana je pričala o zanimanju ljudstva za naš pokret. Danes popoldan ob pol 4 pa priredi Blaž Potočnikova čitalnica pretresljivo dramo iz svetovne vojne »Konec potik, ki bo prikazala del strahot in trpljenja iz nedavnih časov.

Trbovlje

Pošto bodo zopet s konji vozili, tako se zaenkrat še neuradno poroča. Avtobusni podjetniki, da sploh k licitaciji za poštne vožnje niso bili povabljeni. — Malo težko res verjame, ker bi to pomenilo nazadovanje in zaviranje v poštne prometu. Žal da smo že tudi to doživeli, da se nam ljudje, ki bi jim moral dvig pošte biti najbolj pri sreči, storili vse, da bi ga poslabšali. Kar se enkrat ni posrečilo, upamo, da se tudi v drugo ne bo.

Ni poslabšan. Znan je boj rudarjev za ugodnost § 219. obrtnega zakona. Socialisti so si izmislili pred zadnjimi volitvami v II. rud. skupino, da je skupščina sprejela nov poračunski dostavek h § 219 in ga še poslabšala. To laž so tudi debelo natisnili v Delavski politiki. Resnica pa je, da skupščina ni sklepala in zato tudi nič spremenila § 219 in ga zato tudi ni mogla poslabšati. Žal da ga tudi ni zboljšala, kakor je bilo g. ministru dr. Kreku objuljeno. Jasno pa je zopet na kak način se dela pri nas in v Beogradu.

Občinski proračun za prihodnje proračunsko leto je na vpogled v občinski pisarni. Je precej povešan, po odstotkih sodeč kar za 30%, če je točno, da je banovina prevzela 35% za šolske izdatke. Davkoplačevalci novih bremen gotovo ne bodo veseli.

Oddasta se po ceni dve lepi stanovanji v novi hiši g. Štrovska, Gabersko.

Radeče pri Zid. mostu

Danes popoldne ob navadni uri bo »Kmetška knjižnica« ponovila lepo igro »Črnošolec«. Zadnjih mnogi igre niso mogli videti zaradi slabega vremena; na mnogo prošenj se je pa drudež odločilo za ponavljanje, posebno še, ker v Radečah že dolgo niso tako lepo igrali.

Bolezen pri nas še vedno gospodari. Mnogo učnih moči je bolnih, da le z največjo težavo izvršujejo svoje delo.

Sava, ki je pri nas narasla za tri metre, počasi upada. Škode in bilo nobene, dasi so se je vsi upravičeno ball.

Videm ob Savi

Prosvetno društvo na Vidmu ob Savi je vprizorilo na tiho nedeljo v svoji dvorani dvorani dramsko igro »Podrti križ«. Dvorana je bila polna prijateljev društva in lepe igre, ki so pazljivo sledili prizorom drame, katere vsebina je vzeta iz današnjih dni. Vsi igralci so podali svoje vloge tako resnično, prirodno, da je marsikatero oko postalo rošno.

Kakor redno do sedaj, se je tudi pri zadnji igri videlo, kako težko je delati, igrati brez — električne luči. Društvo samo ne zmora plačati vseh stroškov napeljave, zato prosimo vse prijatelje Prosvetnega društva, da mu priskočijo na pomoč in mu z denarnimi prispevki omogočijo neobhodno napeljavo električne luči.

Ponikva ob juž. žel.

Pred tednom je obhajal celjski odvetnik g. dr. Josip Karlovšek svojo 70 letnico. S posebno hvaležnostjo se oziramo nazaj v ono dobo, ko je podjetni jubilar odkupil veleposestvo Hom, rojstni dom našega velikega Slomška, ki mu je že grozila nevarnost, da pride v posest nemške potujočevalne politike. Z globoko ljubeznijo in z vso mladeniško energijo je vodil v dobrih in slabih gospodarskih časih — nad 30 let — gospodarstvo Slomu. Pod njegovim vodstvom se je Slom uredil in povzdignil, kar je z ozirom na njegovo pomembnost in veličino pozdravila vsa naša javnost. S spoštovanjem se spominjajo jubilara njegovi prijatelji, bivši delavci in dninarji, zlasti pa rečna šolska mladina, ki je imela v njem velikodušnega dobrotnika. Še danes rad prihaja kot navdušen lovec med nas. Bog daj blagemu jubilaru še mnogo zadovoljnih let.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Novosti:

Caussade: Die Hingabe an die Göttliche vorsehung. 124 str., vez. 30 Din; Csaba: Was eine junge Frau wissen muss. 168 str., nevez. 28 Din; Gerely: Gib mir dein Herz! 235 str., nevez. 35 Din; Goodier: Jesus Christus Opferlamm unter den Menschen. 525 str., vez. 140 Din; Moeshamer: Werkbuch der Religiösen Mädchenführung. 326 str., vez. 64 Din; Müller: Kompass für Leidenstunden. 63 str., nevez. 9 Din; Noppel: Aedificatio corporis Christi. Auftriss der Pastoral. 210 str., nevez. 32 Din, vez. 46 Din; Pfliegler: Vor der entscheidung. Überlegungen zur seelischen Bedrohtheit des heutigen Menschen. 147 str., vez. 49 Din; Röbl: Enttäuschete Erzieher. 133 str., nevez. 40 Din; Schnürer: Katholische Kirche und Kultur in der Barockzeit. 803 str., vez. 150 Din; Schoepfer: Bibel und Wissenschaft. 201 str., vez. 120 Din.

Marijbersko gledališče

Nedelja, 21. marca ob 13: Cevljar Anton III. Znizane oene. Ob 20: Rdeči nageljni. Krstna predstava. Izven.

Ponedeljek, 22. marca: Zaprti.

Torek, 23. marca ob 20: Rdeči nageljni. Red A.

Obrtno sodišče

Nadure. Tožnik je bil od 3. IX. 1936 do 31. X. 1936 v službi pri toženi gostilničarki kot točilec. Govorilo se je, da bo delal od 7. do 24. ure z 1 urnim odmorom na dan in da bo zato prejemal hrano in stanovanje v naravi, ki se ceni na 300 Din mesečno, ter 400 Din mesečno v gotovini. V 58 dneh je opravil tožnik vsak dan po 6, skupaj 348 nadur po 350 Din, kar znese 1.218 Din. Toženka je zatrjevala, da tožnik nima pravice zahtevati plačila za nadure, ker je bilo dogovorjeno delo od 7. do 24. ure, razen tega je tožnik zaslužil mesečno najmanj 1000 Din, ker je s toženkinim privolenjem prodajal gostom 1/10 l ali 1/10 l vina dražje, kakor mu ga je toženka zaračunavala. Tožnik je priznal, da je na ta način zaslužil poprečno po 5 Din na dan, torej mesečno 150 Din Obrtno sodišče je tožniku priznalo vtoževano vsoto in utemeljevalo, da je pogodba, s katero se je tožnik obvezal, da bo za mesečnih 400 Din s hrano in stanovanjem delal neprestano od 7. ure zjutraj pa do polnoči, proti dobrim šegam in zato v smislu § 879 odz. nična ter da je tožnikov zaslužek bil primeren samo za 10urno delo, zato je sodišče prisodilo tožniku odškodnino za nadure, pri čemer je izreklo, da morebitni zaslužek pri točenju vina predstavlja običajno napitnino.

Zaradi toženkinega priziva je prizivno sodišče tožbeni zahtevek popolnoma zavrnilo in izreklo, da mora tožnik povrniti toženki 377.75 Din stroškov prizivnega postopanja. K dejanskemu stanu prvega sodišča je le še ugotovilo, da je imel tožnik lastno sobo za stanovanje in petkrat na dan hrano. Razlogi se pa glase: Tožniku je bilo že ob sklepu službene pogodbe znano, da bo zaposlen od 7. do 24. ure dnevno. Ker tožnik do izstopa iz službe ni nikdar zahteval posebnega plačila za prekurno delo, je s tem ugotovljeno, da je med strankama obstajalo popolno soglasje glede plačila za vsa opravljena dela in da so bila vsa toženkinova dela popolnoma honorirana s dogovorjeno plačo. Prizivno sodišče se ne more pridužiti naziranju obrtnega sodišča, da bi ta pogodba nesporetovla dobrim šegam. Služba točilca ni tako naporna, obstoja v tem, da je navzoč pri točilni mizi in v slučaju potrebe natoči pijačo, sicer pa lahko tam sedi in nima posebnega truda. Stanovanje v lastni sobi in petkratna hrana na dan se mora oceniti mesečno 450 Din; če se k temu pršteje še plača 400 Din in zaslužek pri točenju vina, katerega se glede točilca nikakor ne more smatrati kot običajno napitnino, so redni mesečni prejemki presegali 1000 Din. Mora se reči, da je ta plača za trajanja zaposlenja v tej stroki docela običajna. Ker je bilo plačilo nadur po tem slučaju vkaalkulirano v dogovorjeno plačo, ne more tožnik posebej zahtevati odškodnine za prekurno delo.

Št. Peter pri Nov. mestu

Nemara niso naši ljudje že lep čas zapuščali »Katoškega doma« s tolikšnim zadovoljstvom, kakor se je to dogajalo minulo nedeljo. Tokrat so se na okusno ozajšnanem odru odgrinjali pred njimi prizori, kakršnih že davno niso gledali. Dekliški krožek nam je priredil akademijo, ki je bila za nas svojevredstven gimnastičen dogodek. Njen spored je bil pester in bogat, saj je obsegal nič manj ko 13 točk. Nastopale so tri skupine: članice, mladenke in deca. Nepristranskemu gledalcu bi se bilo težko izjaviti, kateri teh skupin gre prvenstvo v izvajanju. Gimnastične in simbolične vaje so bile izvedene tako skladno in enotno, mnogovrstno ranjanje je bilo tako prijetno, da je treba reči: s telesnimi vajami je akademija uspela na celi črti. Ob koncu programa izvajani dekliški sestanek je številno občinstvo seznanil, kako je v dekliških krožkih poskrbljeno tudi za etično stran članstva. Za dobro posrečeno akademijo se moramo zahvaliti tukajšnji agilni učiteljici gospodični Medvedovi. Mnogo truda in skrbi je položila ona v to prireditev. Tolaži nas misel, da je bila gospodična, ki je predsednica dekliškega krožka in voditeljica gimnastičnih vaj, že ob akademiji za svoje prizadevanje vsaj deloma nagrajena z obilnim priznanjem udeležencev. Smemo pa upati, da ji bodo naši ljudje kot vneti prosvetni delavki ohranili trajen hvaležen spomin. Večkrat se sicer čuje, da je nehalnost plačilo sveta... A zakaj ne bi rajši dali prav tistemu razsodnemu slovenskemu možu, ki je zapel:

»Spomin si večer v narodu otnuje,
ki Bogu, bratu, domu se žrtvuje.«?

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 21. marca: 8 Vesel pomladni pozdrav (ploščo) — 8.30 Telovadba: a) za dame, b) za gospode (g. prof. M. Dobovšek) — 9.30 Čas, poročila, spored — 9.45 Prenos postnih posmi iz ravotov sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano: smrt vodi prof. Matija Tomac — 9.45 Veliki govor: Shor in soaba (g. Fr. S. Finžgar) — 10.30 Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice — 11.15 Iz daljnih del (ploščo) — 11.30 Otroška ura: Jurček in Jerica na potovanju (svetna slika) — 12.00 Vse mogoče, kar kdo hoče (ploščo po željah) — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Koncert komornega tria (g. Fr. Vlady — klarinet I. J. Umek — klarinet II. G. Loparnik — fagot) — 16.00 Pregled jugoslov. zavarovalstva (g. Ivan Martelano) — 16.30 Našim deželanom (Radijski orkester) — 17.00 Kmet. ura: Pomnoževanje rastlin s podtaknjenji (g. Strekelj Josip) — 17.20 Našim deželanom (Radijski orkester) — 18.00 Koncert kvarteta rogov (g. Hafner, Dolinar, Ušak, Moravec) vmes plošče — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nae. ura: Muzej kneza Pavla (dr. Milan Kašalini) — 20.00 Slovenska ura: a) Koroske narodne na ploščah (g. prof. St. Jakobiček) b) Iz narodnega življenja (Rožanec) (g. dr. Josip Šabelj) — 20.30 Koncert malih harmonikarjev pod vodstvom g. prof. Pavla Rančigaja — 21.15 Orkester mandolin (ploščo) — 21.30 Opera glasba (Radijski orkester) — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Opera glasba (Radijski orkester).

Ponedeljek, 22. marca: 12 Baletna glasba (ploščo) 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Plesna drobšč (ploščo) — 13.30 Vreme, borska — 13.45 Zdravniška ura: Higijena obleke (g. dr. Anton Brocelj) — 14.30 Stare češke narodne pesmi (ploščo) — 16.30 Slovenska narodna pesem (g. Fr. Marolt) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nae. ura: Filozofija Božidarja Kneževića — ob letnici njegovega rojstva (dr. Ksenija Atanasijević) — 19.50 Zanimivosti 20 Rezervirano za prenos — 21.15 I. ura moderne francoske klavirske glasbe. Predava in izvaja na klavirju 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Plesna ura: kratke čase (Jezek in Jezek).

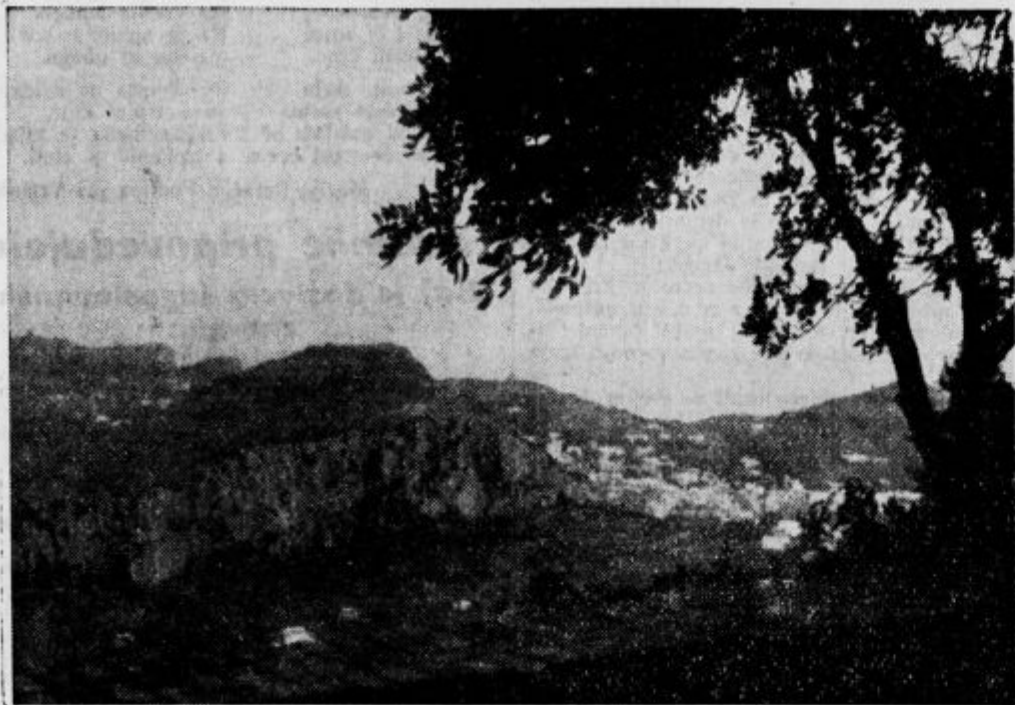
Dragi programi

Nedelja, 21. marca: Beograd: 19.50 Pester večer — Zagreb: 20. Tamburice — 21. Pihala — Dunaj: 20. Slavnostni povelj — 20.30 Domovinska ura — 21.10 Igra — 22.30 Klavir — Trst-Milan: 21. Pester koncert — Rim-Bari: 17. Simfonični koncert — 21. Opera — Praga: 19.35 Zbor 21.05 Ljudski koncert — Parjava: 19. I. dejanje Wagnerjeva »Parisfana« — 21.45 Flauta — Berlin-Frankfurt: 20. Vojaska godba — Köln: 20. Pomladanski koncert — Ponedeljek, 22. marca: Beograd: 20. Opera — Zagreb: 20. Čelo 20.30 Orkestralni koncert — 21.30 Tamburice — Dunaj: 20. Koncert po željah — 21.30 Simfonični koncert — 21.50 Gigli polo — 22.30 Stara dunajska glasba — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 21. Opera — Rim-Bari: 21. Pianinski in vokalni koncert — Praga: 19.35 Vojaska godba — 21.30 Simfonične variete — 22.30 Plesno — Parjava: 21.50 Nabožno netje — 21. Filharmonični koncert — Königsberg: 20.35 Alzajska narodna glasba — Frankfurt: 20.10 Pomlad je tu — Monako: — 20.30 Sodobna nemška glasba — Bernau: 20.10 Komorni koncert —

KULTURA

Razpotja, poti, vprašanja

Capri, raj, ki ga je ustvaril cesar Tiberij, kjer je živel Maksim Gorkij, in kjer je prizorišče Munthejevega dela o San Michelu. (Fot. Javornik.)

Med pogovori z našimi mladimi književniki Kocbekom, Magajno in Voduškom je primanjkovalo ime Mirka Javornika. A v tistem času ga ni bilo v Ljubljani. Se je mudil nekje v Italiji, na Capriju in drugod. S Caprijem pa je danes v tesni zvezi misel na znamenitega Axela Muntheja, avtorja čudovite knjige »San Michele«. Ko se je Mirko Javornik vrnil, se je rad odzval vabilu in povedal nekaj o svojem delu, o svojih pogledih na današnje slovensko književnost in na slovenskega literata. Predvsem pa je gotovo zanimivo, da nam pove kakšne prav zanimive podrobnosti o zvezah med njegovim pisateljskim delovanjem in popotovanji, saj se docela razlikuje od svojih tovarišev po tem in pa po slogu, ki ga njegovemu delu narekuje njegova romanja po svetu.

Mirko Javornik pripoveduje

Zdi se mi prav in dobro, da si nekaterim tovarišem in meni omogočil te razgovore. Ni napak, če vsaki dve leti slišijo ljudje tudi, kaj vedo o literaturi in o sebi povedati literati sami. V presledkih med temi razgovori tako govore in čakajo o književnosti in o nas vsi mogoči ljudje smiselne in nesmiselne stvari.

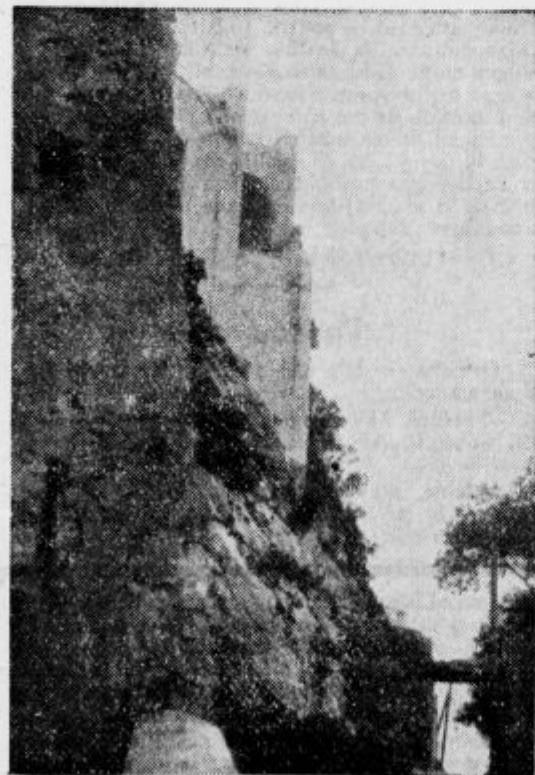
Ne ustraši se po teh besedah, da sem morda kaka literarna stara devica, ki iz zagrenjenosti sovraži kritiko. Nimam razloga: jaz sem bil z majhno izjemo pri njej v veliki milosti. Vse do tedaj, ko se je za trdno odločilo, da bom pisal v to in to revijo in nikamor drugam. Potem so začeli tam, kjer imajo kritiko v zakupu, o mojih stvarih molčati. »Pomlad v Palestini«, ki je vsaj kot potopis pri nas novost, čaka že skoraj dve leti ocene. Tako vestne in nagle kritike, ki svojo dolžnost do slovenske knjige izpolnjujejo z dveletno zamudo, se ni bati in od nje ne pričakovati veliko pobud. Navsezadnje živi kritika od prežvekovanja tistega, kar ji ustvarjajo in nudijo umetniki. Brez njihovega dela nima pravice do obstanka.

Toda v naši literaturi je tako kakor v politiki, socialnem življenju in drugod. Razcepljenost, stranke, načelna pristranost, ki je zagreše največ tisti, ki prisegajo na objektivnost, čisto umetništvo, svobodo, progres in kar je še takih literarno-političnih kulis. Te razcepljenosti niso krivi literati; zaradi njih bi bila naša književnost mnogostranska, a v svoji kulturni širskosti in svobodi enotna, to je slovenska. Krivi so je tisti, ki od književnosti kulturno in materielno žive, zato da jo pomagajo ubijati. Z uredniško in založniško politiko, s povzdigovanjem vsega tujega, s prevodi, ki jemljejo originalnemu delu možnosti in ceno. Naše književnosti žal ne obvladujejo književniki, marveč tako zvani kritiki in prevajalci. Tiste knjižne ustanove, ki bi po svojem pomenu in sredstvih lahko vzdrževale v naši književni tvorbi nekaj osrednjega kulturni red in res lužile slovenski literaturi, so odpovedale. Strinjam se z vsem, kar so o tem prečem vprašanju povedali Kocbek, Magajna in Vodušek. Lahko bi govoril o kapitalizmu na našem knjižnem trgu, ki se z malimi izjemami kaže povsod. Povsod prevladuje načelo: služiti s tistim, kar »gre«. Vemo, kaj danes »gre«: vse, razen izvirne slovenske knjige.

Se eno bi dejal: danes mora biti literat v neprestani samoohranbi. Navsezadnje bi bilo treba literarno delo razumeti tako, kakor ga razumejo vsi narodi na svetu; delo za resnico in lepoto, delo za duhovni in estetski napredek, delo za utrjevanje slovenstva in za dvig vere vanj. Zaradi tega poslanstva bi smel o književnosti soditi samo tisti, ki ima za to kulturno legitimacijo. V resnici pa zaradi razcepljenosti na tabore vsi mogoči neodgovorni ljudje književnost izrabljajo v svoje namene, kadar jim kaže. Kadar pa ne, pa lahko spet poljuben kdorkoli iz tega ali onega tabora, z diplomom ali brez nje, udari čez naše književno delo. O pristnosti ali nepristnosti književnosti in književnikov, o njihovi pravi ali krivi usmerjenosti, o njihovi pogubnosti ali zveličavnosti lahko suvereno razsoda vsak kulturni analfabet, bodisi napol patološki ljubitelj sobnega akvarija, ki mu ovitki in naslovi revij vznemirjajo ribice, bodisi tak ali tak javni ali privatni »delovatelj«, ki že deset let ni bral razen svojega žurnala za telesno potrebo ničesar ali nazadnje kak smučarski Pavliha, ki je priredil dve ponesrečeni predavanji. To je žalostno; a vendar taki neodgovorni ljudje dobe skoraj v slehernem listu in pri sleherni skupini prostora za svoje iztiske. Naša kritika pa namesto da bi se borila proti tem nevarnostim, se pogosto rajši bori proti umetnikom. Namesto, da bi skušala poudarjati, da je danes sleherni slovenski vrsta, napisana

z voljo in vero, za našo kulturo v tej stiski in utegnjenosti pomembno dejanje, se rajši ukvarja s skrbmi, kaj, če ni šel kdo k spovedi ali kam drugam in s tem ogrozi slovenske »visoke«, »gospoke« literature. V esejih razpletamo privatne čenče, in sicer z velikim ideološkim, načitanim aparatom, namesto, da bi videli, kako naša književnost vsebinsko, stilno in po obsegu — razen neznatnih izjem — degenerira.

Od umetnika vsi zahtevajo, naj živi po svojem notranjem imperativu, svobodno, ne da bi se kam udinjal in uslužil, celo tisti, ki v svoji ideologiji priznavajo samo povelje tvarnih razmer. Nihče pa ne misli, da je danes književnik ali umetnik obsojen na stradanje in družabno manjvrednost, če hoče vztrajati v svojem. Manjvrednost rodi manjvredno delo; tisti, ki tarnajo o zagrenjenosti v naši književnosti, o žalosti, o mrkosti in podobno, naj se spomnijo na to. Umetnik, ki živi po svojem nagibu, je meščanski družbi neprijeten, ker jo spominja njenih kompromisov. Zato dobi v njej ceno in stališče šele po smrti. Francoske in nemške in italijanske kulture niso ustvarjali stradajoči ljudje. Pri nas so pa geniji vzplameneli v eni drobni knjigi in umrli od jetike in lakote. Skrbimo za vse, se mi zdi, samo za literate ne. Imamo nagrade za najlepše bike in za najboljše naloge v prvem razredu osnovne šole, imamo fonde za štipendije tistim, ki proučujejo spravljane smeti v inozemstvu in podpore za raznarodovalce slovenskega človeka. Vse to je nedvomno potrebno, toda zdi se mi, da nam je slovenska književnost tudi potrebna. A zato ni moči dobiti tisoč dinarjev za kako literarno nagrado, ki bi nedvomno dvignila voljo za delo in kvaliteto dela. Naša književnost je nagelj, ki si ga vsakdo rad zatika za klobuk, njeni tvorci so pa gnoj, iz katerega nagelj raste.

Beli oboki na strmi skali: San Michele, čudež Axela Muntheja. (Fot. J.)

Morda so te misli ostre, toda danes so časi, da ljudje slišijo edino ostro besedo, drugo je dolgočasno in gre mimo njih. Če govorim še nekam bolj natakajeno, je razlog še v tem, da se precej bavim s knjigo pamfletov, ki bo stvarno prikazala naše kulturne »razmere«; v njej bodo vsi kulturni preroki, veličine in manjšine in mediokritete, iskrenost, neiskrenost in konkurenco, nepoštenosti in šarlatanstvo in bedastoče dobile svoje stvarno zrcalo s podatki, imeni in tajnostmi iz ozadij. Ne bom prizanesel nikomur, tudi sebi ne. Ze od nekdaj me je oblika pamfleta mikala; v sedmih letih sem med založniki, literarnimi prijatelji in sovražniki, v prenašanju neumnosti in umazanosti dobil snovi dovolj, da bom knjigi dal naslov »Gnoj na Parnasus«. Morda je taka knjiga potrebna.

Ni čudno, če človek iz takih razmer rad plane ven, kam drugam, kjer je ozačje vsaj za tuja kulturno, kjer umetnost in kultura vsaj malce presevata življenje in vsakdanost. Glede tega so mi nepozabni dnevi maja in junija v Barceloni 1935. Življenje med Katalonci, narodom, ki nam je po razvoju, trpljenju in stremljenjih tako podoben. Spoznal sem tam nešteto najboljših ljudi, ki jih je vse prevečala ena ideja v delu in življenju: katalonstvo in njegova svoboda. Tedaj sem čutil, kaj se pravi biti umetnik pri kultur-

nem, zavednem narodu. Zdaj, ko včasih zasledim med barcelonskimi mrtvci to ali ono ime, ki mi vzbuja cele dneve spominov in sončnega sožitja v tem velikem evropskem ognjišču, sem prišel do sklepa, da se moram njim in listemu svobodnemu ljudstvu oddolžiti s prikazom njegovega življenja in boja, ki je za nas poučen. Če ne prej, pa tedaj, ko bo Katalonija svobodna, ne rdeča, ne španska, marveč katalonska.

Saj več: pot v drugo obzorje, v drug svet, svetlobo, v srečanja z nepoznanimi je še nekaj več kakor zgolj beg, je pot v svobodo, kjer ziviš po drugih nagibih kakor po sili vsakdanosti. Odkrivaš svoje ure, drugačne kakor v vezanosti — Sternstunden des Ich, bi dejal kakor Zweig. Poti v daljavo so vračanje k sebi, so stvarna lirika barv, nepoznanih čustev, prijemljivih nevarnosti in čudnih obrazov. Veliko tega imam spravljene za ure, ko sem sam. Ni moči pozabiti pol dnevo v objordanskih pustinja in ljudi v kolektivističnih kolonijah ob Genezaretu, samot na Oljski gori in derviških plesov v puščavskih mošajah. Prav tako ne tednov morja, Oceana, kanarskih ognjenikov, noči v barcelonskem Barrio Chino, ostrmele gotike v Saragossi ali Chartresu in fosfatnih arabskih sužnjeh v maroških rudnikih.

Pot ali izlet v Italijo, kakor je bil zadnji, je srečanje s kulturo po eni strani in z dinamizmom ene ideje, ki je zvezala tako južen narod, kakor so Italijani ter ustvarila nov življenjski, politični in umetniški slog, kakor ga ni nikjer drugje. Nemški fašizem je premalo življenjski in originalen, premalo stvaren in nemogoče mitološki. Italijanski je realističen in obožava življenje. Rad bi zaradi nasprotja videl Rusijo, če je tudi nasprotna zamisel sposobna takega osredotočanja v življenje kakega ljudstva.

Toda glavna doživetja so literarna, to je, bolj

Stebrišče nad morjem v vili San Michele, na koncu leži Neronova sfiga. (Fot. J.)

Obisk pri Axelu Muntheju

Mary Pos je imela srečo, ki jo zanjo zavidajo mnogi bralci knjige »San Michele«, videla je Axela Muntheja in govorila z njim. Njeni prvi poskusi so bili seveda brezuspešni, kajti Munthe ne sprejema nikogar in noče videti nikogar. Tudi potem, ko si je pridobila naklonjenost župana na Capriju, ni bilo boljše. Munthe mu je namreč po telefonu ježno odgovorjal: »Čemu naj mi odšlej služijo oči? Zdjaj je pač prepozno, odkril sem človeško grdobo.« Župan pa se ni dal ugnati, marveč je dejal časnikiarici: »Trdnjave sicer ne moreva zavzeti, toda zato bova nekaj drugega poskusila, poveljnika bova izvalila ven. Eno samo sredstvo imava... Moram mu govoriti v ptičkih, o njegovih ptičkih.« Župan je znova govoril po telefonu in resnično, Munthe mu je obljubil sestanek. Vaba se je posrečila.

Ko je naslednjega dne malo pred poldnevom časnikiarica stopila v prijeten občinski urad, je v njej meril korake velik starec s kratko belo brado, z očali na modrih očeh ter rentočil. To je bil osemdesetletni Munthe. Ko ji je starec dajal svojo ozko in majhno roko in jo z očmi ostro preosajal, je hudomušni župan porabil priliko in jo popihal z besedami: »O, oprostite, zdi se mi, da me kličejo.«

Ostala sta sama. Časnikiarica se je razživila pred njim, on pa je naenkrat spremenil svoj način in postal nenavadno udvorljiv. »Pojdiva malo po vasi,« je dejal, o svoji trdnjavi pa niti besede.

Solnce je neznansko pripekalo, njegova svetloba in toplota sta zasipala otok sveta, kamenje je odesevalo in jemalo vid. Munthe je vso pot rentočil, ni mogel prenesti turistov in njihovih aparatov, ki so se naperjali vanj. Potem je klel in zabavljaj nad avtobusi, pomiril se je šele takrat, ko sta zavila po stezi med oljnih gaje.

V pravem trenutku, že na koncu sprehoda, se je znova pojavil župan. Njega in njo je prijel za roko in jo prebrisano vprašal: »No, kdaj pa si boste San Michele pogledali?«

»Niti danes, niti jutri, niti kdaj pozneje,« je odgovoril Munthe čemerno. Čez nekaj časa pa je dodal: »Pač pa bi lahko malo v vrt pogledala popoldne.« V njegovih očeh je pri tem zatrepetala majhna zloba. Na nebu so se začeli zbirati črni oblaki, morje je bučalo pod skalami.

Popoldne je bilo v resnici nenavadno vreme. San Michele se je belil vrh griča med temnimi cipre sami in oblaki. Ko je časnikiarica potegnila za zvonec, ji je odgovorilo lajanje peov po hodnikih in vrtovih. Mlad sluga ji je odprl. Munthe je bil za neko ograjo na prostem, okrog njega psi, opral se je na palico in čemerno gledal vreme. Nato je odpeljal v svoj znameniti šeststoletni stolp.

»Šla sva iz sobe v sobo,« pripoveduje Mary Pos v »Nouvelles littéraires.« »Povsod je mehko, zmedeno razpoloženje. Mrak naju zagrinja in zasenčuje kotove, toda povsod vznika iz temine sladki ženski obraz, Grkinje, Egiptianke, iz bledega marmorja, iz žgane predmeti, stare tisoč, dvatisoč, tritisoč let. Podobe, predmeti iz gladke in svetle kovine, cigaretno doze, biseri, vaze, vrči, maske, kipi, staro pohištvo. In povsod cvetje, majhen šopek kalužnic, potem nekaj glacinij, velikih marjetic, ročaj poljskega cvetja. V spalnici, ki je najvišje v stolpu, je velika, sivo pokrita postelja; divan je posejan z ličnimi punčkami. Obležene so v svilo in žipke.

»Ne spim več tu,« je dejal Munthe. »Neprestano se selim iz sobe v sobo. Ne morem več spati, moral bom oditi v Rim, tam imam hišo, morda mi bo tam laže.«

Nato sva šla v spodnje sobe. »Tu so bile krave nekdanje,« je dejal. »Vse sem dal popraviti in spremeni, ti da živel tu, ko sem odšel.«

(Prevod A. Munthejeve knjige: San Michele je založila in izdala Jugoslovanska knjigarna.)

ali manj človeška. Capri in San Michele, vila Aksela Muntheja. Videl si slike, ki sem jih prinesel: dvesto metrov nad morjem čepi vrh stene beli oboki: pod njimi gleda Neronova sfiga čez morje, čez zemljo, čez ljudi in stoletja. San Michele je sanja, ki je postala knjiga, stvarnost in življenje. Ali narobe. Zame so bile Munthejeve izvede najpopolnejša sodobna knjiga. V njej je vse: resničnost, fantastika, ki je vsak hip lahko res, ljudje v celoti svojega nehanja, revščine, neboljnosti in nesmislov. To je življenje veličine in obupa, sanj in razočaranj — skratka, nekaj neposnega. Knjiga bi bila samo knjiga, kakor sto drugih genialnih del, da nima potrjenja na Capriju. To je San Michele s svojimi stebri, loggiami, pergolami, z morjem na dnu vseh obokov, z drevoredi cipres, pinjami, oljkami, trto, s stebri, marmorji, mozaiki, skratka z vsem, čemur pravi Munthe »roba di Timberio«. Sobe so polne vseh vekov: od egiptiških novcev, renesančnih tkanin do rokokojskih sedežev in sodobnih medicinskih enciklopedij ne dobiš tam.

Občutje, ko stopaš po sedemsto stopnicah proti belemu gradu vrh skal, ko trgaš drobno sinje cvetje in barvi ukradenege morja, ko gledaš v kapeli orgle in sovastega egiptiškega Hora, ko se izgubljaš v sencah limonovega listja, je nepopisno. To je literatura, ki se je uresničila njemu tvorcu in vsem, ki so je bili deležni.

Ko sem stal za porfirno sfigo v loggii San Michele in gledal za sfiginim obrazom na morje, sem videl, kaj more dati resnična, lepa, svetla knjiga ljudem. Stotisoči se hodijo z vsega sveta sem prepričevati, če je San Michele res. Kdor stoji ob Sfigi in položi roko na njena ledja, zre na morje ter si kaj dobrega želi, se mu izpolni.

V teh letih, kar je polslepi Munthe napisal knjigo o San Michelu, so roke hrpenecih ljudi ledja Neronove sfige, ki jo je hrpenec videl v sanjah in jo našel po njih, docela zgledile...

To pove o smislu umetnosti več kakor vse naše in tuje besede.

»Ali se nič ne veselite, ker zopet vidite?«
»Saj sem vam že dejal, da je prišlo prepozno. Zdjaj sem prestar, petsto let mi je, da, zdi se mi, da jih imam petsto. Ah, ne, še več, da sem že mrtev, da ne živim več. Ali je to životarjenje mo življenje?«

Na polici stoji šestindvajset prevodov njegove knjige.

»To je nesrečna knjiga, ki mi je pokvarila življenje. Slava je najhujše, kar se vam more pripetiti. Ze dolgo je tega, kar sem dokončal nadaljevanje knjige »San Michele«, toda tako nisem hotel dopustiti, da bi ga izdali, dokler mi založnik ne bi jamčilo, da ne bi pomenil novega uspeha. Tega mi seveda ni mogel jamčiti, in zato knjiga nikdar ne bo izšla. Potem pa je bilo zopet toliko hrupa radi filma »San Michele! Trdovratno sem se branil, oni pa niso hoteli popustiti. Ponujali so mi ogromne vsote denarja. Takrat mi je govoril prijatelj: »Poslušajte, kaj ne, da bi zelo radi pomagali svojim dragim Japoncem? Zakaj ste torej tako nespametni? S tem denarjem bi lahko uresničili vse svoje želje! Odgovoril sem: »Dobro, naj bo, toda pod pogojem, da v filmu sam ne nastopim.« Rekli so mi: »Nemogoče!« Tedaj sem dejal, da bi še nekam šlo, če bi napravili iz mene vsaj bedaka mesto junaka, oni pa seveda niti slišati niso hoteli o tem, jaz pa sem ravnatoko trdovratno vztrajal. Kajti na vso srečo mi je ostal vsaj še čut za smečnost...«

»Kako živite in s čim se pečate?« sem ga vprašala.

»Mislim na smrt. Vem, da je že zelo blizu. Vse, kar imam, bi dal, da bi lahko veroval v neumrljivost duše. In vendar vem, da Bog je. Treba mi je samo pogledati v zvezdno nebo in nič več ne dvomim, toda dalje si ne upam. To še verujem, da Bog ljubi lepo in dobro, toda kako bi mogel verjeti, da ljubi tako žalosten stvor, kakor sem jaz! Vse bi dal, če bi našel mir!«

Njegov obraz se je izredno zresnil. »Zdjaj pa pojdiva na vrt,« je dejal naenkrat smeječ se, prišla je prava ura.«

Veter je tulil v vrhovih cipres, bile so temne in otožno kakor na pokopališču. Munthe mi je pokazal grobove svojih psov, vsak ima skromen kamen. V burji je padal dež. Veter je stokal kakor ranjena doga. Bliznji Monte Solaro so zakrile rjave meglene gmote. Govorila sva o pticah, ki zdaj najdejo mirno pribežališče na tem kraju.

»Da,« je dejal, »zelo malo dobrega sem storil v svojem življenju, toda vsaj tem živalicam sem izboljšal žalostno usodo. Ko so se nekdanj v svojem poletu proti jugu ustavljale tukaj, da bi se odpočile, so jih na veliko ubijali. Zdjaj imajo svoj mir, ne lovijo jih v mreže in niti en strel se ne sliši. Preveč so trudne, da bi pele, toda že dejstvo, da lahko uživajo svoj počitek, mi daje občutek izredne lahkości!«

Mračilo se je, peljal me je do svoje ograje, ki omejuje posestvo.

»Da, tu sem na varnem,« je dejal s temnim glasom, »ta zid sem dal sezidati, da bi me nobeno ravedno oko ne motilo. Nikogar ne sprejemam in nikogar nočem spoznati in to, vidite, je najhujša žalitev, ki jo ljudem lahko prizadene. Na vsako neprijetnost se konec koncev navadijo, le preziranje vam ne bodo nikdar odpustili.«

»No, brez dvoma se bova v Rimu še videla,« je spregovoril naenkrat z navadnim, veselim glasom. Upam, da bom v nekaj tednih že tam in da bom spet lahko spal. Vse dneve samo misliti in misliti, to presega človekovo moč!«

Nato so se vrata za časnikiarico zaprla. E. K.

DRUŽINA

Na cvetno nedeljo

Z veakim dnevom se razcvitajo nove cvetice. Najprej so bele barve ko spomin na sneg, ki ga nič več ne bo. Podleski zaplešejo po gozdnih jasad, zvončki razvedrijo močvirnate loke, v hribovitih svetlu pa se zablestijo srebrne čase narcis. Nato se prikažejo glavice modrih barv. Vijolica odpre

otroci, ki trgajo rože; ptiček, ki dela gnezdo; klop v drevoredu polna ljudi, hrepenječih po soncu; na cesti izletniki, mimo okna čitronček; kraj gozda, roko v roki, zaljubljen parček...
Koliko radosti! Kako vse vleče človeka, da bi odšel ven na polja, na travnike, na tihe stezice, k

krotke oči, jetrniki se sonči na brdih v modri kočmajki. Ker je sonce bolj in bolj zlato in krepkejšje, so kar na mah tudi kovinasto-rumene barve pred nami. Iz regrata in trobentice in zlatice se zablestijo sredi sočnatega zelenja zlate barve.

Ptički so se vrnili. »Škrjanček poje, žvrgoli«, kos utripa s peruti in žvižga na elemenih. Taščica nežno šepče v srebrna jutra. Lastovka cvrči neprestano, ker je vesela, da je priletela spet domov.

Dečki se spominajo piščalk in si jih narejajo iz leske; deklice se začno igrati z žogo; dekleta se spominajo ljubezni in fantje jim prisrčno zro v oči. Vrtnar poprime za lopato; štihla in seje in koplje; rahlja prst in se ves blažen zastirni v prve rože na vrhu.

V duhu zagledamo pomladne podobe. To so:

„Koledar zdravja“

(Nasveti iz 16. stoletja.)

V januarju se je treba veliko kopati v vroči vodi, a izogibati se moraš alkohola. Krv si ne smeš dati puščati (kar je bilo tedaj močno moderno!) in gorka jedila, začimbe in prav malo vina ne more škodovati. A čeprav so noči dolge, se ne daj zavesti in ne spi predolgo. — Februarja ne jej divjačine in rib. Boj se mraza in pij čaj iz zelišč, da se očisti kri. Pij vino, da se obvaruješ »mrzlice« (nemara hrripe?) in kašlja. — Marca meseca se je treba spet dosti kopati, kri puščati in čistiti, da gresta »katar in pot« iz telesa. Tega meseca jej teletino »osladkano« — kar so imeli tedaj jako radi. — V aprilu je potrebno, da veliko hodiš, a si sicer v vsem zmeren. — Maj zahiteva veselo družbo in petje. Dovoljeno je dosti začimb, vina in medu in mnogo bivanja na zraku. Tudi v tem mesecu si je treba dati kri puščati in se dosti kopati. — Za mesec junij, julij in avgust pa ta koledar izrečno prepove vsakršno kopanje in puščanje krvi, čemur se — zlasti glede kopanja — dandanes pač čudimo. — Junija ne smeš dosti de-

lati; jesti več mrzlih ko gorkih jedi in piti vino, ki je z vodo razredčeno. Varuj se v juniju vročine in spi čez dan po eno uro — »pa ostanesh mlad«. — Julija meseca ne smeš piti vina in ne jesti začimb. A dosti uživaj »solate, jajec, klobas, olja in rib«. — V avgustu ne smeš uživati začimb in tudi ne spati podnevi ne si dati krvi puščati. — V septembru je dovoljeno piti le malo vina, pač pa si smeš dati puščati kri in se kopati. Uživaj divjačino, sadje in perutino. — Oktobra meseca jej predvsem govedino, gosi, divjačino, kuretino in golobčke in sveže sadje. A nevarno je piti mošt in jesti grozdje. Kopati se je treba v topli vodi in si kri puščati. — V novembru je dobro piti vino, a nevarno kopati se. — Decembra meseca jej veliko gorkih jedi in začimb, a varuj se slanine in novega vina. Posebno je ta mesec priporočati teletino in mnogo dobre volje. — »Vse ni za vse« — a nekaj pametnega je že v tem koledarju. Seveda pa je vse to v zvezi s splošnimi navadami in razvadami 16. stoletja, ko so povsem drugače kuhali in jedli in živeli ko zdaj.

Kvačkan pas in ovratnik

Zdaj so jako moderni ovratniki in pasovi iz vrvice.

Vzameš četverno volno ali bombaž bele, modre, rdeče ali črne barve. Seveda imaš lahko tudi

Delaš takole: Pas in ovratnik sta vsak iz štirih vrvice: iz bele, modre, rdeče in črne. Te vrvice si nakvačkaš iz četvernega materiala: Najprej skvačkaš štiri zračne pentlje, iz katerih narediš obroček tako, da vtakneš kvačko v prvo pentljo in potegneš skozi njo zanko, ki je na kvački. Ta obroček je izhodišče za vrvice. Kvačko ovijesh in vtakneš v prvo pentljo. Potem spet ovijesh in potegneš kvačko skozi vse tri zanke naenkrat. Prav tako kvačkaš pri drugi, tretji in četrti pentlji in tako naprej, dokler ni vrvice tako dolga, kot jo potrebuješ. Pri delu pazi vedno na to, da obdrži obroček vedno le štiri pentlje.

Pas: Skozi vsako vrvice, ki jo potrebuješ za pas, potegneš debelo bombažasto nit in ko pritrđiš vrvice na zaponko, pazi na to, da je lepo porazdeljeno na te štiri bombažaste niti, sicer bo pas kmalu predolg.

Ovratnik: Vrvice za ovratnik morajo biti različno dolge. Notranja vrvice mora biti najkrajša, druge tri so malo daljše. Če jih tako kvačkaš, bodo zmeraj lepo druga pri drugi.

Nova obleka

Spomladi se oglašijo skrbi za obleke. Zimska oblačila se morajo umakniti spomladanskim in poletnim. A koliko napak storimo z novimi oblekami! Treba je, da preudariš tele točke, preden se odločiš za kako novo obleko:

1. Ali imam že tako obleko? Ali nimam že kake obleke, ki bi prav tako zalegla kakor nova?
2. Ali imam priliko, da morem kdaj obleči tako obleko?
3. Ali ni kraj in način šivanja in izdelave preveč težaven za mojo šiviljo? Ali ne bi bila kaka bolj preprosta obleka boljša zame?
4. Ali si smem nabaviti tako obleko s takim krojem, da je potem ne bo moči preurediti?
5. Ali sem jaz taka oseba, da morem nositi tako obleko? Ali mi pristoja ta kraj? Imam postavo za to linijo? Ali si pa le domišljam, da sem prav tako kakor kaže ta model?

Sele, ko vse to preudarimo in vse te točke držijo — šele potem si izberi novo obleko!

NAJNOVEJŠE MODNE TKANINE **Soviran** MANUFAKTURA

Kako je bilo prej

Stare tradicije so naglo izginjale po Kranjskem. Ze leta 1838 sporoča šneperska okrajna gosposka, da se mnogi kmetje ne oblačijo več v narodno nošo, marveč »moderno« kakor v ljubljanski okolici. O obleki novomeškega okrožja stoji, da je bila z majhnimi razlikami povsod enaka ter močno podobna moški in ženski noši ljubljanske in postojnske kresije. Izjemo je delal de belokranjski krupski okraj ter priseljeni nemški živelj okrog Kočevja in Poljan. Sicer pa so prebivalci revne Dolenjske, n. pr. Ribničani, ki so morali v svet za svojim kruhom, tudi mnogo prej zavrgli staro nošo in svoje stare navade ko drugod, kjer so ostajali doma. Saj je isto tudi še danes: ko nova prometna sredstva olajšajo dohod tujevc in pridejo domačini laže v svet, se tudi kaj hitro obrusijo etari običaji. Ljudje se kmalu prilagodijo novim razmeram in v kratkem času pozabijo in opustijo stari način življenja. To je pa škodljivo narodu in še posebej družinam, saj je tradicija nekaj, ki najbolj vzgaja otroke, da so svoji človeki in ne ob sleherni priliki »podlaga tujevci peti«!

Nežne čipke lepo polikaš, če položiš nanje mehak, svilen papir. Čipke obdrži svoj lesket, papir pa nadomesti vlažno krpo in zabrani, da se čipke ne opalijo.

Za moške obleke

je bolj važno to, česa ne oblečeš, kakor kaj oblečeš. Skupnost poedinih oblačil mora biti vedno primerna in ustrežajoča predpisom, ki jih je pač treba upoštevati prav tako, kakor da nimaš nog na mizi, ko sediš, da ne srkaš, cmokaš in podobno. Kdor bi imel podnevi frak, bi se prav tako osmešil kakor v smokingu, ki sta oba le za večerne prireditve, ali za take, ki so pozno popoldne. Na kako svatbo ne smeš iti v smokingu, ampak v tako zvanem »cutu«. Za k fraku imaš bel telovnik, a tudi pri smokingu je na mestu. Kdor ima cut na promenadi, se osmeši. Prav tako pa ni na mestu barvastopero, mehak klobuk ali rjavi čevlji. K temnim oblekam spadajo le temni čevlji. Lakasti čevlji so primerni le za večere, če imaš smoking ali frak. Nihče nima za k »punparicam« sukničja z dvema vrstama gumbov in prav tako ne navadnih čevljev, ampak ima športne. Le k dvovrstnemu smokingu spada mehka srjaca s prisištim ovratnikom; če ima smoking eno vrsto gumbov je taka srjaca kar huda napaka. — To je le nekaj primerov, ki jih človek vsak dan vidi. Bolj važno je, da se izogibaš napakam, kakor da natančno izpolnjuješ modne zapovedi!

Otrok ugovarja

Taka avbica, kot jo ima ta otrok, je škodljiva, ker silijo dlake v oči in usta in nos. Otroku je

jako sitno v taki avbici in vedno zniža z glavo, česar pa mi nočemo razumeti. Radi »dravja: proci s temi avbicami!

Moderne torbice

Mnogo današnjih torbic je naravnost grdih oblik: so tako široke kot dolge, a lepe, prazne barve jih morejo jako poživiti, na primer je usnje modro in okrasni rdeči in rumeni.

Tako zvane večerne torbice so okrašene z majhnimi vezeninami iz biserov. Tako je na primer torbica iz zelenega zameta in ima obliko vrečice (pompadure) in različno — kakor vidiš na sliki.

Na sodišču.

>Poročeni — torej — dvakrat! Stari?>
>Pet in dvajset.>
>Dvakrat!>

Čipkasta obleka.

Čipkasta obleka se da lepo oprati, če jo zaviješ v kako tenko blago položiš v gosto gorko milnico, kjer naj mato leži in potem previdno ožemaš. Prav tako izperesh obleko v čisti vodi.

Velikonočna kuha in peka

Goriške in tržaške pince

Beseda »pinca« je tu v Ljubljani nekako že tuja, prišla je sem iz juga, iz Italije, in pomeni toliko, kot tin, dober velikonočni kruh. — Pinca lahko napravimo že na veliko sredo, do nedelje bodo še bolj okusne. — Tri kg bele presejane moke denemo v segreto skledo, nato si pripravimo kvas. V lonček zdobimo šest dkg kvasa, dodamo nekoliko mlačnega mleka, 2 žlici sladkorne sipe, tri žlice moke, ter napravimo redek vzhajan kvas, ter ga denemo na mlačen (negorek!) prostor vzhajati. Medtem denemo v čist lonc 1 liter mleka, pol kg surovega raztopljenega masla, tri četrti kg sladkorne sipe, žlico soli, 1 limone ostrganih lupin, 12 rumenjakov, (beljake pustimo za drugo pečivo). Vse v loncu dobro stepemo, dodamo to vse k presejani moki, ki je v skledi, denemo k temu še vzhajani kvas, in testo stepemo s kuhalično pol ure, dokler se ne naredijo mehurčki. Testo mora biti bolj gosto, ako je prereditko, pridenemo še toliko moke, da bo gosto, nakar ga pustimo tri ure počasi vzhajati poleg toplaga štedilnika. (Na gorkem ne sme testo biti). — Čez tri ure vzamemo testo iz sklade, denemo ga na desko, in napravimo iz njega toliko delov, kolikor hočemo imeti pinc. Iz te količine pride 4 do 5 lepih pinc. Vsak del posebej še dobro zgnetemo, če je treba dodamo še nekoliko moke, pripravimo si nizko, z maslom pomazano pločevino in denemo pince nanjo. Če so pince majhne, denemo lahko dve poleg sebe. — Pustimo jih najmanj tri četrti ure zopet vzhajati, na kar jih pomazemo z raztepenim jajcem, in napravimo z ostrim nožem nanje križ, denemo jih v srednje vročo pečico eno uro in četrti peči. Pečene pince shranimo na zračnem, suhem prostoru, (ne v zaprti kredenci!) ter jih potresemo z vanilijevim sladkorjem.

Česke pince

Te so še bolj okusne ko goriške in tržaške. Napravimo jih ravno tako, ko goriške in tržaške, samo dodamo v vsako pinco, ki tehta tri četrti kg, še 20 dkg rozin in 10 dkg sesekljanih mandeljv. (Mandeljne najprej oparimo in olupimo).

Pečeni janček

1 do 2 kg (stegno ali hrbet) operemo, nasolimo, vsaj 5 ur v soli. Jančka pečemo v pečici, pridenemo eno sesekljano čebulo, polijemo ga z maslo, pridenemo nekoliko vode, in pečemo v vroči pečici eno uro in četrt. Med pečenjem ga večkrat polivamo s sokom. Pečenega razrežemo na lepe kose, oblijemo s sokom, garniramo ga z maslenim krompirjem in s pomladansko solato. (Lahko ponudimo tudi odličnim gostom).

Ocvrti janček

1 do 2 kg jančka, stegno ali hrbet, operemo, ter razrežemo na primerne kose, ter ga nasolimo in pustimo 2 do 3 ure v soli. Na ponev si pripravimo mast, preden je razbeležena, pripravimo najprej v moki, potem v raztepenem jajcu in v presejanih drobinah. Nato cvremo počasi te kose jančka po obeh straneh, da postanejo zlatorumeni. Serviramo k temu spinačo ter maslen krompir, in dodamo še skledo solate. (Prvovrstna jed za velikonočne praznike).

Piškoli za k čaj

Imaš 125g presnega masla, pol kilograma moke, 2 jajci, četrti litra vode, 25g kvasa. 1 žličko soli, 2 žlici sladkorja. Presno maslo daš v majhnih koščkih v moko; kvas zmešaš s soljo, dokler ni tekoče. In vse drugo mrzlo primešaj in pregneti, dokler ni testo lepo prožno in ga pusti počivati 6—8 ur. Ko je vzhajano, testo spet pregnetiš in napraviš majhne hlebčke. Daš jih na pekačo in pustiš na posodi z gorko (ne vročo!) vodo, da še hajajo. Potem vse hlebčke po vrhu pomazeš s kavo, smetano ali jajcem in pečeš 20 minut v ne prevroči pečici. Če hočeš dodati rozin, jih dodaš, ko v drugič gnetesh testo.

Frtaučku Gusli ma beseda

Prosem, a ni tu čuden, de maja glih deluci pouosd smola, kamer se obrneja. A ni deluc glih tku clouk, koker kašen tak, ke ma usega ta nar-ma zadost, al pa še preveč. A se ni rudiu deluc glih pud tistem som-cam, al pa pud glih takem dežem, koker bugatin? Jest tega na zastopem, če prou ni-sem glih pr ta nar-bl naumneh. Kaj za en uržah je tu, pa sam Buh ve. Sej ne na rečem. Učaseh se kašenmu bugataš tud kej puritri. Ampak tu je samu učaseh. Enmu deluce pa prou zmerti. Ce vrže en deluc pumaranca u lit, mu bo prou gviseh kojnska figa nazaj dol padla. Pr bugatašeh je pa glih narobe. Ce vrže bu-gataš kojnska figa u lit, pa mu pumaranca kar naraunast u golla nazaj prleti.

Puglejte! Udkar sma ujedinen, se že bureja deluci, prouzaprou nnu uditeli al prvakar, jest na vem glih, kuku prauja tistem, ke se za deluce bureja, de b se jim plače puvišale. Ke s tem plačam, koker si jih mel du zdej, res ni blu mugoče žiut, umrt pa še mn. Zdej, ke sa vnder s prou ve-liku muja in žrtvam dusegel, de sa se jim plače tulk puvišal, de b s usaka seboto, ke dubeja soj zaslužek vn splačan, če sa bli ceu teden prou pri-den, pa če na pride kej druga umes, lohka kar šter litre cvička prvušil. Sevede, če nimaja še fa-milje. Ce ma pa ker že slučajen familja, b pršlu pa najnja dva litra, na žena, oziruma na negava bulša puluvica, en liter, na negave utroke, če mu jih je Buh že kej dau, pa en liter. No, glih za sila b ga mel usi zadost. Ke sa mel deluci že use tu pre-rajtan, sa se pa spoumel na bednosten fond. Ta bednosten fond bo pa glih skp znesu, de se boja mogel s cvičkam pud nusam ubrista, pa se zaduvalit s kašenmu dalmatincam, ke je dva dinarja cnej pr litre koker pa cviček.

Noja, pa čez bednosten fond se glih nubeden preveč gor na drži. Revež more holt reveže pu-magat, ke mu bugataši na morja, al pa nočja. Mu-goče je use. Kene, bencin je na celmu svete cnej, ket pr nas. Asten če čja, de se boja naš bugataši še z autumubilam lohka ukul vuzil, bencina na smeja še bl pudražet. Za tujsk prumet b blu še ta narbl ugoden, če b jim bencin kar zastojn dajal. Ce b tu naredil, b blu pr nas tak tujsk prumet, de b mogel saj še enkat tulk hotelu sezidat, pa še enkat tulk uštari udprt, koker jih mama zdej. S tem b pa tud tulk gnarja pršlu u dežela, de b na vedel kam z nim, in b nazadne mogel še clu kašna deputacija u Belgrad puslat s prošna, de nej se nas vnder usmilja in nam mal veči dauke nalužeja, de na bomba pršli nazadne še z gnarjam u kašna za-drega, ke mama že drugeh zadreg več, ket zadost. Vite, lde boži, usaka medalja ma dve plati. Ena je taka, druga pa taka. Zatu sem pa jest več-krat reku, de nej se u naroden gspudarstu na uti-kujeja tak, ke ga na zastopja. Kene, če b prora-čunsk prmankljaj zavalel na bugataše, b pršla čist lohka cela Jugoslavenija na psa. Delucem pa na bo ne družga hudil narobe, koker de boja mogel holt dalmatincam pit, ke jim bo za cviček gnarja zmankal.

Zavle tega pa jest na mislem, de maja deluci smola, kamer se ubrneja. Z dalmatincam boja že lohka putrpel. Clouk se ja usega prvad. Jest sem že stišu, da u sil hudič še clu muhe je, če nima družga. Z dalmatincam se pa mende tud še ni nubeden za-rihtu, če se ga ni preveč nažlampou. Tle je neki družga umes, ke me jezi. Kene, de-ucem boja zdej tku plače zbulšane, de s boja lohka narskej prvušil, ke s du zdej nisa mogel. Lepu vas prosem, osem du šterindvešet dinarju na dan za-lužet, tu je že en lep gnar. Puglejte, naš naroden zastopnik, ke morja z usem šterem delat za nar-rod, pa še z jezicam učaseh zraven, boja mel zdej

sam dvestušetinsedemset dinarju več na dan, koker en čist navaden deluc, ke mu ni blu treba nekol štederat, pa nekol za kašna pijača dajat, de je pršou du kruha. En deluc tud dela sam z ru-kam, če ni slučajen zaposlen pr kašenmu zelari, ke zeje pa tlačja punavab z nugam. Glava pesti lohka ceu dan pučiva. In glava je glauca. Ce se t nar-deja ud dela žul na rukah, se t hmal spet pudraž-ja, pa s dober. Ce se pa nardeja enmu narodemu zastopniku žul na mežganeh, je pa hudimam. Te pa nisa tku lohka za udpraut. Scer ga pr negaumu dušenem dele tu puseben na mot. Naroden je pa useglih zajn in za druge.

No pa pestima, žule, nej se nardeja, kjer se čja. Na rukah se scer vidja, u glau ee pa tku na

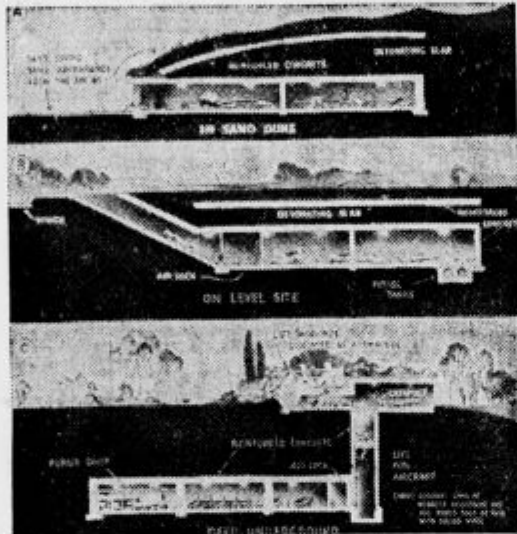
Sah

Iz Semmeringa poročajo, da bo jeseni t. l. v hotelu Panhansu na Semmeringu velikanski šahovski turnir. Doslej so bili povabljeni: dr. Lasker in Botvinnik (Moskva); Capablanca (Cuba); Fine, Kashdan in Beševskij (USA); Flohr (CSR); Bogoljubov in Richter (Nemčija); sir G. Thomas (Anglija); dr. Tartakower (Francija); Frydman (Poljska); Stahlberg (Švedska); prof. M. Vidmar in Pirc (Jugoslavija); Lilienthal in Steiner (Ogrska); Keres (Estlandija); prof. Becker, Eliskases, Grünfeld, Müller in Spielmann (Avstrija).

Velikonočni šahovski turnir v angleškem kopališču Margate. Ta turnir bo letos od 31. marca do 9. aprila. Povabljeni so bili: J. R. Capablanca, Ruben Fine, Vera Menčikova, P. Keres in Ragosin. Dalje Angleži: Alexander, Buerger, Millner-Barry, Tylor in sir G. Thomas.

Kaj pravi tehnika Podzemski hangarji

Potrebe današnjih modernih letališč so privedle do gradnje hangarjev pod zemljo. Je pa to velikega pomena zlasti za vojne namene. V Angliji in Nemčiji so bili prvi poizkusi, da bi rešili to tehnično vprašanje, ki pa ni v zvezi z majhnimi težkočami. Mnogo jih še do danes ni popolnoma rešenih, tako da je vsa zadeva te gradnje še v povojih.

Nedavno je izšla publikacija v Londonu, ki jo je izdala angleška cementarska firma »Concrete in aerodrome construction« (stran 40), kjer je poleg drugega omenjena tudi gradnja podzemskih hangarjev. Slika nam prikazuje tri primere, ki so se do danes še najbolj obnesli.

Prvi tip A je uporaben v peščenih terenih, v obmorskih krajih. — Drugi tip B je podzemski

vidja. Tu sem jest sam tku memgrede umenu. Deluci sa zdej na kojn. Ce ja pa eden že na kojn, b s pa tud še kej družga rad prvošu. Pr teh plačah, koker jih boja mel zdej, b lohka pršli tud du autumubila, koker fabrikanti. Zdej sa se pa delusk vuditeli pu telefon ubrnl na Forduva fabrika, ke dela autumubile, in sa prašal, če b lohka fabrika prou hiter lifrala en par taužent autumubilu našem delucem. Fabrika je pa kar na kratk udguvurila, de na more, ke deluci štrajkaja. Zdej nej pa eden re-če, če naš deluci nimaja smola. Kene zdej, ke b s lohka prvušil autumubile, pa autumubilu ni za dubit. Tu je, koker de b blu zacupran. Delucem zavle tega še ni tku hedu, ke sa tku navajen hodet h nogam. Ampak nhne vuditele tu jezi, ke na bo ne s provizija. Men je pa nazadne useglih, al boja šli deluci h nogam cugrunt, al pa z autumubilam.

F. G.

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče, vendar
more osak žrtvovati Din 100— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito **RADENSKO z rdečimi srci!**

roča, da so imeli nekatere posvečene kraje, kamor so radi romali. — To lastnost so si Slovenci in Slovani sploh ohranili tudi po svoji spreobrnitvi h krščanstvu. Veliko število svetnikov je izšlo iz slovanskega rodu, na pr.: sv. Ljudmila, sv. Stanislav, sv. Kazimir, sv. Boleslav, sv. Vladimir, sveti Sava, sv. Lazar, sveta brata Ciril in Metod, sveti Prokop, sv. Vojteh, sv. Venčeslav, sv. Hedvika, sv. Rozvita, bl. Neža, sv. Janez Nepomuk itd. itd. Tudi za romanje so si ohranili Slovenci veliko veselje, saj so časih romali celo v daljno Španijo v Kompostelo (Sv. Jakob), v Kelmorajn (Köln) in že v 9. in 10. stoletju so od blizu in daleč romali k Sv. Ivanu blizu Devina na Primorskem in v druge kraje.

Zlogovnica

Iz zlogov: a, a, ce, celj, ča, če, da, dad, du, el, ha, ha, i, in, ja, ja, je, ka, ke, ki, ko, len, les, leš, lir, ma, ma, mi, na, na, ne, ni, nič, nik, njak, no, no, noč, o, o, ob, pe, pis, pre, poj, rin, ro, ro, ske, ski, smrt, sne, so, ste, sti, ša, še, še, ti, ti, tin, tr, u, va, ver, vi, vo, zar, žen, žin — sestavi dvanajst šestzločnih besed naslednjega pomena:

- slovenski pesnik iz Slomškovega kroga,
- slovenski pesnik in pisatelj v času ilirizma,
- slovenski cerkveni govornik,
- Meškovo leposlovno delo,
- Kristanovo leposlovno delo,
- slovenski član rimske akademije,
- slovenski zgodovinski pisatelj,
- koroški pesnik in zbiratelj narodnega blaga,
- Zupančičev dramski prvenec,
- star slovenski leposlovni spisak,
- političen list iz Prešernove dobe,
- Zupančičeva pesniška zbirka.

Ce dobiš pravilne besede, ti prve črke, brane od zgoraj navzdol, povedo slovenskega pesnika.

- »Ata, ali se bojiš, če vidiš velikega, podivjanega junca?« je vprašala Anica.
- »Ne, nič se ga ne bojim,« je odvrnil oče.
- »Kaj pa črnega, grdega hrošča?«
- »Tudi tega se ne bojim.«
- »Ampak, kadar grmi in treska, takrat se pa bojiš.«
- Oče je odkimal, češ, da se tudi takrat ne boji.
- »Ata, potemtakem se ničesar drugega ne bojiš kakor mame.«

hangar na normalnih letališčih v teremu. Opremljen je z dvigalom, tankom za pogonske snovi in zračnim rezervoarjem. Stavba je zavarovana, kakor tudi pri prvem tipu, z ogromno železobetonsko ploščo. Tretji tip C je določen za uporabo v gorskem terenu. Je to velikanski objekt, ki je maskiran (kakor je s slike razvidno) z gospodarskim poslopiem. Opremljen je s popravljalnico za letala, zračnim rezervoarjem, dvigalom in katalapultom. Dvigalo dvigne letalo na katalapult, ki ga izstrelji v zrak skozi dobro maskirani predor. Poleg tega so vsi trije tipi opremljeni z velikimi zračnimi filtri in ventilatorji, ki čistijo zrak avtomatično. (Inž. Perné.)

Razvezano snopje

Proi splošni davek

V 15. stoletju vidimo prvi splošni davek (1421) 1% letnih dohodkov. Od leta 1472 so pobirali že »splošni vinar« od vsakih 1000 gld. po 1 gld., ki ga je plačeval vsak posestnik iz vsega premoženja.

V 16. stoletju je izginil ta davek. Od te dobe imamo natančnejši davčni sestav. Od leta 1521 so dovoljevali državni stanovi vsako leto neko vsoto za državne stroške, posebno vojaške. Stanovi so si pridržali pravice, da so imeli razdeliti ta davek na svoje podložnike. Deželni gospod je lahko nalagal še davke za državne in deželne potrebe. Le duhovniki in vitezi so bili prosti, njihovi podložniki pa so jih morali plačevati. V izrednih potrebah (vojne!) so pobirali za redni davek.

Vernost in pobožnost — stari slovenski lastnosti

Ze takrat ko Slovenci še niso bili kristjani, pripoveduje zgodovina o njihovih lepih verskih navadah in o krasnih svetiščih, ki so v njih častili svoje bogove ko malokateri narod. Zgodovina po-

Nagradna križanica

»Rešitev« pošljite najkasneje do četrta opoldne na »Uredništvo Slovenca« in označite na kuverti »Križanica«. V četrtek bo ob treh popoldne žrebanje. V pismo naj bo samo izrezana križanica iz »Slovenca« in znak za en dinar. Za prihodnjo pravilno rešitev križanice je zopet razpisanih 10 nagrad. Izžrebani bodo dobivali »Slovenca« mesec dni brezplačno. Tisti, ki v pismu rešitve križanice ne prilože znamke za 1 dinar, ne bodo žrebani!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15					16					17			
18				19			20				21	22	
23				24		25		26		27			28
29			30	31			32	33		34		35	36
37		38				39			40	41	42		43
44				45		46		47					
	48			49		50		51		52		53	54
		55	56	57			58		59	60			
61				62		63	64		65			66	
67				68	69	70		71		72		73	74
75	76	77				78	79		80		81	82	83
84				85			86		87		88		89
90						91					92		

Zadnji čas dobimo od naših čitateljev vedno več križanic in ugank, ki jih sami sestavljajo z željo, da bi jih »Slovenec« objavil. V tem vidimo razveseljevni znak živahnega zanimanja za našo ugankarsko rubriko. Toda dokler imamo stalnega urednika za ugankarski kotiček, prosimo cenjene sotrudnike, naj nam do preklica svojih tovrstnih sestavkov ne pošiljajo.

Besede se začno pri številkah, nehalo pri debelih črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1 voščilo ugankarskega urednika, 15 star bebrivalec Italije, 16 morsko obrežje, 17 Zupančičeva pesnitev, 18 mesto v državi Peru, 19 urojeno stanje, 20 moško ime, 22 pesnitev, 23 začetnici urednika odrske revije, 24 kraj v Primorju, 26 okrajšava pri svetnikih, 27 rimski denar, 28 italijanska nota, 29 začetnici umrlega koroskega političnega voditelja, 30 del lesene stene, 32 navadni števnik, 34 služabnik, 37 kraj pri Celju, 39 slovenska reka, 40 plača, 44 del rastline, 45 ploskovna mera, 46 navadni števnik, 47 matematični izraz, 48 kratice pri redovnikih, 49 moško ime, 51 kratice za približno, 52 ploskovna mera, 53 turško ime, 56 ljubljanska slaščičarna, 59 stavba, kjer meljejo žito, 61 rimski pozdrav, 62 preprosto orožje, 63 kratice za majhno utež, 64 kraj v Primorju, 66 doba, 67 poljska cvetica, 68 vas pri Ljubljani, 70 del voza, 71 sibirski reka, 72 osebni zaimek, 73 vladar, 75 preveza, 78 pišal, 80 izraz pri katab, 81 del telesa, 84 preprosto orožje, 85 del naslova, 86 del telesa,

88 kratice za ploskovno mero, 89 del meseca, 90 vzhodni krivoverec, 91 del sveta, 92 abesinsko jezero.

Navpično: 1 poljsko mesto, 2 strogi predpisi za vedenje, 3 zastopnik moškega spola, 4 izdelek, 5 pritrdilnica, 6 kritika, 7 tuje drevo, 8 italijanska nota, 9 vas in hrib na Dolenjskem, 10 prekop, 11 rusko črnomoško pristanišče, 12 vzpodbujalnica, 13 rastlina zajedalka, 14 posoda za mleko, 21 žival, 25 bebrivalec, vasi pod Ljubljano, 31 spodnja obleka, 33 južni sad, 35 del ure, 36 pomladna setev, 37 slama za pokrivanje strehe, 38 repna koža, 41 kazalski poglavar, 42 sončni sij, 43 kos suhe zemlje, 48 predlog z mestnikom 50 svetopisemska oseba, 54 glasbeno orodje, 55 svetopisemska oseba, 57 bajeslovni raj pri Grkih, 58 izdelovalec obodov, 60 armenska gora, 63 kratice za gospoda, 65 dolžinska mera, 67 živilo, 69 grška črka, 74 vzrok bolečine, 70 drevo, 77 Kristusova beseda na križu, 79 del dneva, 82 pesnitev, 83 tatarski poglavar, 87 osebni zaimek, 88 vzklík,

že ves dan na jeziku. Proseč glas je zavznel milo, da se je gospodar zdrznil. Mrko misel je hipoma preganil iz glave, dregnul z debelimi prsti v razmršene lase in z izpremenjenim glasom velel: prinesita!

Kot bi udaril na druge strune! V sobi je zadišalo po živozelenem bršljanu, ki sta ga prinesla otroka z veselimi obrazom, zadišalo je po lepi in sveti cvetni nedelji, morda celo po Jeruzalemu in njegovem Kralju, ki bo jutri slovesno jezdil v tempelj... Kakor žive sanje je stopilo prednje ne-saj svetlega in svečanega, še sledu ni bilo videli za nimi. Taka sta bila otroka, no, saj je bila butara, o, tista butara je bila v delu!

Ata je sedel k peči, otroka sta mu počasi podajala bršljan vejico za vejico, on jih je previdno vtikal za leskove palice, ki so bile povezane z belim trakom, pridejal v vrh še par vejic drugega cvetja in ljubkih vrbovih mačic. Butara, butara...

V čumnati, kamor se je umaknil stari, je zaskripalo. Napravljal se je v posteljo. Natančno je slišal, kaj so se v sobi pogovarjali, da je le za spoznanje napel ušesa, čeprav je zadnje čase slutil, da postaja nekoliko naglušljav.

»Le naj jima dela butaro, še sebi naj jo naredi, če je tak...!« je govorilo v starem Kočarju in obšlo ga je čudno sladko občutje, da si je zaželel kakor otrok: ata, še meni butaro!...

Da! Stopil bi najrajši kar zdajle pred sina, tja med otroka bi se priril in... in pokleknil kakor je možki, nič ga bi ne bilo sram, o, kaj še, saj so si domači! In prosil bi sina, tu Kočarjevo grčo, porojeno iz iste krvi kot tisti mali; prosil bi ga kakor se prositi da: glej, zavoljo Krista, ki je nekoč jezdil v Jeruzalem, te prosim in moledujem, sprejmi sestro k sebi, vzemi jo, saj bo umrla na cesti... Prazniki bodo pršli, pa da bi bili med seboj kakor Judeži! O, ne, ne!...

Zvoneč je prihajalo od neke staremu v dno dobre duše, ki bi se rada otrsela težkih verig.

»Ata!« Otroka sta se razvedrila.

»Kaj?« jima je bil prav po očetovsko na uslugo.

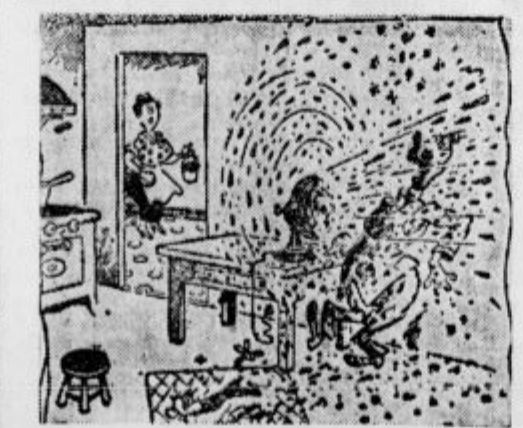
»Veš, k teti bom nesel butaro,« je mlajši navdušeno povzel, da mu je bil starejši očividno nevoščljiv.

»Teta Mica so mi dejali, da naj le prinesem, bom dobil pomarančo, pa po pirhe bom smel na veliko nedeljo.«

Komaj je končal, se mu je obraz nakremžil, kajti ata se je zdrznil, kot bi ga zadel v živo.

»Kam misliš?« mu je odurno padlo z jezika. V desnici mu je stonela že izgotovljena butara, levica je omahnila na visoko koleno.

Otrok je padel z očmi na tla, glas mu je kakor akovan zastal v drobnem grlu.

Ventilator je sveže prepleskan...

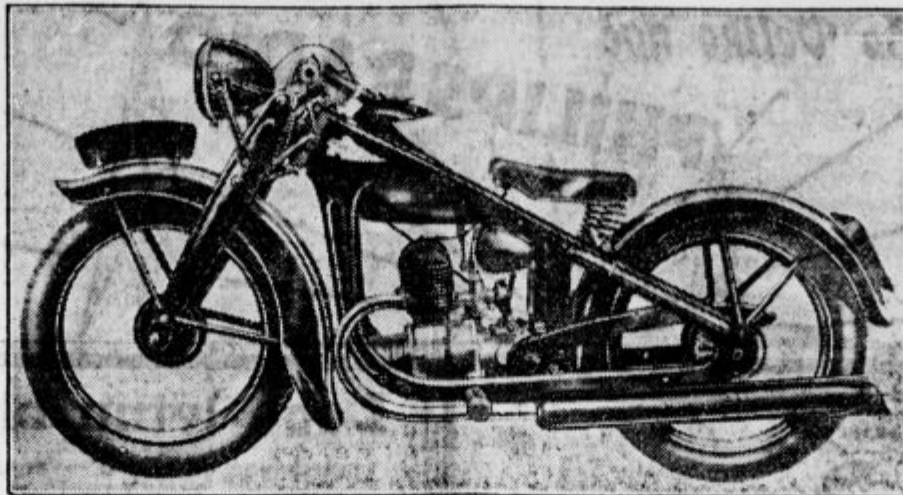
PUCH

zastopstvo

IGN. VOK

Ljubljana, Tavčarjeva 7

Promptna dobava vseh nadomestnih delov - Solidna in cenena postrežba

PUCH 200 ccm: Novi dvotaktni 6 PS motor, prepelje 2 osebi čez vse normalne klanče. Ima stisnjeni jekleni okvir in vilice, velik žaromet s svetlobno napravo 30/40 Watt, 3 prestave, velike zavore ter se odlikuje po svojem lahkem teku. Efektivna poraba bencina in olja na 100 km je 2,5 l. Hitrost ca. 75 km na uro. Pri tem motornem kolesu se je prvič posrečilo združiti cenenost z visoko kvaliteto.

Puch-motorna kolesa, kakor tudi najnovejša lažja motorna kolesa s Fichtel & Sachs motorji do 100 ccm po 1. aprilu na zalogi. Prikolice vodilnih nemških in avstrijskih znamk. — Resni reflektanti — zahtevajte prospekte!

Kmetijski dolgovi Država bo prispevala 1 milijardo za odpise

V svojem letnem poročilu za leto 1936 računa Privilegirana agrarna banka, da so znašali prvotni kmetijski dolgovi okoli 7 milijonov dinarjev. Če se upoštevajo olajšave, ki jih daje kmetu lanska uredba, se bo ta dolg znižal na 4900 milijonov dinarjev. Večini kmetov se bo dolg znižal za polovico.

Pred 20. aprilom 1932 bi morali kmetje-dolžniki plačati samo na obrestih okoli 800 milijonov dinarjev letno. Po sedanji uredbi pa se ta vsota zmanjša na 180 milijonov dinarjev letno. V teku 12 let bodo kmetje-dolžniki skupno plačali po 400 milijonov za odplačilo in obresti. Dohodek kmetijstva (poljedelstva in živinoreje) je bil za leto 1936 proračunan na 3 milijarde Din letno in bodo kmetje morali plačati letno na podlagi 400 milijonov, kakor zgoraj izračunano, samo 14% svojega dohodka. Za leto 1931 bi šla polovica kmetovih dohodkov na dolgove.

Država bo dala 1 milijardo

Nadalje pravi banka v svojem poročilu: »Da bi kmetje-dolžniki mogli dobiti te olajšave, je država prevzela nase obveznost, katero cenijo na okoli 1 milijardo dinarjev. Prejšnji upniki kmeta

pa bodo morali nositi del odpisa glavnice in zmanjšanje obresti na ostanek dolga. Vse to je dokaz, kako veliko je to delo in koliko je bilo s to uredbo storjeno za kmeta-dolžnika. Sedaj je vrsta na kmetu-dolžniku, da tem olajšanim obveznostim redno odgovarja in da s tem doseže zopet kreditno sposobnost.«

Kmetijski dolgovi na Hrvaškem

Iz Zagreba poročajo, da je tamošnja podružnica Privilegirane agrarne banke prevzela doslej 136.220 dolžnikov s 518.444.486 din dolgov. Ta vsota pa še ni končna, ker so denarni zavodi okoli 20.000 dolžnikov sami izročili brez detaljnih dokumentov. Od prej navedenega števila odpade na banke in hranilnice 76.644 dolžnikov s 319.689.107 din, na kreditne zadruge pa 59.676 dolžnikov z dolgom 198.755.379 din.

Kmetje so plačali že 50 milijonov Din

Finančni minister g. Letica je v svojem eksponatu v senatu izjavil, da so dolžniki že plačali Privilegirani agrarni banki okoli 50 milj. gotovine na račun svojih dolgov in to prostovoljno brez kakršnegakoli sodelovanja oblasti.

Stanje Narodne banke

Dne 15. marca izkazuje Narodna banka tole stanje (vse v milijonih dinarjev, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. marec):

Aktiva: zlato v blagajnah 1615,7 (+ 0,04), zlato v inozemstvu 32,86 (- 0,17), skupna podlaga 1648,6 (- 0,13), devize izven podlage 634,1 (- 22,6), kovani denar 394,74 (+ 16,7), posojila: menična 1445,46 (- 6,24), lombardna 246,13 (+ 0,75), skupno posojila 1691,6 (- 5,5), efekti rezervnega sklada 143,8 (- 1,2), razna aktiva 929,0 (+ 40,7).

Pasiva: rezervni sklad 155,8 (+ 0,8), bankovci v obtoku 5322,6 (- 36,8), državne terjatve 109,7 (+ 87,43), žiro 825,6 (- 49,05), razni računi 1053,9 (+ 6,8), skupne obveznosti po vidu 1989,27 (+ 45,2), razna pasiva 262,47 (+ 18,45).

Obveznosti po vidu in obtok bankovcev 7511,9 (+ 8,4), skupna podlaga s primom 2118,44 (- 0,17), zlato v blagajnah s primom 2076,2 (+ 0,06), skupno kritje 28,97 (29), od tega samo z zlatom v blagajnah 28,39 (28,42%).

Med aktivni banke imamo zabeležno sopot nazadovanje deviz izven podlage. Te so znašale še na koncu februarja 1937 683,4 milijonov, sredi marca pa le še 634,1 milijon dinarjev in so se torej v pol meseca zmanjšale za 59,3 milijone Din. Istočasno je podlaga narasla v manjši meri. Med posojili so se zmanjšala menična povečala pa lombardna. Največje povečanje pa izkazuje postavka razna aktiva, to so klirinški saldi.

Med pasivi se pozna vpliv pisa drž. blagajniških zapiskov. Ti so absorbirali velik del naložb na žiro in so se radi tega državne terjatve pri banki povečale na znatno vsoto 109,7 milijonov, kar dokazuje znatno likvidnost državne blagajne.

Jugoslovanski Feniks

G. Zolgar Zvonko, ravnatelj, in gđ. Rozman Slava, prokuristinja pri direkciji »Jugoslovanskega Feniksa« v Ljubljani, sta izstopila iz službe. Posle ljubljanske direkcije bo vodil odsej g. Ivo Lah, aktuar Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, dokler ne bo upravnih odbor »Jugoslovanskega Feniksa« sklenil kaj drugega glede vodstva ljubljanske direkcije.

Ziviljenjski portfelj Feniksa. Zagrebški »Jutarnji list« poroča: Po pozavarovanju elementarnega portfelja Feniksa pri zavarovalnici Dunav se sedaj razpravlja tudi o pozavarovanju življenjskega portfelja Jugoslovanskega Feniksa. Za ta posel se interesirajo številne zavarovalnice ter izgleda, da bo provizorno prevzela to pozavarovanje družba Assicurazioni Generali, ki se že pogaja s Feniksom.

Zaposlenost v januarju

Pravkar je objavil Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu statistiko zavarovanih članov za januar, iz katere posnemamo, da je od decembra 1936 na januar 1937 število zavarovancev padlo za 38.534 na 596.965, je pa v primeri z januarjem 1936 še višje za 48.656 delavcev.

Od lanskega januarja na letošnji je največji prirastek v tekstilni industriji: 7456, pri gradbi železnice, cest itd. 5902 in pri gradbah nad zemljo 4013. Zmanjšanje zaposlenosti beleži gozdnožagarska industrija za 528, papirna industrija 399 in denarni zavodi 279.

Največji prirastek nadalje izkazuje uradi v Belgradu, Ljubljani, Zagrebu, odostatno pa je prirastek še višji v Sarajevu, Nišu in Somboru.

Povprečna zavarovana mezda je od decembra na januar padla za 0,07, od januarja 1936 na januar 1937 pa je narasla za 0,33 na 21,73 din. Skupna zavarovana mezda je znašala januarja 1937 324,36 (decembra 346,33, januarja 293,29) milj. din.

Putnik gradi v Belgradu. Glavno ravnateljstvo državnih železnic v Belgradu je sklenilo z družbo »Putnik« novo pogodbo za prodajo vozniških kart, za železniško reklamo in turistično propagando. Na podlagi pogodbe se Putnik obvezuje, da bo sezidal v Belgradu svoj dom in sicer v dveh letih. Konkurz je razglašen o imovini Lorberka Josipa, trgovca v Gotovljah pri Zalcu; prvi zbor upnikov 31. marca, oglasiti se je do 10. maja 1937, ugotovitevni narok 26. maja.

Stanje naših kliringov

Od 10. do 18. marca je saldo našega kliringa z Nemčijo narasel od 33,8 na 36,4 milj. mark, zadnja izplačana aviza ima št. 10283 (10.277) z dne 3. avgusta 1935. V italijanskem kliringu znaša saldo 47 milj. lir neizpremenjeno.

Borza

Dne 20. marca 1937.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 4946 milj. din v primeri s 4.13, 4.401, 4.86 in 5668 milj. din v prejšnjih tednih.

Danes so banke plačevale za:

ameriški dolar	din	47,90
kanadski dolar	din	47,50
angleški funt	din	235,—
francoski frank	din	2,22
švicarski frank	din	10,95
italijansko liro	din	2,14
avstrijski šiling	din	8,55
češko krono	din	1,52
holandski goldinar	din	26,—

Curih. Belgrad 10, Pariz 20,16, London 21,45, New York 439,125, Bruselj 73,96, Milan 23,15, Amsterdam 240,15, Berlin 176,60, Dunaj 80,50 (81,80), Stockholm 110,60, Oslo 107,80, Kopenhagen 95,775, Praga 15,30, Varšava 83,10, Budimpešta 86, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,47, Buenos-Aires 132,125.

Žitni trg

Čvrsta tendenca za žitnem trgu

Ta teden je Prizad povišal nakupne cene za pšenico, ker so dovozi bili zelo slabi. Zaradi tega so tudi vse cene žita narasle. Zanimivo pa je, da so dovozi še vedno slabi in sicer tako v pšenici kakor tudi v koruzi. Cene so ta teden znatno narasle. Tako stane pšenica že 160—165, Prizad jo kupuje Begej Tisa po 170. V zvezi s tem je narasla tudi cena moke, ki je še prejšnji teden znašala 245—250 din na 260 din. Tudi koruza je v ceni ta teden znatno narasla. Prošli teden je beležila Indija pariteta 83—84, ta teden pa že 90. V naših krajih je poslovanje omejeno na manjše kupčije.

Živina

Cene na živinskih sejmiših v Ljubljani, Kranju, Novem mestu in Mariboru so bile naslednje:

Veli:
Ljubljana: I. vrste 4,50—5 Din, II. vrste 3,75 do 4,50 Din, III. vrste 3,25—3,75 Din.
Kranj: I. vrste 5,25 Din, II. vrste 5 Din, III. vrste 4,50 Din.
Novo mesto: I. vrste 5,75 Din, II. vrste 5 Din, III. vrste 4,25 Din.

Krave:
Kranj: I. vrste 4,50 Din, II. vrste 4 Din, III. vrste 3,75 Din.
Novo mesto: I. vrste 4 Din, II. vrste 3 Din, III. vrste 2,25 Din.
Ljubljana: krave debele 3—4,50 Din, krave klobasarice 2—3 Din.

Telice:
Kranj: I. vrste 5 Din, II. vrste 5 Din, III. vrste 4,50 Din.
Novo mesto: I. vrste 4,25 Din, II. vrste 3,75 Din.

Teleta:
Kranj: I. vrste 7 Din, II. vrste 6 Din.
Novo mesto: I. vrste 6 Din, II. vrste 5 Din.
Ljubljana: 6—7 Din.

Prasčki:
Kranj: pitani 9 Din, pršutarji 7 Din.
Novo mesto: pitani 7,25 Din, pršutarji 6 Din.
Ljubljana: 5,50—7 Din za 1 kg žive teže; mali prasčki o starosti 6 do 10 tednov 120—210 Din kom.

Maribor: Mladi prasčki 5—6 tednov stari 80 do 100 Din komad, 7—9 tednov stari 110—115 Din, 3—4 mesece stari 120—150 Din, 5—7 mesecev stari 205—280 Din, 8—10 mesecev stari 315—400 Din, 1 leto stari 600—800 Din komad. Za 1 kg žive teže je bila cena 5—7 Din, za 1 kg mrtve teže pa 8—10 dinarjev.

Od 1. aprila povišanje cen!

Radi novega obdavčenja konfekcijsko izdelanih oblek se bodo podražile pri nas izdelane TIVAR obleke od 1. aprila dalje.

Do tega roka nam je še mogoče prodajati po nizkih cenah.

Vsled tega si pravočasno zasigurajte in nabavite čimpreje naše cenene in prvovrstno izdelane obleke.

TIVAR OBLEKE

Sport

Današnji nogomet

Naši ligaši se predstavijo prvič v spomladanski sezoni na lastnem igrišču, proti Osiješki Slaviji. Tekma prične ob 15.30. Tekmo vodi sarajevski sodnik Kap.

Predtekmo igrajo juniorji »Ljubljane« in »Slovan« za juniorsko prvenstvo LNP. Sodnik: Vrhovnik.

Obeta se zanimiva borba tako ligaško kot juniorske skupine.

BLAGAJNIŠKO POSLOVANJE ZA NEDELJSKO TEKMO.

V nedeljo od 13.45 dalje bodo poslovala na igrišču štiri blagajne. Vsaka blagajna bo imela napis z označbo vslopnice in cene. V prvi blagajni, ki bo ob Tyrševi cesti bodo na razpolago samo tribunski sedeži po 20 Din. Pri drugi blagajni ob Glavnem vходу se bodo dobila navadna stojišča po 12 Din. Pri tretji blagajni, ki bo istotako ob glavnem vходу, bodo na razpolago vslopnice za starešine in podporne članke kluba po znižani cenil. Tribunski sedeži po 12 Din, stojišča po 10 Din. Mladina in vojski, ki plačajo za vstop 6 Din, si nabavijo vslopnice pri četrti blagajni, ki bo za tribuno. Pri tem vходу imajo vstop tudi vsi imetniki prostih vslopnice.

Vodstvo kluba vlijudno prosi obiskovalce nedeljske tekme, da se točno ravnaajo po gornjih navodilih.

SK MARS : SK MLADIKA

Tekme drugega razreda stopajo v odločitev za reflektante za prestop v prvi razred. Minimalna razlika v točkah med prvimi štirimi klubi nam da slutiti ogorčene borbe za točke in prav nedeljska tekma med zgoraj imenovanima kluboma je važna za Marsa, ki stoji momentano na prvem mestu z dvema točkama pred Mladiko ter bi pomenil za njega poraz padeč s prvega na eno izmed naslednjih mest. In ravno vsled tega, ker je važna ta tekma za enega kot drugega, se nam obeta ostra borba za točke ter se cenjenemu občinstvu priporoča, da si ogleda to tekmo kot trenutno najvažnejšo tega razreda. Tekma se igra na igrišču Slovana ob 10. uri.

LJUBLJANA : REKA 6 : 0 (2 : 0)

Na praznik sta se srečala Reka in liga moštvo Ljubljane, ki je svojega nasprotnika odpravila s precej visokim rezultatom, akoravna Reka ni igrala slabo. V predtekmi pa sta se spoprijela

LJUBLJANA (res.) : MARS 5 : 1

Smuk za prvenstvo GZSP

Jesenice, 19. marca.

Po razpisu se je vršil na Vršiču danes smuk za prvenstvo GZSP. Znano je, da so vsi mojstri naše države v smuku in slalomu člani GZSP. Zato to prvenstvo lahko istovetimo s državnim prvenstvom.

Proga je bila dolga ca 4,5 km z višinsko razliko 550 m, da je večidel po gozdu ter ni bila preveč težka. Markirana in stlačena še kar dobro. Start je bil pri Erjavčevi koči, cilj pa na Klini (pastirska kočica v dolini Pišence). Vsled težkega snega je zahtevala proga vse tehnične zmožnosti posameznega tekmovalca, poleg tega je pa še pohlavno deževalo, kar pa gorenjskih junakov ni prav nič motilo. Na startu so bili ti-le: 7 Jeseničanov, 4 Kranjska gora in 2 od ASK Ljubljana. Favoriti so se borili od 10 naprej do starta ob pol 1 popoldne.

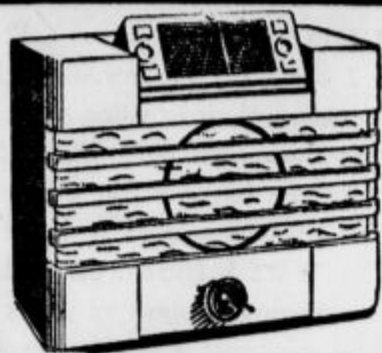
Prvo mesto je zasedel Praček Ciril v času 4.54,12.

Presenetil je Zvan Alojz (državni prvak za eno noč na Jahorini), ki se je plasiral na 2. mesto v času 2.44,12 pred Hubert Hemforn, ki je zasedel tretje mesto v času 2.55,4. Zvan je edini vozil brez padca. 4. Malej Bruno v času 5.06,2. 5. Znidar Emil 5.09,24. 6. Urbar 5.14,42. Tekmovalo je 15 tekmovalcev, sicer majhno število, toda sami priznani alpski mojstri Gorenjske, ki so pokazali odlični stil in voljo do napredka. V nedeljo se vrši drugi del tekmovalstva slalom. Prognose za zmago so negotove ker so vsi tekmovalci v odlični formi.

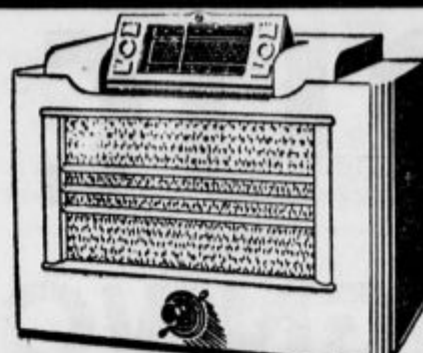
PROPAGANDNE MEDKLUBSKE SMUČARŠKE TEKME SK ILIRIJE.

Smučarska sekcija SK Ilirije priredi v velikonočnih praznikih v Planici smučarske tekme v teku in skokih za seniorje, juniorje in mladino. Tekme bodo imele propagandni značaj. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani člani klubov JZSZ, poleg teh pa tudi juniorji in mladina izven klubov. Skakalne tekme bodo na 40 m novi skakalnici, ter bo to nekaka otvoritev te četrtje Planiške skakalnice. Točen razpis prireditve bo objavljen v prihodnjih dneih.

SK Ilirija. Smučarska sekcija ima jutri, v ponedeljek ob 18.15 v klubovem tajništvo važno sejo radi velikonočnih tekem v Planici. Vsi odborniki točno in sigurno — Hazenska sekcija skiteuje za torek, 23. t. m. ob 18.30 članski sestanek, ki je izredno važen zaradi treningov. Udeležba je za vse članice obvezna. Sestanek se vrši v klubovem tajništvo, Selenburgova ul. 7, II. nadst., desno.

Za Veliko noč
PHILIPS RADIO

Izdelovalnica likerjev, desertnih vin, sirupov in žganjarna

JAKOB PERHAVEC

Maribor - Gosposka ulica Štev. 9

Telefon 25-80

Na drobno

Na debelo

Rum, konjak, likerji, slivovka, brinjevec, droženka, klicovača
SPECIJALITETA:
Grenčak in vermut

Naznanilo

Cenj. občinstvu sporočam, da bom nadaljevala krovsko obrt, katero je vodil moj pokojni soprog Franc Fujan, ter prosim za isto naklonjenost, ki ste jo izkazovali pokojniku.

Frančiška Fujan

Prijateljem, znancem in cenjenemu občinstvu naznanjava, da

otvoriva v nedeljo staro, dobro znano

gostilno

Predovičeva ul. 5 (v lastni hiši)

Točila bova pristna, prvovrstna dalmatinska, štajerska in dolenska vina. Tudi za jed najbolje preskrbljeno

Jože in Ivana Oražem

Otvoritevno naznanilo

Hotel Triglav na Bledu

pod vodstvom družbe »Hotel Triglav«, družba z o. z. Direktor Stefan Trnka. — Priporoča se za poset izletnikom in obiskovalcem Bleda, z zagotovilom, da bodo vsi cenjeni gostje najskrbneje postrženi.

Cene solidne

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Varnostne potvorbe

Klavirji, pianini

svetovnih znamk: Ehrbar, Seiler, Stingel, Förster, tudi na obroke, v veliki izbiri pri Bäuerle M., Maribor, Gosposka ul.

POOBlašČENI GRADITELJ **FURLAN FRANC**
TEL. 37-33 LJUBLJANA
ZIDA CESTA 29. OKTOBRA ŠT. 6
SOLIDNO IN POCENI

Lepo letno blago

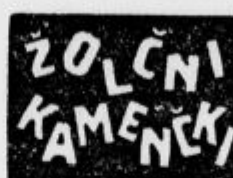
pol delene od Din 8.— naprej pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15

Šivalne stroje in kolesa „ADLER“

kupite najugodnejše pri trrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

za vodo blizu Prešernovega spomenika
Telefon 29-13

Znani SALVAT-ČAJ proti žolčnim kamnom in boleznim žolčnega mehurca se dobi v pri glavnem zastopniku

Lekarna pri Sv. Ivanu Zagreb, Kaptol 17.
Ogl. reg. s. br. 27870.

Zastopi pošiljamo prospekte o zdravljenju.

Pfaff-Singer

šivalni stroji, skoraj novi poceni naprodaj pri **Promet** (Nasproti križanske cerkve)

Kolesarji — kolesa!

Specijalna kromirana, ponikljana dvokolesa svetovnih znamk in s-stavne dele, plašče, cinamo, uči dobite po najnižji brez konkurenčni ceni tudi na obroke pri novo vpeljani trgovini

Ferk Ivo, trgovec
Desnica pri Mariboru

Krasni modeli damskih torbic, kovčkov, aktovk, neceserjev, damskih in moških pasov, kaset, listnice po lastni osnutku in monogramom, denarnice, torbice in potovalne potrebščine,

rokavice,

kupite za Veliko noč po izredno reklamnih cenah v specijalni trgovini

D. Ostrožnik, Pasaža-Nebotičnika

Dobro vpeljana

tiskarna

s številnimi solidnimi odjemalci poceni naprodaj. Obrat razpolaga z dvema dobro ohranjenima brzotiskalnica in dvema manjšima strojema (Tiegel) z zadostnim črkovnim, črtalnim, okrasnim in slepim materialom ter črkami za lepake. Ima tudi knjigoveznico s potrebnimi stroji kakor brzorezač (Krause) s 76 cm rezilom. Tiskarna je v polnem obratu in je vsak čas na ogled. — Pojasnila daje tiskarna **Ceteja v Celju**

Iščem lokal

za april ali maj

v prometnem kraju Tyrševe, Tavčarjeve ali Miklošičeve c. Površina 80—100 m² metrov, višina ne izpod 4 1/2 m. — Ponudbe pod »Stalno« št. 4395 na upravo Slovenca.

Galanterije, pletenine, drobnarije, vrvarski izdelki, papir itd.

Drago Rosina

Maribor, Vetrinjska ulica 26

Razpis

Zveza industrijcev za dravsko banovino v Ljubljani razpisuje

mesto konceptnega uradnika

Zahteva se službenemu mestu primerna izobrazba, po možnosti dovršena pravna, komercialno-ekonomska ali tehnična fakulteta. Namestitev bo provizorna. Začetna plača 2000 Din do 3000 Din.

Z izkazili o izobrazbi in dosedanji praksi opremljene prošnje je vložiti tekom 14 dni po objavi tega razpisa.

Otroški vozički naj-novejših modelov
Dvokolesa, motorji, tricikli, pogresljive
Po zelo niski ceni! Ceniki franco!
»TRIBUNA« P. BAYTEL, LJUBLJANA, Karlovska c.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

STAVBENO OKOVJE
IZVEN KARTELA
GINIĆ BEOGRAD KR. PETRA 28

ZAHVALA. Vsem, ki ste z nami v najtežjih urah našega življenja ob smrti našega ljubljenelega soproga, očeta, gospoda

Alto Huberja

fotografa, knjigoveza, trgovca, posestnika in meščana

sočustvovali, ga spremili k večnemu počitku, mu darovali cvetja, bodi izrečena prisrčna zahvala. Posebno pa se zahvaljujemo častiti duhovščini, trgovsko-obrtnemu društvu, zadrugi št. 3, olepševalnemu društvu in vsem pevcem za ganljive žalostinke.

Ljutomer, dne 18. marca 1937.

Zalujoča rodbina Huberjeva.

ZAHVALA. Dne 12. marca je umrla in v ponedeljek, dne 15. marca je bila pokopana gospa

Terezija Žličar

gostilničarka, vdova po Francu Žličarju, mati peterih otrok, globoke verna in revnim dobrotljiva mati.

Prisrčno zahvalo izrekamo milostljivemu g. kanoniku V. Mikšu za njegovo požrtvovalnost in za tolažilne besede ob slovesu, zdravniku g. dr. F. Svetini za pomoč v bolezni, č. g. kaplanu J. Vraberju za tolažilne obiske v bolezni, častitim gg. duhovnikom J. Bezjaku, F. Vesenjaku, F. Jagru, M. Kozarju in S. Čakšu, ki so rajno pospremili na zadnji poti, pevcem za petje, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so rajno spremljali na poslednji poti.

ZALUJOČI.

Sirite »Slovenca«!

Naš ljubi, dobri soprog, oče, tast, dedek in stric, gospod

FRANJO KALAN

mestni računski svetnik v pokoju

Je umrl danes, 20. marca ob četrť na 1 zjutraj po dolgem in težkem trpljenju, tik predno je dopolnil 79. leto svojega delavnega življenja.

Pogreb bo v nedeljo, 21. marca ob 16 iz hiše žalosti v Celju, Miklošičeva ulica 6, na okoliško pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, 22. marca ob 8 zjutraj v župni cerkvi sv. Danijela.

Celje, dne 20. marca 1937.

Rodbini **FRANJO KALAN** in dr. **ERNEST KALAN**.

Brez posebnega obvestila.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovnjaški oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka pešna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

F. M. SCHMITT
Pred školijo 2 LJUBLJANA Lingarjeva 4
priporoča cenj. občinstvu veliko zalogo ročnih torbic, listnic, denarnic, kovčkov, dežnikov, nogavic, rokavic, svilenege in Bengerjevega perila za dame, gospode in otroke i. t. d. za praznike po znatno znižanih cenah!
Oglejte si izložbe!

* KINO *
UNION
Veliki film
LURD v žaru svojih čudežev
samo ob 15. in 17. uri
Ob 19. uri premiera velikega filmskega dela
V vrtnicu enega večera
Gaby Morisy Charles Vanel
Režija: V. Tourjansky

MATINEJA danes ob 11. uri
Nepozabna moštvoznar režiserja Willy Forsta
Mazurka
v glavnih vlogah POLA NEGRI
TEL: 2730
SLOGA
Premiera velikega filma slavne umetnice
Marija Baškircičeva
(iz dnevnika ljubljene)
Film v nemškem jeziku

MATINEJA danes ob 11. uri
Vesela dunajska opereta
Raj na zemlji
Hermann Triems, Lissi Holzschuh, Hans Moser, Heinz Rühmann, Adele Sandreck
TEL: 2124
MATICA
Veliki spijonaški film iz junaških bojev za časa rusko-japonske vojne
PORT ARTUR
Adolf Wohlbruck — Rene Deligen
Predstave ob: 15, 17, 19, in 21. uri

Sluzbodobne
Kovaška pomočnika
takoj sprejemem. — Vinko Ferencak, Brezice. (b)
Odvetniški uradnik (-ica)
popolnoma samostoj. moč, perfektno v stenografiji in strojeplju in vešč v vseh poslih odvetniške pisarne, se išče za odvetniško pisarno na Gorenjskem. Nastop takoj ali po dogovoru. Začetnik izključen. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva moč« št. 4417.
Služkinja
pridna in poštena, z znanjem kuhe, se sprejme z aprilom. Rožna dolina c. 14. (b)
Propagandistka
šivilske stroke se sprejme začasno za mesto Ljubljano. Prednost trg. naobrazene. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4469. (b)
Frizerka
dobra moč, dobi trajno zaposlitev. Nastop takoj. Ponudbe pod »Frizerka« 4468 upravi »Slovenca«. b
Pridno postrežnico
sprejemem za pospravljavanje finih sob, lepo pranje in likanje, pomoč pri kuhi, za cel dan. Plača 250 Din. Celovška c. 14. (b)
Ploščice za štedilnike
in oblogo stene, prvovrstne in najcenejše — dobiš pri: Zastopnik »Somag« Wandplatten Werke v Ljubljani, Tyrseva 51. 1
Zastopnike
za prodajo srečk državne razredne loterije, sprejemem po ugodnimi pogoji. Ponudbe upr. »Sl.« pod št. 3558. (b)
Kovaški sekirni pomočnik
dober brusar, vojaščinu prost — dobi službo pri: Ivan Drobnič, sekirni kovač, Grahovo pri Raketu.

Takoj se sprejme
dobro izvežban pomočnik kot ključavničar in vodovodni instalater. — Ivan Triller, Bled. (b)
Mesarski pomočnik
do 25 let star, se sprejme s prvim aprilom. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb pod »Mlad mesar« št. 4266 upravi »Slovenca« Maribor. (b)
Lesni manipulant
z daljšo prakso v prevzemanju lesa, verziran v pisarniškem poslu — se sprejme. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod šifro »Lesni manipulant« št. 3466. (b)
Denarni zavod v Ljubljani išče
dva mlajša uradnika
ki dobro obvladata blagajniške in kreditne posle. Pogoji navedeni v zvezi z znanjem tujih jezikov, slasti nemškega, ter dobrega družabnega vedenja. Nastop po dogovoru. Ponudbe s prepisi izpravev in kratkim curriculum vitae, kakor tudi s priložili naj se pošiljajo pod šifro »Ambicijozen« P4343 upravi »Slovenca«.

Služkinja
močno, zdravo, pridno, vajeno nekoliko meščanske samostojne kuhe in obdelovanja vrta, sprejemem. Istotam se sprejme tudi dekle, vajeno siva nja na šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4373. (b)
Dekle
vajeno kmečkega dela, se sprejme. Mesečna plača 200 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4202. (b)
Šofer-mehanik
zmožen manjše kavelje, dobi takoj službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4312. (b)

Služkinja
močno, zdravo, pridno, vajeno nekoliko meščanske samostojne kuhe in obdelovanja vrta, sprejemem. Istotam se sprejme tudi dekle, vajeno siva nja na šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4373. (b)
Dekle
vajeno kmečkega dela, se sprejme. Mesečna plača 200 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4202. (b)
Šofer-mehanik
zmožen manjše kavelje, dobi takoj službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4312. (b)

Služkinja
močno, zdravo, pridno, vajeno nekoliko meščanske samostojne kuhe in obdelovanja vrta, sprejemem. Istotam se sprejme tudi dekle, vajeno siva nja na šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4373. (b)
Dekle
vajeno kmečkega dela, se sprejme. Mesečna plača 200 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4202. (b)
Šofer-mehanik
zmožen manjše kavelje, dobi takoj službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4312. (b)

Služkinja
močno, zdravo, pridno, vajeno nekoliko meščanske samostojne kuhe in obdelovanja vrta, sprejemem. Istotam se sprejme tudi dekle, vajeno siva nja na šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4373. (b)
Dekle
vajeno kmečkega dela, se sprejme. Mesečna plača 200 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4202. (b)
Šofer-mehanik
zmožen manjše kavelje, dobi takoj službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4312. (b)

Služkinja
močno, zdravo, pridno, vajeno nekoliko meščanske samostojne kuhe in obdelovanja vrta, sprejemem. Istotam se sprejme tudi dekle, vajeno siva nja na šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4373. (b)
Dekle
vajeno kmečkega dela, se sprejme. Mesečna plača 200 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4202. (b)
Šofer-mehanik
zmožen manjše kavelje, dobi takoj službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4312. (b)

Služkinja
močno, zdravo, pridno, vajeno nekoliko meščanske samostojne kuhe in obdelovanja vrta, sprejemem. Istotam se sprejme tudi dekle, vajeno siva nja na šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4373. (b)
Dekle
vajeno kmečkega dela, se sprejme. Mesečna plača 200 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4202. (b)
Šofer-mehanik
zmožen manjše kavelje, dobi takoj službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4312. (b)

Služkinja
močno, zdravo, pridno, vajeno nekoliko meščanske samostojne kuhe in obdelovanja vrta, sprejemem. Istotam se sprejme tudi dekle, vajeno siva nja na šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4373. (b)
Dekle
vajeno kmečkega dela, se sprejme. Mesečna plača 200 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4202. (b)
Šofer-mehanik
zmožen manjše kavelje, dobi takoj službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4312. (b)

Služkinja
močno, zdravo, pridno, vajeno nekoliko meščanske samostojne kuhe in obdelovanja vrta, sprejemem. Istotam se sprejme tudi dekle, vajeno siva nja na šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4373. (b)
Dekle
vajeno kmečkega dela, se sprejme. Mesečna plača 200 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4202. (b)
Šofer-mehanik
zmožen manjše kavelje, dobi takoj službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4312. (b)

Kolesa večja partija popolnoma novih, prvovrstnih znamk poceni naprodaj pri **Promet** (Nasproti križanske cerkve)

Dekle
za vsa hišna dela se išče k tričlanski uradniški družini na deželi. Pojanila: Prečna ulica 8. (b)

Služkinjo
vajeno dela pri živini in na polju, sprejme takoj graščina Pogonik pri Litiji. (b)

Iščem dva šoferja
zanesljiva in poštena, s kaveljo, k tovornim avtomobilom Diesel. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljivi šofer« št. 4360. (b)

Dobro kuharico
samostojno, sprejemem za večjo trgovsko hišo. Ponudbe s sliko in spričevali upravi »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 4372. (b)

Vrtnarja v stanovanje
ki bi v lastni režiji oskrboval pokopališče, sprejemem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vrtnar« št. 4370. (b)

Pekovski pomočnik
se sprejme. Predstaviti se osebo: Magušar, Lesce.

16—18 letno dekle
zdravo, poštenih staršev, za vsa hišna dela, vajena ročnih del, se sprejme. Nastop 1. aprila. Ponudbe na naslov: Marija Majerič, št. Vid nad Ljubljano 69. (b)

Šiviljsko pomočnico
dobro moč, sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4391. (b)

Dober mizarški mojster
sprejme družabnika. Stalno delo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nekaj gotovine« št. 4388. (b)

Prvovrstno veziljo
za fino damsko perilo, izvežbano na Adler stroj s prvim aprilom. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb pod »Mlad mesar« št. 4266 upravi »Slovenca« Maribor. (b)

Službe izcejo
Pridna in poštena fanta (Primorca), prosta vojaščinu, prvi izkušen mizarstva, drugi kmečki sin, vajen vsakega domačega in poljskega dela, želita primerno službo. Pojasnila daje: Anton Čok, trgovec, Šoštanj-Družmirje.

20 letno dekle
išče kakršnokoli službo; najrajši v pomoč gospodinj. Liz. Korošec, Zg. Poljskava 76, Pragersko.

Dekle
staro 29 let, ki zna kuhati in šivati ter ljubiti otroke, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4344. (a)

Službe slug
v Ljubljani išče mladenič, prost vojaščinu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pošten in delaven« 4347. (a)

Dobra kuharica
išče službo za april pri manjši družini ali kot samostojna gospodinja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pridna in poštena« št. 4458. (a)

Postrežnica
pridna in poštena — išče službo. Nastopim takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4304. (a)

Pekovski pomočnik
želi premeniti službo s 1. aprilom. Anton Srebrnjak, Mokronog. (a)

Trgovska sotrudnica
pridna in poštena, z devetletno prakso, išče primerno mesto. Odlična izpričevala. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4501. (a)

Vajenci
Kolarskega vajenca pridnega, poštenega, z vsa oskrbo v hiši — sprejme Mežik Franc, kolar, Jesenice. (v)

Vajenca za pekovsko obrt
zanesljivega, sprejemem z vsa oskrbo v hiši. — Čop Jožko, Jesenice, Fužine. (v)

Stanovanja
Dvosobno stanovanje oddam. Kavškova ulica št. 26. (6)

Dvosobno stanovanje
se odda. — Ribniška 16, Moste. (6)

Petsobno stanovanje
kopalnica, dva kabineta, ugodno oddam. Mestni trg št. 23, Kijučavničarska 2. (6)

Enosobno stanovanje
v pritličju oddam. Močnikova 13 (blizu ženske bolnišnice). (6)

Soba in kuhinja
se odda 1. aprila. Lam-petova ulica 13 (Trnovo). (6)

ŠE JE PRILIKA!
ZADNJI DNEVI!
OTROSKE OBLEKE . . . . . DIN 65—
MOSKE OBLEKE . . . . . " 132—
MOSKI PLASCI . . . . . " 163—
MOSKI HILBERTUS PLASCI . . . . . " 189—
ANT. KRISPER
MESTNI TRG 26

Dvosobno stanovanje
prostorno, sončno, oddam za 1. april. Poizvedbe: Križevniška 11 od 11—12 pri hišniku. (6)

Dvosobno stanovanje
sončno, podprilčno, oddam. Skopek, Aškerčeva št. 5. (6)

Odda se
komfortno stanovanje v sredini mesta s 1. majem 1937. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4399. (6)

Dvosobno stanovanje
s kopalnico in drugimi pritličniki v I. nadstr. in enosobno stanovanje v pritličju oddam v najem s 1. majem t. l. Poizve se v pisarni Javnih skladšč, Ljubljana, Tyrseva cesta 33. (6)

Enosobno stanovanje
se odda. Vodovodna 77. (6)

SOBE
Vaj bo sima, vaj bo leto sobico imaj najeto, pačal sanjo sto dvanajset na si v miru — viharjet

Sobo
s posebnim vvhodom in tekočo vodo — oddam za 1. april. Jegličeva cesta št. 2. (a)

Prazna soba
se odda s 1. aprilom. — Ižanska cesta 61. (a)

Lepo opremljeno sobo
v vili, s souporabo kopalnice, oddam za Bežigradom. Podmliščakova 7/1. (f)

Damsko konfekcijo za pomlad
cenejše vrste ima največjo izbiro
F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29
in sicer: damski dežni plašči . . . . . od Din 180.— naprej
razni modni plašči . . . . . " 240.—
kostumi in kompleti . . . . . " 280.—
volnene in svilene obleke, boljše . . . . . " 180.—
damske perilne obleke . . . . . " 48.—
damske svilene bluze . . . . . " 60.—
damske cefir bluze . . . . . " 28.—
športna in modna krila . . . . . " 38.—
jutranje in pisarniške halje . . . . . " 75.—
beli in barvasti predpasniki . . . . . " 16.—
klot in lister predpasniki . . . . . " 24.—
kakor tudi velika izbira otroških obleke itd po najnižjih cenah. Ker je lastni izdelak, lahko jamčimo za prvovrstno kvaliteto in odlično izdelavo.

Vnajem
ISCEJO:
Pilarna na paro, elektriko ali vodo se išče v najem. Pismene ponudbe pod 45.638 na Publicitas, Zagreb. m

ODDAJO:
Kovačnica z orodjem se da v najem. Ptujška cesta 58, Tezno pri Mariboru. (n)

Motocikel »Herkules«
nov, rdeče barve, prodam pod ceno. Mestni trg 26, trgovina. (1)

Pettonski avto
benzinski motor ev. tudi s plinskim generatorjem, v dobrem stanju, kupim takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4444.

Motor na ogelje
15—17 H. V. prodam. — Franc Gričar, valjčni mlin, Trebnje. (b)

Stavbne parcele prodam:
Center mesta, strnjen sistem, 600 Din za m2, pri sv. Jožefu, strnjen sistem, 260 Din za m2, Tyrseva cesta, strnjen sistem, 500 Din za m2, pri Sv. Krištofu 160 Din za m2, Bežigrad 70 Din za m2, Tyrseva cesta 115 Din za m2, Mirje 95 Din za m2, Linhartova c. 135 Din za m2, blizu gor. kolodvora 220 Din za m2, Glinca 45 Din za m2, Rožna dolina 75 Din za m2, Vič 30 Din za m2, Trnovokolezija 60 Din za m2, Kodeljevo 60 Din za m2, cesta v Crno vas 10 Din za m2, Kunaver Ludvik, Cesta 29, oktobra št. 6, tel. 37-33. Interesentom nudim stroko, jaka za nasvete brezplačno na razpolago v moji pisarni.

Enonadstropno hišo
s tremi dvosobnimi stanovanji, velikim vrtom, v bližini remize, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4457. (p)

Visokoprtilična hiša
nova, tri stanovanja po dve sobi, kuhinje, pritličje, pralnica, elektrika, vodovod, vrt, kanalizacija — naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3961. (p)

V Laškem naprodaj hiša
v centru, s vrtom in njivo; sončna lega, lep razgled. Pripravna za obrtnika in letoviščarja. Dopisni na: Pešič Niko, Celje, Jožefov hrib. (p)

Majhno hišico
v ljubljanski okolici kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Okoli 30.000« št. 4398. (p)

Večja hiša
z vrtom in delavnico, ob glavni cesti v Trbovljah, primerna za vsako obrt, naprodaj. — Ponudbe podružnici »Slovenca« v Trbovljah. (p)

Lepo posestvo
s trgovino in trafiko, 6 oravov zemlje, 3 obdelani, 3 gozdi, poslopje nove, tik banovinske ceste v bližini Konjic, naprodaj zaradi družinskih razmer. Cena nizka. Proda se tudi samo poslopje s trgovino in trafiko. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 691. (p)

Stanovanjska hiša
enonadstropna, s 6 stanovanji, z vrtom, ugodno naprodaj. — Hipoteka 120 tisoč Din, se more prevzeti, ugodno plačljiva. Hiša stoji ob glavni ulici Maribora. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 691. (p)

Posestva
Posestvo dela št. skrbil: »glas svoj kupcu vrbi dobi 4 de s skrbel st sa dnar bok hišo kupil gospodar«

Stanovanjska hiša
enonadstropna, s 6 stanovanji, z vrtom, ugodno naprodaj. — Hipoteka 120 tisoč Din, se more prevzeti, ugodno plačljiva. Hiša stoji ob glavni ulici Maribora. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 691. (p)

Lokal
za obrt, v sredini mesta, se takoj odda. Poizvedbe: Erjavčeva cesta 9. (n)

Odda se
lokal v sredini mesta s 1. majem 1937. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4400. (n)

Auto-motor
Diesel-Rohöl tovorni avto 3—3 tonski, malo rabljen, kupi Simon Weiss, Sombor. (k)

Izrabite priliko!
Zaradi pomanjkanja prodaja samo kratak čas večjo zalogo rabljenih, prvovrstno ohranjenih osebnih in tovornih avtomobilov, stedišvih v porabi, po izredno nizki ceni, tudi proti hranilnim knjižicam. Krupp zastopstvo O. Žužek — Ljubljana — Tavčarjeva ulica 11. (f)

Motorno kolo »BSA«
350 OHV, v dobrem stanju, takoj prodam za Din 2700. Vrbove, Poljsanska cesta 46. (f)

Lepa stavbna parcela
na Ježici naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4406. (p)

Stavbne parcele
ob železniški postaji Vič-marje zelo ugodno naprodaj — tudi na obroke — na parcelah vodovod in elektrika. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3564

Krasno posestvo
arndirano s hmeljskimi nasadi in sadonostikom, 10 minut od trga, ugodno prodam. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju.

Vila
v Slov. Bistrici št. 114, visokoprtilična, 4 sobe, 2 kuhinji, parketi, elektrika, 3 kleti, gospodarsko poslopje, cvetlični in zelenjadni vrt, njivica odnorno sadonostnik, naprodaj. Pojasnila daje Ivan Kapun, slikarski mojster v Sl. Bistrici, ali »Ljudska samopomoč« v Mariboru, Grajski trg 7. (p)

Prodajmo novo hišo
poleg postaje Videm-Krško, Cena 29.000 Din. Plačati je takoj v gotovini. Amalija Mlakar, Stara vas št. 131, pošta Videm-Krško. (p)

Enodružinska vila
z velikim vrtom, sončna lega, 5 minut od glavnega kolodvora in parka, naprodaj Tremi, Janežičeva ulica 1, Tomšičev drevored, Maribor. (p)

Dvostanovanjsko hišico
v Stožicah, neposredni bližini Ljubljane, prodam. Podkletena, vrt, elektrika, Cena 80.000 Din. Prevzem hišpoteke za 60.000 Din. — Privrsek Hinko, Ljubljana, Tyrseva cesta 12. (p)

Prodajmo:
v Siskli 3 stan. vilo za 120.000 Din, za Bežigradom 3 stan. vilo za 190 tisoč in 230.000 Din, ob Tyrsevi c. 4 stan. vilo za 330.000 Din, na Kodeljevem 3 stan. vilo za 300 tisoč Din, v Prulah stristan. vilo za 550.000 Din, v Prulah 1 stan. 7 sob in velik vrt za 500.000 Din, na Mirju 3 stan. za 420 tisoč Din, pri sv. Jožefu 5 stan. za 750.000 Din, v Kolesiji 3 stan. vilo za 250.000 Din, gostilno na Glincah za 400.000 Din, na Glincah 6 stan. hišo za 410.000 Din, v Sp. Siskli 1 stan. hišo z 2 trgovskima lokaloma za 320 tisoč Din, gostilno v Logatcu, velika hiša in gospodarska poslopja, za 300.000 Din, hišo pod Smarno goro za 60.000 Din, na Kočevskem posestvo ca. 40 ha, z žago za 220.000 Din, posestvo pod Smarno goro 190.000 Din. — Kunaver Ludvik, realiteta pisarna, Cesta 29, oktobra 6, tel. 37-33. Interesentom je za nasvete v moji pisarni na razpolago brezplačno strokovnjak stavbenik.

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Enodružinsko hišo
v bližini Ježice prodam. Avsenik, Poljsanski nasip št. 54. (p)

Lepa stavbna parcela
na Ježici naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4406. (p)

Stavbne parcele
ob železniški postaji Vič-marje zelo ugodno naprodaj — tudi na obroke — na parcelah vodovod in elektrika. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3564

Krasno posestvo
arndirano s hmeljskimi nasadi in sadonostikom, 10 minut od trga, ugodno prodam. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju.

Vila
v Slov. Bistrici št. 114, visokoprtilična, 4 sobe, 2 kuhinji, parketi, elektrika, 3 kleti, gospodarsko poslopje, cvetlični in zelenjadni vrt, njivica odnorno sadonostnik, naprodaj. Pojasnila daje Ivan Kapun, slikarski mojster v Sl. Bistrici, ali »Ljudska samopomoč« v Mariboru, Grajski trg 7. (p)

nova pomlad- novi modeli

Ugoden nakup!

Šedem stavbnih parcel v Zg. Šiški, nasproti remize za vilo »Raja«. Stavbna parcelacija odobrena. Teren idealen za zidanje. Polzeve se od 11 do 12 dopoldne in od 5 do 7 popold. pri geometru Bonča Ivanu, Ljubljana VII — Drenikova 44. (p)

Restavracija

z moderno opremljenimi tujskimi sobami, v krasni legi pod Smarno goro, z vrtom, poslopjem in drugimi pritlikalnimi, pripravnimi za letovišče — ugodno napredaj. Perovšek, Tacen, p. St. Vid nad Ljubljano. (p)

Lepo posestvo

v bližini Ptuja, prej gostilna, s poljem in travnikom, proti gotovini napredaj. Marčinko, Rogoznica 40. (p)

Lepo stavbno parcelo

na najlepšem položaju, v bližini remize v Zgornji Šiški, takoj prodam. Vzajem tudi nekaj knjižic. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4355. (p)

Dve parceli

v bližini Sv. Krištofa, na katerih se bodo zidale enonadstropne hiše, ugodno prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4385. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obraženi posredovalec, Cesta 29. oktobra 6, telefon 37-33 — ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navete brezplačno na razpolago. (p)

Posestvo

v bližini Celja napredaj. Polzeve se v podružnici »Slovenca« Celje. (p)

Kupil bi majhno posestvo

s hišico v bližini Brezice. Ponudbe pod K-3892 na Interreklam, Zagreb, Majsarjova 28. (p)

Cviček

pravi, dolenski, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani. Telefon šte. 25-73

Rdeče cvetoče akacije

za drevojede in parke, vrtnice visoke, žaluzke in plezalke, v krasnih barvah, raznovrstne trajnice prodaja Polše, Malavas 40 Ježica. (1)

Špecerijska trgovina

v sredini Zagreba napredaj. Najemnina nizka, takojšen prevzem. Inventar in blago skupno 12.000 dinarjev. Šaler, Ilca 159.

Velikonočne šunke

Klefišev in Wögererjeve, kakor tudi namočeno polenovko — dobite pri: I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. (1)

Sveže najtinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Štampiljke

izdelujem po najnižji ceni. Franc Dolenc, Maribor, Aleksandrova cesta 25.

Tračna žaga

(Bandsäge), lesena, dobro ohranjena, in transmissija po nizki ceni napredaj. — Jože Peternel, mizar, Škofja Loka. (1)

Krožna žaga

v zelo dobrem stanju ugodno napredaj. Anton Šteba, tesarstvo, Moste pri Komendi. (1)

Telefon 25-57

Za šivilje in krojače!

Gumbe izdeluje iz vsakovrstnega blaga po najnižjih cenah Mela, Tyrševa cesta 20. (1)

Napredaj

lepa narodna noša, dragocena moška ura, note za klavir, Gostilna Strniša, Mengeš, I. nadstr. (1)

Žage:

remscheldske gaterice — vodne, tračne, kakor tudi vse vrste orodja in okovja si nabavite ugodno pri »J E K L O« Stari trg.

15 Din

stane popolnoma nova gramofonska plošča svetovne snamke Homocort. Prvovrstne gramofone pod nabavno ceno — nudi, dokler traja zaloga: Ljubljana, Šiška, Jernejeva št. 25. (1)

Kolesa

600 do 1600 Din, dve leti garancije, šivalne stroje od 1900 Din dalje dajem na obroke. — C. Kmetič, p. Dob 110. (1)

Erfurtska semena

pristna, zanesljivo kaljiva, v trgovini PINTAR, Gosposvetska cesta št. 14 (Novi svet). (1)

Tri nemške kvalitete znamke:

»Kappel« pisalni stroji, »Brennabor« dvokolesa, »Mundlos« šivalni stroji! General zastopstvo Klein-dienst & Posch, Maribor, Aleksandrova cesta 44.

Seno

približno 1—2 vagona — napredaj. Cena po dogovoru. Langer, Bršlin, p. Novo mesto. (1)

Ciprese

za parke, pokopališča in vrtno ograje, v vseh višinah, do 3 m — ima napredaj Graščina »Hrib«, Preddvor nad Kranjem. (1)

SEMENSKI OVES

grahoro črno deteljo banaško lucerno peso in travna semena dobite v najboljši kakovosti v Javnih skladiščih pri tvrdki Fran Pogačnik d. z o. z. Tyrševa (Dunajska) c. 22

Ia bela jedra

10 kg 158 Din — 25 kg 390 Din. — Ia cele orehe, tanka lupina 50 kg 245 dinarjev franco voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (1)

Zavese Rudolf Sever, Marijin trg 2

V zalogi linolej — blago za tapeciranje, tekači, preproge Polaganje linoleja in izvršitev zaves

Cauche - fotelje - otomane - modroce itd.

zajamčeno solidno delo kupite pri Rudolf Sever, Marijin trg 2

Hiša

ob glavni cesti, primerna za obrt, z vrtom in elektriko, napredaj. Potrebno 15.000 Din, ostalo na obroke. Dev. M. v Brezju št. 20 pri Mariboru. (p)

Posebno ugodna prilika

za upokojence! Napredaj trisobna hiša z verando in potrebnimi pritlikalnimi, z vpeljano elektriko, dvoriščem in vrtom — v sredi vasi Spodnja Poljskava, za 35.000 Din. Dopise: Marazzi Adolf, Zagreb, Boškovičeva 14/I. p

V Brežicah

in okolici so napredaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposestva. — Pojasnila pri Inž. Miklau Otmar, Brežice. (p)

Parcelo

cca. 1200 kvadratnih metrov poceni prodam. Ponudbe in ogled: Starotova 16, Trnovo. (p)

Hiše, vile,

parcele, posestva, v veliki izbiri prodaja in daje brezplačne informacije — Franjo Pristavec, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4a

Trgovsko hišo

enonadstropno, še novo, s prvovrstno vpeljano mešano trgovino na deželi, zaradi selitve prodam — eventuelno dam tudi v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »130« 3873

Prodamo

Trechcoate

vetrne suknjičce, novosti za športne obleke — nudi ceneno Precker, Sv. Petra cesta 14. (1)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. in Stari trg.

Parcele

cca. 1200 kvadratnih metrov poceni prodam. Ponudbe in ogled: Starotova 16, Trnovo. (p)

Hiše, vile,

parcele, posestva, v veliki izbiri prodaja in daje brezplačne informacije — Franjo Pristavec, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4a

Trgovsko hišo

enonadstropno, še novo, s prvovrstno vpeljano mešano trgovino na deželi, zaradi selitve prodam — eventuelno dam tudi v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »130« 3873

Kristal

Maribor - Koroška cesta 32
Telefon 21-52

Ljubljana - Tyrševa cesta 14
Telefon 30-75

Skladišče vsakovrstnega stekla

Zaščitno steklo (najnovejše) za automobile

Izložbena stekla

Ogledala

Marmornato steklo

Okrasna stekla za kuhinjske kredence

Popravila starih ogledal

Damske slamnike

zadnje novosti dobite že po 40 Din pri modistki: Ropret Baligač — Kolo-dvorska 35. (1)

Za pomladno sezono!

Ročne torbice, najnovejše oblike, potni kovčki v vsaki velikosti, nahrbtniki, športni pasovi, nogometne žoge itd. Velika izbira po najnižji ceni. Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13.

Zaradi elektrifikacije

prodam: dva motorja na bencin in surovo olje 4 PS, motorni mlin, centrifuga za mleko, — Ludvik Pec, Spičnik, Zg. Sv. Kungota.

Modroce

posteljne mreže, telezne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje RUDOLF RADOVAN tapetnik, Mestni trg 13 Ugoden nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za pre- vieke pohištva.

Deset nizkih vrtnic

v različnih novih prekrasnih barvah, trajno cvetoče sorte z zavojnino in poštino vred 60 Din. Le na prostem odgojene sadika, ki cvetijo še od majnika naprej do pozne jeseni. Ravno toliko stane 20 sabeljših sadik. — Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica, p. Maribor. (1)

Deset vrtnic plezalk

v krasnih novih, deloma trajno cvetočih sortah z zavojnino in poštino vred 60 Din. — Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica, pošta Maribor. (1)

ELEKTRO-MOTORJI

in dinamice vseh vrst in velikosti stalno na zalogi Prevezemajo se tudi vsa tozadevna popravila A. VERBAJS LJUBLJANA Gosposvetska cesta 10 (poleg Slamiča)

Čebulček

(Steckzwiebel) okrogel, mall, 100 kg za 300 Din franco postaja kupca. povzete, pošilja Vera Surjak, Šabac. (1)

SAMO NEKAJ ČASA!

ZENSKI DIN 59⁻

OTROSKI DIN 16⁻

MOSKI DIN 69⁻

ANT. KRISPER MESTNI TRG 26

Semenski krompir

večja količina — napredaj. Poisave se: Ljubljana, Tyrševa cesta 61, parter, ali pa: Praprotna polica št. 23, p. Cerklje pri Kranju. (1)

Poceni naprodaj

troje voz za dva, tri in štiri polonjake, ter močna, polnova kočija (fajdan) pri: F. Ivančič — Ljutomer. (1)

Šivalni stroj

skoraj nov, pogrezljiv — poceni prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4467. (1)

Kolesa

najcenejša in najboljša samo pri Remec Oskar, Ljubljana, Dolenska cesta 5. (1)

Valilna jaja

štajerk, selekcionirana, prodaj po 2 Din komad. Informacije Bufet Na-na, Tyrševa cesta 12. (1)

Agras

in ribizel zlatne vrste, visokodebelni z lepo krono; poleg tega visoke in nizke vrtnice poceni prodaja vrtnarija Korsika. 1

KOLESA

najboljših tovarn: Torpedo, Wanderer, Herkules itd. kupite najceneje v Sloveniji le pri najstarejši tvrdki na deželi: M. R. Plevel, v Preski pri Medvodah. (1)

1000 kg pese

za krmo prodaj I. Kovič, Moste, Zaloška cesta 12.

Za birmo

priporočam veliko zalogo ur, zlatnine in srebrnine po najnižji ceni. Josip Janko, Kamnik, Sutna, nasproti farne cerkve. (1)

Kolesa

svetovno znanih tovarn, kakor Dürkopp, Diamant, Herkules, Wanderer, Styria, Victoria. — Šivalni stroji, najnovejši modeli, od 2000 do 2600 Din, kakor tudi motorji raznih znamk Standard, Majco, Diamant itd. — Na zalogi tudi rabljeni motorji. Dobro premislite — pred nakupom in si sigurno ogledite našo zalogo. Nas. J. Praprotnik, Domžale. (1)

Dober med, lepe pirhe, krasne sveče, gorilno olje, parketno pasto, cepilni vošek,

vse ima poceni Oroslav Dolence, Ljubljana, Wolfova ulica št. 10.

Modistinje!

Modistinja prodaj svoj dobro upeljani salon na brezkonkurenčnem mestu zaradi odpotovanja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodno« št. 4460.

Izredna prilika!

Umetno sušeni parketni odpadki poceni pri: Franc Vertačnik, Masarykova 23, Ljubljana. (1)

Prodaj valilni aparat

z umetno kokljo vred po ugodni ceni. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4428. (1)

Vrtnice, nizke, holandske

goveljih vrst in barv, 10 komadov 60 Din (10 najceljvih sadik zastoj). — Visoke dveletne komad 15, plezalke vseh barv 6, poljanke 4, elematis 30, vrtnice hortenzije 5, mahonije 3, mesečne jagode 50 sadik 20 Din itd. — razpisilja vrtnarstva Iva n Jemec, Maribor. (r)

Moško perilo za pomlad

v ogromni izbiri po najnižjih tovarniških cenah se dobi pri »Kreko«, Tavčarjeva ulica 3. (1)

Moško kolo

poceni naprodaj. Sluga Janko, Vič 160, nasproti gostilne Novak. (1)

Pletilni stroj

Wederman 7/60, v dobrem stanju, ugodno naprodaj. Vprašati: Pletarna Ahlin, Ljubljana, Celovška cesta št. 56. (1)

Deset lepih vrtnic plezalok

franko za 60 Din, okrasno grmičje, Liguster za žive meje. Ložar, Rečna št. 6, Ljubljana. (1)

Denar

Kupimo knjžice

Zadrudne gospodar. banke in članice Zadrudne zveze proti takojšnji gotovini. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina 1937« št. 3405. (d)

Bančno komerc. zavod

Maribor, Aleksandrova 40. Vam vnovči vioge pri denarnih zavodih. Gotovina takoj. Za odgovor 3 Din v znakmah.

Hranilne knjžice

Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani, kupim protitakojšnji gotovini. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kmet« št. 3405. (d)

Ai. Planinšek, Ljubljana

Beethovnova 14/1, telefon 35-10, vnovči vioge vseh denarnih zavodov najkulantneje takoj v gotovini in daje informacije brezplačno. (d)

Vlogo

Mestne hranilnice Ljubljanske — 100—200.000 — prodaj za gotovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko »Mestna knjžica« št. 4259. (d)

Poravnave plačanje dolgov

posredovanje kreditov in gotovine naložbe kapitala, začetne ureditve, davčne napovedi in vse druge trgovske gospodarske posle izvede in izvedušča menja oddaja koncesionirana Trgovsko-gospodarska poslovalnica v Ljubljani Cesta 29. oktobra (Rimca cesta) št. 7. (1)

Ureditev dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnav. Nasveti v konkurantnih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc. Preskrba kreditov vsi posli kmečke zaštite. Edina koncesionirana komercijalna pisarna: Ljubljana, Gledališka ul. 7, Telefon 38-18

Ložje Zajc

Ljubljana, Gledališka ul. 7, Telefon 38-18

Tvrška

A. & E. Skaberne Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

hranilne knjžice

Mestne hranilnice, Ljudske posojilnice.

50.000 Din

posojila za dograditev enonadstropne trgovske hiše iščem. — Ponudbe upravi pod zn. »Vknjižba prvomestna« 4154. (d)

Iščem posojilo

4—16.000 dinarjev proti vknjižbi na posestvo, ležeče v letoviskem kraju na Gorenjskem. Za obresti nudim v poletnem času prosto stanovanje in hrano; ostalo po dogovoru. Ponudbe se pošlji upravi »Slovenca« pod št. 4253. (d)

Posojila dajemo

državnim in privatnim namencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih Hermes. Informacije: Tavčarjeva 2. (d)

Posojilo

v znesku najmanj 70.000 Din v gotovini rabim v svrhu dozdave večje stavbe. Jamstvo v najmanj petkratni vrednosti. Obresti in vračilo v mesečnih obrokih po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurno naloženo« 4463. (d)

Glasba

Specializirana Kromatične harmonike. Zanimanje brezplačen katalog. MEINEL-HEROLD, avst. izvoznik glasbil, MARIBOR št. 102.

Seilerjev pianino

krasen, iz kavkaskega oreha, naprodaj v salonu klavirjev Bauerle — Maribor, Gosposka 56.

Kupim glasovir

kratek, rabljen in dobro ohranjen. Plačam takoj v gotovini. Ponudbe do 27. t. m. upravi »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 4396.

Glasovir (Stutzflügel)

skoraj še nov, z osredjem iz medenine, naprodaj v župnišću v št. Jerneju.

MUZIKA Ljubljana Miklošičeva c. 4 Prodaja klavirje, muzikalne instrumente, strune, glasbila, potrebščine. Popravila in oglašuje vsa glasbila strokovnjaško in najceneje.

Razno

Nagrobne spom. slike na porcelan vzgane, vseh oblik in velikosti, po fotografiji, prvovrstno izdelane — naročite pri Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ul. 6. Zahtevajte brezplačen cenik. (r)

Najsolidnejšo stanovanjsko ali trgovsko hišo, industrijsko zgradbo ali adaptacijo

Vam izvrši najceneje pooblaš. graditelj Ivan Bricelj Ljubljana, Stomškova ulica 19

Nova sreča!

Ako še nimate srečk za 34. kolo Dr. razr. loterije, si iste naročite pri novem prodajalcu Antonu Lanšek, Kamnik, Zrebanje I. razreda 14. in 15. aprila. (r)

Električno varenje

z lastnim aparatom je najbolj priročno in najcenejše. Dobi se pri: Jože Furlan, Črnuče, Ljubljana

Iščem družabnika (-eo)

all prodam lep krojaški lokal v centru mesta. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Takojašnja eksistenca« 4480. (r)

Konfekcija iz lastne tovarne

Price list for 'Konfekcija' featuring items like 'BLUZE iz vzorčaste delena' for 30, 'DAMSKO OBLEKE iz modno karirane tkanine' for 115, 'DAMSKA KRILA iz športno vzorčaste tkanine' for 59, 'DAMSKI LETNI PLASČL Ukusen kroj' for 155, 'DAMSKO OBLEKE iz delena. Različni kroji' for 76, and 'DAMSKI SPORT KOSTIMI' for 250. The brand 'Sterneck' is prominently displayed with 'CELJE 18' and 'CENIK IN VZORCI ZASTONJ'.

Umetno valenje

vsako množino jaje sprejme »Niko«, Poljane — št. Vid nad Ljubljano — blizu tovarne »Stora«. (r)

Dotične osebe

se lahko zglase za prostor, ki so ga iskale za kemično tovarno, pri posestniku Vidmarju na Dobrovi št. 49. (r)

Zopet so enega zaklali

pri Kajfežu, Florjanska ulica 4, seveda janka, ki bo od danes naprej vsako nedeljo pečen na raznju in bo ob 7 zvečer serviran poleg najfinjšega evička iz Gadove peč. r

Arbeiter - Maribor

Dravska 18

Elektromotorje

za istosmerni tok, 3—8 in 50—70 kilowatt kupim. Ponudbe s opisom in cenno upravi »Slovenca« pod »P 220« 4476. (k)

Med

cvetlični in hojev — kupi Društvena čebelarstva, založba čebelarstva potrebščin, Ljubljana, Tyrševa št. 21. Poslaji je vzorec z navedbo cene. (k)

Radio

4+1 cevni, 2 meseca rabljen, najugodnejše naprodaj. Ponudbe pod »Minerva 1937« št. 4346 upravi »Slovenca«. (1)

Pohištvo

Mrtvo je leto brez duše. mrtvo brez pohištva soba pridri k nam. pogled in kupi pa kvaležen bos do groba

Orehovo spalnico

moderno, lepo, prodam. Zavodnik, mizarstvo, Brod št. 28, p. št. Vid pri Ljubljani. (8)

Spalnice 6400 Din

orehova korenina, politirana, s petletno garancijo. Velika razstavna zaloga. Pohištvo Malenšek, Ljubljana, Dravljce. (8)

Kupimo

Stručnico za železo kupi Obiak, mehanik — Vrhnika. (k)

Cunje

krojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, ovčje volno, govejo diako (aravco) — kupi vsako množino

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronc

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 16

Vinski kamen

in sušene drože kupuje A. Resman K. D., Zagreb, Illica 223. (k)

Aluminium, baker

in medenino — kupujem Grudnik, Ljubljana, Dravljce. (k)

Vankovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, izvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Stare moške obleke,

čevlje, perilo kupujem. Pište: Drame Alojzija, Ljubljana, Gallusova nabrežje 29. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronc

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 16

Vinski kamen

in sušene drože kupuje A. Resman K. D., Zagreb, Illica 223. (k)

Advertisement for 'dvokolesa' (motorcycles) with the text 'Nanznam cenjenemu občinstvu, da sem vpeljal v svoji znani trgovini radio aparatov tudi še' and 'Radio - Starkel MARIBOR, Trg Svobode 6'.

Advertisement for 'PREKLIC' with the text 'Podpisani preključem neresnično izjavo, katero sem v nedeljo, dne 7. marca 1937 zvečer izrekel v gostilni Sušnik v Trzinu, v navzočnosti gostov, namreč, da je združenje rokodelskih obrti v Trzinu na svojem občnem zboru dne 7. marca 1937 v telovadnici meščanske šole v Trzinu sklenilo, da se mora orožniški komandir gospod Vidic odstraniti iz Trzina.'

Advertisement for 'LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI' with the text 'reg. zadruga z neom. zavezo Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači obrestuje hranilne vloge najugodnejše. NOVE VLOGE vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%'.

HERSAN ČAJ

Vam bo pomagal, da zopet zadobite zdravje s pomočjo zdravilnih svojstev zelišč. Ne bodite neprijatelj samemu sebi! Obolenja pri meni ali bolečine pri mesečni čišči (menstruaciji) Vam ublaži HERSAN ČAJ. Ali Vas moti odebelost (zamaščenost)? Ali hočete biti vitki? — Potem morete uporabljati HERSAN ČAJ. Zakaj bi trpeli na revmatizmu in protinu (gihtu), če to ni potrebno? HERSAN ČAJ je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke. HERSAN ČAJ pomaga tudi pri arterijsklerozi in hemoroidih (zlati žili). Ali res ne veste, da je HERSAN ČAJ dobro sredstvo pri obolenju želodca, ieter in ledvic? HERSAN ČAJ se dobiva samo v originalnih zavojčkih v vseh lekarnah. — Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec pri: »RADIOSAN«, ZAGREB, DUKLIJANOVA ULICA 1

